№№35–36
(3372–3373)
11–14 сакавіка 2011 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Выдавец: УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

А Лукашенка і Пракаповіч так рэкламіравалі залаты запас краіны!

На 1 сакавіка 2011 года золатавалютныя рэзервы Беларусі склалі 4 мільярды 23,6 мільёна долараў супраць 5 мільярдаў 30,7 мільёна на 1 студзеня. Такім чынам, за два месяцы золатавалютныя рэзервы знізіліся на 1 мільярд 7,1 мільёна долараў, або на 20 працэнтаў.

АКТУАЛИИ

Светлана КАЛИНКИНА

Открыл Америку!

Когда-то на меня произвел сильное впечатление рассказ бабушки о том, какой ужас она пережила в детстве. Как кричала по ночам от страха, как смотрела на чистое небо, на облака и рыдала. Как боялась, что скоро ничего этого не увидит. А все потому, что в их деревню забрела некая богомолица с вестью, что в мире происходит страшное. Мол, по городам и весям злые люди затягивают небо железными веревками. Действительно, ужас! Все крестились, плакали, ждали конца света. А потом выяснилось, что и люди не злые, и ничего ужасного они не делали: в деревни стали проводить электричество.

К чему это я вспомнила? Да прочитала интервью Александра Лукашенко газете "Вашингтон пост" с рассуждениями об американской демократии. Открыл Америку! Ну, точь-в-точь та самая богомолица.

Александр Григорьевич признался, что не раз бывал в США и даже в свое время проехал страну "по разным точкам с запада на восток". Вот и я так же. Аккурат во время встречи Лукашенко с американской журналисткой повторила тот же маршрут: с запада на восток, от Вашингтона до Сиэтла, от Атлантического побережья к Тихоокеанскому. Дело в том, что в Соединенных Штатах много лет существует такая программа гостевых визитов — знакомство со страной для политиков, журналистов, общественных деятелей из разных стран. Я была в составе группы белорусских журналистов, Лукашенко, как я понимаю, посещал США, еще будучи депутатом Верховного Совета, поскольку позже у него такой возможности уже не было.

Я абсолютно уверена, что в Вашингтоне возле Белого дома мы с Лукашенко, несмотря на разницу во времени поездок, видели одно и то же зрелище. Меня оно очень впечатлило.

Представьте себе здание, на которое обращено внимание всего мира. Тысячи туристов, журналистов, высокопоставленных гостей каждый день. И прямо возле Белого дома стоит палатка, рядом пошарпанные, написанные от руки плакаты, внутри — покрытый татуировками мрачный человек восседает в кресле и внимательно изучает свой ноутбук. Это знаменитый антиядерный пикет, который круглосуточно проходит возле Белого дома. С протестом выступают то один человек, то много, протестуют то тихо, то громко. Круглые сутки! Вот уже лет тридцать! Без перерыва!

Признаюсь, с моей точки зрения тридцать лет стоять в пикете — это, конечно, ненормально. Но с точки зрения американской демократии никто — ни президент, ни полиция, ни суд — не может лишить человека права на протест. Хочешь — стой! Главное, чтобы не кричал по ночам и не обижал обычных прохожих.

Причем еще одна важная деталь: после терактов расстояние, на котором могут проходить акции протеста возле правительственных зданий, были увеличены, но поскольку данный пикет начался тогда, когда такого правила не существовало, то тронуть его даже после изменения законодательства никто не может.

Подобное вообще мыслимо в Беларуси? Так кому предназначалась сказка о том, что у нас демократии не меньше, чем в США?..

Скажу больше: Лукашенко, похоже, вообще забыл, что такое Белый дом. В интервью "Вашингтон пост" он проводит для американцев параллель: предлагает представить, что было бы, если бы демонстранты шли на Белый дом, как 19 декабря они шли на белорусский Дом правительства. Ничего не было бы, ответила журналистка. И добавила, что, по крайней мере, им бы не грозило 15 лет лишения свободы. Но представительница "Вашингтон пост" не обратила внимания, что сравнение в принципе некорректное и неправильное. Потому что Белый дом — это здание, в котором президент США и работает, и живет с семьей.

Ну не могут США позволить себе отдельные особняки для работы и отдыха главы государства! Вот белорусский президент способен на такую роскошь, у него денег достаточно, а американский — нет. У него все по-простому: знаменитый Овальный кабинет в одном крыле здания, а жилые комнаты — в другом. И здание маленькое, и детям Барака Обамы не нужен электромобиль, чтобы ездить по здешним лужайкам — территория резиденции небольшая совсем. Это у нас глава государства живет с настоящим размахом. Только 19 декабря митингующие не пошли на Дрозды — символ барства дорвавшихся до власти, они не собирались громить камнями окна спальни сына президента. Так что нельзя даже сравнивать произошедшее в Минске с гипотетическим штурмом Белого дома. Наши митингующие пошли к зданию парламента и правительства. И во всем мире такое нормально.

Многотысячные акции протеста в эти дни проходят возле американского Капитолия, их чуть ли не каждый день показывают по ТВ. Но я даже не о том хочу сказать, что демонстрантов никто пальцем не трогает. Вы обратите внимание на здание. Не в пример Белому дому оно огромное, величественное, красивое. Да к тому же стоит на холме, возвышаясь над городом. Более того, существует закон, по которому здания выше Капитолия в Вашингтоне строить запрещено. Видимо, Александру Лукашенко во время его поездок в США не объяснили, что это не случайно, что это символ.

Величественный Капитолий и скромный Белый дом — это символ того, что главный в стране — народ. Что законодательная власть, которая представляет народ, важнее, что народ стоит над всеми. Что президенты по сути своей работы и миссии — только слуги народа, нанятые менеджеры, которых в любой момент можно уволить. А потому их место — в скромном доме в низинке.

Впрочем, Белый дом, конечно, на самом деле не такой маленький, как кажется, потому что для сотрудников Администрации президента США предусмотрены кабинеты под землей. Но для американцев очень важно, чтобы, глядя на Белый дом и Капитолий, каждый понимал истинную иерархию власти. Президент США в неофициальной иерархии — самый влиятельный человек в мире. Но, согласно традиции, без приглашения даже он не имеет права войти в здание парламента.

Странно, что, стремясь продемонстрировать "глубину знаний" в особенностях американской демократии, Лукашенко об этом важнейшем условии стабильности политической системы США не вспомнил.

Мы, конечно, можем учить жизни весь мир. Мы, конечно, можем искать свой особый путь развития через тюрьмы и репрессии. Мы, конечно, можем слушать "богомолиц", которые утверждают, что наш народ до такой демократии не дозрел... Разноцветная и разноголосая Америка, страна эмигрантов со всех уголков планеты, дозрела 200 лет назад, а мы, высококультурные и высокообразованные европейцы, — все никак. На самом деле, мы не уроды, и мы бы с демократией справились, как с нею справились негры и индейцы Америки. Но наша беда в том, что мы не можем справиться со своими правителями, среди которых пока не нашлось человека, который бы в первую очередь думал не об удобствах жизни в президентской резиденции, а о народе, который своей сложной судьбой давно заслужил право жить и дышать свободно.

ПРЫСУД

Хто ж заступіцца за нашых?

Грамадзяне Расійскай Федэрацыі **Арцём БРЭУС** і **Іван ГАПОНАЎ** — першыя ў шэрагу іншых пакараных па крымінальных справах, звязаных з падзеямі 19 снежня, якіх пракурор не прасіў пасадзіць у турму.

Учора Арцёма Брэуса і Івана Гапонава трэці раз прывозілі ў суд Маскоўскага раёна Мінска за той час, што яны знаходзіліся ў следчым ізалятары. Іх затрымалі 19 снежня і арыштавалі на 10 сутак за ўдзел у масавай акцыі пратэсту супраць фальсіфікацыі вынікаў прэзідэнцкіх выбараў. Потым абвінавацілі ва ўдзеле ў масавых беспарадках, якія нібыта мелі месца ў той дзень. Адвакаты, праўда, гэта катэгарычна аспрэчваюць. На іх думку, ніякіх беспарадкаў увогуле не было, было звычайнае хуліганства з боку шэрагу асоб.

Спачатку ў справе Брэуса і Гапонава ўсё было вельмі сур'ёзна. Як жа, іншаземцы "грамілі" Дом урада! Але на першым судзе сведка — міліцыянер **Алег ДУДАРЧЫК** — зусім заблытаўся. Нават не здолеў толкам патлумачыць, у якім месцы і ў які час адбываліся падзеі. Але пры гэтым казаў, што бачыў, як Гапонаў біў спецназаўцаў па шчытах.

Другі сведка — міліцыянер **ЯКАЎЛЕЎ** — увогуле не змог паказаць, хто на працэсе Брэус, а хто Гапонаў, і пераблытаў абвінавачаных.

На пасяджэнне суда 10 сакавіка прыйшлі 15 трэніраваных спецназаўцаў на чале з намеснікам іх камандзіра **Аляксандрам КАШТАЛАНАМ**. Ён заявіў, што чуў, як праз гукаўзмацняльнік выступоўцы неаднаразова заклікалі штурмаваць будынак Дома ўрада. Трое яго падначаленых паўтарылі яго словы, але іншыя ўстрымаліся. Як тады ставіцца да паказанняў усіх сведак-міліцыянераў ва ўсіх ранейшых судах па справах 19 снежня, якія сцвярджалі, што выступоўцы не заклікалі штурмаваць Дом урада ці прарываць ачапленне спецназу?..

Акрамя таго, на судзе над расійскімі грамадзянамі высветлілася, што з вялікай масы міліцыянераў толькі прыкладна паўтара дзясятка чалавек звярнуліся па медыцынскую дапамогу. І то на наступны дзень — хто з сіняком на назе, хто на руцэ... А ўспомніце, што нам расказвала БТ!

Назіральнікі задаваліся пытаннем: для чаго спатрэбілася дапытваць такую колькасць спецназаўцаў? Некаторыя лічаць, што гэта было зроблена дзеля таго, каб падмацаваць ранейшае абвінавачанне. Але... Працэс пайшоў у іншым накірунку. Адной з галоўных прычын з'яўляецца, мабыць, тое, што справа Арцёма Брэуса і Івана Гапонава разглядалася напярэдадні пасяджэння Савета міністраў саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі з удзелам Уладзіміра Пуціна. Расійскі бок неаднаразова заклікаў беларускія ўлады вызваліць грамадзян Расіі. Падобна на тое, што беларускія пракуроры вельмі старaліся даказаць Пуціну, што абвінавачанні сур'ёзныя, але, каб замацаваць сяброўства паміж краінамі, мы ідзём на саступкі.

Калі гэты нумар здаваўся ў друк, прыгавор яшчэ не быў вынесены, але нам, журналістам, ужо пад вечар няцяжка было спрагназаваць канчатковы прысуд. Мы рады за Арцёма і Івана. Толькі застаецца пытанне: чаму для беларусаў пракуроры патрабавалі суровыя тэрміны зняволення? Расія за сваіх заступілася, а хто заступіцца за нашых?

Любоў ЛУНЁВА.

Мядзведзь не прызнаў сябе вінаватым

Справа Дзмітрыя Мядзведзя разглядалася ўчора ў Маскоўскім судзе г.Мінска. Адвакаты настойвалі на тым, што іх падабаронны не вінаваты.

Пракурор Мазоўка заявіў: нягледзячы на тое што Дзмітрый Мядзведзеў не прызнаў сваёй віны, яна даказана следствам і судом "у поўным аб'ёме". І папрасіў даць Дзмітрыю Мядзведзю чатыры гады калоніі строгага рэжыму.

Аб канчатковым прысудзе стала вядома, калі гэты нумар "Народнай Волі" ўжо тыражаваўся ў друкарні.

Мужная Наста

20-гадовая Наста Палажанка стала першай беларускай, узнагароджанай прэстыжнай Міжнароднай жаночай прэміяй за мужнасць, якую Дзярждэпартамент ЗША прысуджае штогод дзесяці жанчынам розных узростаў і нацыянальнасцяў.

Цырымонія ўзнагароджання прайшла 8 сакавіка ў Вашынгтоне. Хілары Клінтан, якая ўручала ўзнагароды, выказала шкадаванне ў сувязі з тым, што Наста Палажанка і Ёані Санчэз з Кубы не здолелі прыехаць на цырымонію, бо ўлады іх краін ім гэтага не дазволілі. Дзяржсакратар ЗША сказала: *"Наста Палажанка з Беларусі жыве ў складаны час. Краіна ў цэнтры Еўропы дагэтуль прыгнятае свой народ, фальсіфікуе выбары, самым жорсткім і брутальным чынам зняволівае палітычных апанентаў, каб іх папалохаць. Але яна не спужалася і выказала сваю пазіцыю".*

Ад імя Хілары Клінтан віншаванні Насце перадаў Часовы паверэны ў справах ЗША ў Беларусі Майкл Скэнлан. У гонар Насты і іншых смелых беларускіх жанчын у рэзідэнцыі прадстаўніка ЗША ў чацвер быў наладжаны спецыяльны прыём.

Ігар МАРОЗАЎ.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Константин СЕВЕРИНЕЦ:

«Я ценю выбор сына...»

Брутальный разгон мирной демонстрации 19 декабря, арест более 700 человек, возбуждение уголовных дел практически против всех кандидатов в президенты и их доверенных лиц - вещь, конечно, неслыханная и невиданная.

Для кого-то эхо тех дней, может быть, и становится слабее, но не для тех, кто протестовал против фальсификации итогов выборов, кто открыто и мирно вышел выразить свой протест на Площадь.

Сегодняшний собеседник газеты — Константин Северинец, отец известного политика, ныне заключенного печально известной "американки" Павла Северинца.

— Нетрудно представить ваше состояние души, когда сына вот уже более двух месяцев держат в тюрьме. В памяти, наверное, перебираете каждый шаг Паши...

— А что еще остается делать? Таким сыном можно гордиться. Еще в школе он был на виду. Круглый отличник. Золотой медалист. Участник многочисленных олимпиад практически по всем предметам. Во время демократических перемен Паша учился в 10-м классе. Он был избран представителем от Витебщины в созданный тогда Детский республиканский парламент. Вдохнул, так сказать, и плюрализма мнений, прикоснулся к белорусскости, поскольку был единственным из участников, кто выступал на белорусском языке. При Министерстве образования Беларуси была такая задумка — привлечь молодежь к политической деятельности. С тех пор мой сын — в политике.

— В какой школе учился Павел?

— В одной из лучших витебских школ, 25-й, с художественным уклоном. Еще школьником увлекался географией и геологией. До сих пор у него в комнате хранится большая коллекция камней и минералов, собранных в разных уголках Витебщины. Естественно, поступил на геофак БГУ и успешно его окончил. Конечно, не всем нравилась политическая деятельность Павла в студенчестве. Нашлись преподаватели, которые хотели создать ему сложности, но очень по-доброму отнесся к студенту Северинцу тогдашний ректор БГУ Александр Козулин, не дал его в обиду.

— Оторвавшись от родительской опеки, молодой человек мог бы и поддаться столичным соблазнам...

— Не привлекали его дружеские пирушки, посиделки под сигаретку с кофе, пустые дискотеки. Однажды он попал на какое-то мероприятие БНФ. Увлекся идеями белорусизации, укрепления национального самосознания.

(Окончание на 2-й стр.)

Не спазніцеся!

Шаноўныя чытачы! Многія з Вас аформілі падпіску на "Народную Волю" толькі на першы квартал. Не забудзьце працягнуць яе на красавік—чэрвень. Засталося мала часу, не спазніцеся.

Вы — з «Народнай Воляй», «Народная Воля» — з Вамі!

Адкрыты ліст

генеральнаму пракурору Рэспублікі Беларусь Рыгору Васілевічу

Трэці месяц мой сын Аляксандр знаходзіцца ў следчым ізалятары КДБ — сумнавядомай "амерыканцы". Ён зняволены за падзеі Плошчы 19 снежня. У мяне ёсць сур'ёзныя падставы меркаваць, што над ім чыняць здзек, псіхалагічна ламаюць, ігнаруючы элементарныя нормы закону.

Пасля шквалу грамадскага абурэння вашы падначаленыя праверылі ўмовы ўтрымання вязняў у "амерыканцы" ды бадзёра даклалі, што там ледзь ці не курорт. Вось толькі экс-кандыдат у прэзідэнты Алесь Міхалевіч, вырваўшыся з-за кратаў, удакладніў, што там за курорт. Ягоныя сведчанні аб катаваннях сталі інфармацыйнай бомбай.

Дар'я Корсак, жонка асуджанага на чатыры гады па справе аб масавых беспарадках Аляксандра Атрошчанкава, з ягоных слоў публічна засведчыла, што супраць яе мужа, які быў прэс-сакратаром Андрэя Саннікава, у следчым ізалятары таксама ўжываліся катаванні.

Ёсць падставы падазраваць, што супраць майго сына могуць ужывацца яшчэ болей жорсткія метады. Уяўляю, як магло раз'юшыць каго-кольвек з сілавікоў тое, што 19 снежня ў падзеях на плошчы Незалежнасці ўдзельнічаў на баку маніфестантаў былы міліцыянт, лейтэнант запасу Класкоўскі. Так бы мовіць, зганьбіў гонар мундзіра, як яго разумеюць некаторыя! Трэба ж пакараць узорна, растаптаць, каб нікому з людзей у пагонах і ў галаву не прыйшло бунтаваць супраць рэжыму!

Калі арыштоўвалі, то цэлую аперацыю зладзілі супраць бяззбройнага чалавека, шматкватэрны дом на вушы паставілі, брыдка лаяліся, двое дзвярэй у кватэру зламалі — карацей, супермэны, сапраўдныя героі! Добра, што яшчэ дзетак дома не было (у Сашы іх трое: Алёшку — 12, Дашы — 7, Арсеню — два гады).

Калі ўварваліся, то Сашу, паваліўшы на падлогу ды накінуўшы кайданкі, жорстка збілі, магчыма, паламалі рэбры. Пры гэтым абяцалі "зладзіць салодкае жыццё" за кратамі. Потым сын у лістах сваёй жонцы скардзіўся на моцныя болі ў баку. Ёсць вялікія сумневы наконт таго, ці аказвалася яму належная медыцынская дапамога.

На звароты наконт змянення меры стрымання — адмова. Жонка Аляксандра Наталля дарэмна дамагаецца спаткання з ім. За два з паловай месяцы ад Сашы дайшло на волю толькі чатыры лісты, хоць, мяркуючы па тэкстах, напісаў ён значна болей.

Таксама з іх зместу вынікае, што сын не атрымаў ніводнага ліста ад мяне. Невядома, ці трапляюць да яго мае грашовыя пераводы. Мая дачка Вольга піша Сашу амаль штодня, але за ўвесь час дайшла толькі пара лістоў. Ведаю таксама, што на яго імя ідзе шмат карэспандэнцыі са словамі падтрымкі ад іншых людзей. Але сын у апошнім лісце сваёй жонцы паведамляе пра інфармацыйны вакуум, зазначае: такое ўражанне, што пра мяне ўсе забыліся...

Куды ж падзелася львіная доля адрасаваных яму лістоў ды паштовак? Які "паштар" у ведамстве жалезнага Фелікса так заўзята іх "фільтруе"?

Інфармацыйная блакада — гэта таксама катаванне. Майго сына псіхалагічна душаць, ламаюць, а Генпракуратура даводзіць, што вязні там, лічы, як у санаторыі!

Галоўнае ж — Аляксандр пазбаўлены належнай юрыдычнай дапамогі. Можа, толькі яму так не шанцуе? Ды не ж, аналагічна адрэзалі ад паўнавартасных кантактаў з адвакатамі ўсіх зняволеных за Плошчу. Наколькі мне вядома, ніводнаму з іх дасюль не далі магчымасці сустрэцца з адвакатам адзін на адзін.

Адвакаты па "справе 19 снежня" цэлыя дні праседжваюць са сваімі заяўкамі-ордэрамі ў прыёмнай КДБ, марна спадзеючыся сустрэцца з падабароннымі. Так, за ўвесь час знаходжання Сашы ў следчым ізалятары адвакат Ірына Бурак бачыла яго толькі двойчы і толькі падчас допытаў. Апошні раз — 13 студзеня. Натуральна, у такіх умовах немагчыма аказаць нармальную юрыдычную дапамогу. Ірыне Бурак ніводнага разу не далі магчымасці сустрэцца з Аляксандрам сам-насам, як тое прадугледжана законам.

Адвакаты, звязаныя са "справай 19 снежня", нязменна чуюць: для сустрэч з падабароннымі няма вольных пакояў! Між тым для адвакатаў па іншых, не "палітычных", справах пакоі дзіўным чынам знаходзяцца.

Магутнаму ведамству, што займае квартал у цэнтры сталіцы, уключна з палацам, пабудаваным яшчэ на замову паплечніка Берыі — Лаўрэнція Цанавы, смешна спасылацца на недахоп плошчаў. Гэта выглядае як здзек. Выснова напрошваецца адна: вязняў па "справе 19 снежня" наўмысна, цынічным чынам адсякаюць ад юрыдычнай дапамогі.

Ці мо баяцца, што выйдзе на волю непажаданая інфармацыя пра тое, якім чынам там дамагаюцца "патрэбных" паказанняў? Дык што, не толькі палац Цанавы застаўся, але і ягоны дух, ягоныя метады?

У 1930 годзе мой прадзед, селянін Вацлаў Класкоўскі, быў асуджаны сумна вядомай "тройкай" па артыкулах "бандытызм" ды "антысавецкая агітацыя". Сталінскія апрычнікі расправіліся з чалавекам толькі за тое, што на вясковым сходзе скрытыкаваў калгасны лад. Майго прадзеда рэабілітавалі пасля смерці Сталіна, у 1960 годзе.

Выглядае на тое, што зараз падобная машына рэпрэсій хоча скалечыць, зламаць, згнаіць майго сына ды іншых арыштаваных за Плошчу.

Пракуратура мусіць рэагаваць на выступы ў друку, калі гаворка ідзе аб парушэнні законнасці. Тут жа, на мой погляд, законнасць проста топчуць. Адрэагуйце, спадар генпракурор!

Калі майму сыну, а таксама іншым вязням "амерыканкі", зняволеным за падзеі 19 снежня, будуць забяспечаны нармальнае ліставанне, магчымасць спаткацца з блізкімі сваякамі, сустрэчы сам-насам з адвакатам — тады, бадай, можна будзе даць веры, што пракуратура ў нашай краіне не проста шыльда.

**Аляксандр КЛАСКОЎСКІ,
журналіст,
палітычны аналітык,
бацька зняволенага
Аляксандра
Класкоўскага.**

Народная Воля http://www.nv-online.info
11—14 САКАВІКА 2011 г.

ЛЁС ЧАЛАВЕКА

Глухі суд

Суддзя Пухавіцкага раённага суда Святлана Акуліч не аднавіла на працы адну з лепшых настаўніц Талькаўскай сярэдняй школы Наталлю Ільініч.

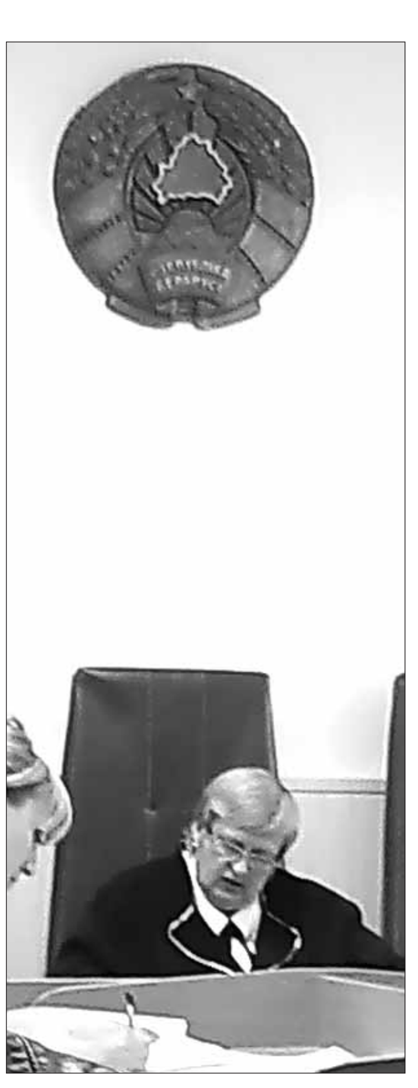

Суддзя Святлана Акуліч прыняла парадаксальнае рашэнне.

Разгляд іскавай заявы Наталлі Ільініч адбываўся ў адной з самых вялікіх залаў Пухавіцкага суда. Напэўна, таму, што жадаючых папрысутнічаць на працэсе было зашмат — падтрымаць Ільініч прыйшлі яе былыя выпускнікі, былыя калегі, бацькі вучняў. Алена Шамак і Марына Камароўская прыехалі нават з Мінска. Ведаючы ўсе акалічнасці гэтай справы, я шчыра і прыемна здзівілася, калі даведалася, што сведкамі вырашылі выступіць і калегі Наталлі Ільініч — завуч Талькаўскай школы Людміла Місуна і настаўніца нямецкай мовы Валянціна Аўдошчанка. Калі ў студзені стала вядома, што з Ільініч новы дырэктар не збіраецца працягваць працоўны кантракт, калегі Наталлі асабліва не выказвалі сваю пазіцыю, моўчкі, як бы збоку сачылі за тым, што адбываецца. А зараз у судзе сведчанні педагогаў Талькаўскай школы сталі самай яскравай характарыстыкай узніклай сітуацыі са звальненнем Наталлі Ільініч. Але, як аказалася, чамусьці не сталі аргументам для суда...

Пра тое, што справа гэта незвычайная, не шараговы выпадак звальнення настаўніцы, сведчыў і той факт, што ў грамадзянскім працэсе ўдзельнічаў дарадца пракурора раёна Дзмітрый Цыкал. Па яго хадайніцтве трэцяй асобай па справе выступаў раённы аддзел адукацыі, які прадстаўляла метадыст Таццяна Валасюк (у яе, праўда, не ўзнікла пытанняў падчас разбіральніцтва ні да ніводнага з бакоў, ні да сведкаў). А ў прысутных з'явілася надзея, што суддзя калі і не задаволіць іск у тым выглядзе, у якім ён пададзены, дык, можа, абавяжа аддзел адукацыі працаўладкаваць такога прафесійнага настаўніка, як Наталля Ільініч. Справа ў тым, што на пачатку слуханняў дырэктару школы Наталлі Меркуль прадстаўнік Ільініч адвакат Марына Кавалеўская прапанавала мірнае пагадненне, але Меркуль ад яго адмовілася, спаслаўшыся на тое, што на месца Ільініч узяла другога настаўніка, а вакантных месц у школе няма. Таму і падалося, што, можа, недарэчную памылку са звальненнем у рэшце рэшт выправіць раённы аддзел адукацыі. Ну немагчыма, каб наша адукацыя адмаўлялася ад настаўнікаў такога ўзроўню, якіх так бракуе! Аказалася, што магчыма. Відаць, сёння прафесіяналізм настаўніка — не галоўная якасць, не вызначальны крытэрый для працы ў школе.

Што да судовага разгляду, то Наталля Ільініч адразу пацвердзіла свае іскавыя патрабаванні: аднавіць яе на працы, спагнаць з наймальніка сярэдні заробак за час вымушанага прагулу, а таксама маральную кампенсацыю ў памеры 20 мільёнаў рублёў. А потым, відаць, акрыленая тым, што столькі людзей прыйшлі ў суд пацвердзіць, што праўда на яе баку, пашкадавала адказчыка і зменшыла суму маральнай кампенсацыі да аднаго мільёна...

Наталля рабіла акцэнт на тым, што дырэктар школы, прымаючы рашэнне не працягваць з ёю кантракт, парушыла адзін з пунктаў калектыўнага дагавору, у якім сказана, што з работнікамі, якія паспяхова і добрасумленна выконваюць службовыя абавязкі, не дапускаюць парушэнняў працоўнай дысцыпліны і маюць працяглы стаж работы, кантракт заключаецца тэрмінам ад 3 да 5 год. Дарэчы, камісія па працоўных спрэчках Талькаўскай школы, у склад якой уваходзяць два супрацоўнікі адміністрацыі школы і два настаўнікі ад калектыву, аднагалосна прызналі, што звальненне Наталлі супярэчыць менавіта гэтаму пункту калектыўнай дамовы, а таму — незаконнае. Ільініч працуе ў Талькаўскай школе амаль 26 гадоў. Яна адна з чатырох настаўнікаў (усяго ў школе іх 19), якія маюць вышэйшую катэгорыю. Здавалася б, каму, як не Наталлі, вучыць дзяцей гісторыі!

Наталля Ільініч настойвала на тым, што яе звальненне з працы і адмова ў заключэнні новага працоўнага кантракта — гэта палітычна матываванае рашэнне дырэктара, што прэтэнзіі з боку Меркуль узніклі пасля таго, як у Ільініч дома адбыўся вобыск пасля падзей 19 снежня. *"Дырэктар не збіралася мяне звальняць. Яна планавала задзейнічаць мяне ў шэрагу агульнашкольных мерапрыемстваў у лютым і ў сакавіку. І раптам усё змянілася. 11 студзеня Наталля Віктараўна сказала мне, што ёй патрэбны настаўнікі законапаслухмяныя, што яна не можа са мною працаваць, і аб'явіла, што не падоўжыць мой працоўны кантракт".*

Грамадзянская пазіцыя Наталлі Ільініч вядомая. Яна яе ніколі не хавала. Калі ўвосень 2009 года ўся вёска Талька пратэставала супраць аб'яднання Талькаўскага і Блужскага сельскіх Саветаў, Наталля Ільініч паставіла свой подпіс пад зваротам у абласны і раённы Саветы. На пачатку 2010 года Наталля Ільініч адстаяла сваё права заставацца сябрам Партыі БНФ, калі ёй начальнік Мінскага абласнога ўпраўлення адукацыі Таіса Данілевіч ультыматыўна прапанавала: альбо праца ў школе, альбо сяброўства ў апазіцыйнай партыі. На мінулых прэзідэнцкіх выбарах збірала подпісы за кандыдата ад Партыі БНФ. Але ніколі і нікому ў школе Ільініч не навязвала сваіх поглядаў. Вучыла дзяцей гісторыі, вучыла любіць сваю радзіму, стаптала з вучнямі ўсе навакольныя сцежкі, шукаючы сведкаў пра сваіх слаўтых землякоў. Пра гэта на судзе расказвалі ўсе — і калегі, і былыя вучні Ільініч. *"Наталля Валянцінаўна тлумачыла матэрыял так, што не зразумець яго было немагчыма,* — сведчыла ў судзе выпускніца Талькаўскай школы Марына Камароўская. — *Яна спісвала ўсю дошку разам з намі, яе канспекты я да гэтага часу захоўваю. Як настаўнік яна давала ўсё, што магла, а далейшае залежала ад нашага жадання вучыцца".*

Дырэктар Наталля Меркуль імкнулася пераканаць суд, што ніякай палітыкі ў яе рашэнні няма, што ў працы Ільініч мелі месца парушэнні працоўнай дысцыпліны і таму яна вырашыла не працягваць з ёю працоўны кантракт. Але якія гэта парушэнні? Наталля рабіла памылкі ў школьным журнале, нясвоечасова выставіла адзнакі за чвэрць у дзённік дзецям. У мінулым годзе ў Ільініч нават была вымова за тое, што адзнакі ў дзённікі яна выставіла са спазненнем. Але калі Меркуль прымала рашэнне не працягваць з настаўніцай кантракт, гэтая вымова ўжо была "пагашана".

— Такія памылкі дапускаюць усе настаўнікі школы, — у адказ на абвінавачанні казала ў судзе Ільініч. І нават прынесла копіі са школьных журналаў. Памылкі ёсць, аказваецца, і ў дырэктара Меркуль. Больш за тое, такая прынцыповая пазіцыя Меркуль — не мае права настаўнік вышэйшай катэгорыі рабіць памылкі ў дакументацыі — зусім паблякла, калі Наталля Ільініч заявіла хадайніцтва далучыць да справы копію яе працоўнай кніжкі. Высветлілася, што апошні запіс у ёй быў зроблены ў 2005 годзе, калі з Ільініч працягвалі кантракт да 2010 года. А ў 2010 годзе новы запіс адміністрацыя школы зрабіць папросту забылася. Што ж, дырэктара таксама трэба звальняць?!

Увогуле абгрунтаванні пазіцыі дырэктара Меркуль выглядалі непераканаўча. Яна імкнулася даказаць, што пасля 2005 года ў працы Ільініч не было поспехаў, што яе вучні нідзе сябе не праявілі, а вось у мінулым годзе "дзяўчынка са школы выйшла на абласны ўзровень па Правілах дарожнага руху". У адказ Наталля Ільініч прад'явіла суду дыпломы раённага аддзела адукацыі, падзячнае пісьмо Камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцяў пры Савеце міністраў, даты на якіх — 2007-ы, 2009-ы і 2010 гады. Нагадала дырэктару, што ў 2007 годзе яе вучаніца Марына Камароўская заняла трэцяе месца на раённай алімпіядзе па грамадазнаўстве, у 2006-м Дар'я Ільініч — другое месца па гісторыі. Па якіх яшчэ прадметах ёсць такія поспехі ў школе?!

У Меркуль застаўся апошні аргумент — яна заявіла, што пасля таго, як даведалася, што ў доме Ільініч адбыўся вобыск, вырашыла вывучыць яе асабістую справу (а за 4 месяцы працы часу не хапіла?) і высветліла, што ў 2007 годзе Ільініч была прыцягнута да крымінальнай адказнасці за схіленне да парушэння заканадаўства. Наталля патлумачыла: папрасіла ў мясцовага лекара даведку для дачкі, якая хацела паехаць у Польшчу. Узгадніць ад'езд з міністрам адукацыі, як таго патрабуюць правілы БДУ, дачка не паспела, таму прыйшлося звярнуцца да такога "ўчынку". Гэтая судзімасць даўно ўжо пагашаная, тым не менш Меркуль яе ўзгадала, а дарадца пракурора выступіў з хадайніцтвам дадаць копію да справы. Адвакат Ільініч была супраць хадайніцтва, тым не менш суддзя да справы яе дадала.

Самы напружаны момант быў падчас сведчанняў калег Наталлі Ільініч — завуча Людмілы Місуна і настаўніцы нямецкай мовы Валянціны Аўдошчанка. Яны не пабаяліся прыйсці ў суд і засведчыць, што Ільініч — адна з лепшых настаўніц школы, што такія промахі, якія дапускала Наталля, здараюцца ў рабоце амаль усіх педагогаў Талькаўскай школы, бо іх немагчыма не рабіць — правілы штогод мяняюцца. Што ж, цяпер усіх звальняць?! Па-другое, у судзе высветлілася, што рашэнне не працягваць кантракт дырэктар Наталля Меркуль прымала асабіста. Не параілася нават з завучам школы, якая працуе ў Талькаўскай СШ больш за 10 гадоў, не прыслухалася да просьб прафкама не звальняць Ільініч. Наталля Меркуль працуе ў школе толькі з верасня 2010 года (!) і ўзяла на сябе такое адказнае рашэнне — звольніла настаўніцу, па сутнасці выкінула яе на вуліцу, бо ўсім зразумела, што вясковаму настаўніку ўладкавацца на працу вельмі складана. Ці гэта ўсё ж такі было не рашэнне Меркуль?! Проста яе выкарысталі...

Валянціна Аўдошчанка нават прыгадала, што зімой 2010 года, пасля таго як Наталля Ільініч адмовілася прымаць "прапанову" начальніка Мінскага абласнога ўпраўлення адукацыі Таісы Данілевіч выйсці з Партыі БНФ, у школе адбыўся сход, на якім настаўнікам параілі выказаць ганьбу Ільініч, але настаўнікі адмовіліся.

— Мы збіралі подпісы ў школе, каб дырэктар працягнула з Наталляй Валянцінаўнай кантракт, — сведчыла ў судзе Валянціна Аўдошчанка. — Прасілі даць дарабіць хаця б да пенсіі па выслузе гадоў. Гэта была мінімальная просьба, каб паступіць па-чалавечы ў адносінах да настаўніцы, якая столькі год жыццяў аддала школе.

— Пра інтарэсы дзяцей чаму не думаем? Хіба ім не складана пасярэдзіне года аказацца з іншым настаўнікам? — гучалі ў судовай зале пытанні Валянціны Аўдошчанка.

Пасля першага дня судовага пасяджэння былыя вучні Наталлі Ільініч падсумавалі: *"Наталля Валянцінаўна перамажа. Усё ж відавочна. На яе баку ўсе настаўнікі, бацькі, на яе баку праўда. У дырэктара ніводнага сур'ёзнага аргумента! Што б ні казала Меркуль, але звольніла яна Ільініч беспадстаўна... Суддзя да таго ж пацікавілася, ці адна Ільініч выхоўвае дачку-студэнтку..."*

...Учора Святлана Акуліч вынесла рашэнне: у іскавай заяве Наталлі Ільініч часткова адмовіць (у патрабаванні аднавіць яе на працы), абавязаць Пухавіцкі раённы аддзел адукацыі выплаціць ёй кампенсацыю маральнай шкоды ў памеры 200 тысяч рублёў і кампенсаваць паслугі адваката ў памеры 175 тысяч рублёў. Сапраўдны судовы парадокс: суд прызнаў, што настаўніцы нанесена маральная шкода, але пры гэтым кіраўнік установы адукацыі закон не парушыў. За што тады павінен адказваць рублём аддзел адукацыі?..

Здавалася б, якія яшчэ трэба мець доказы, каб пераканаць суд, міністра адукацыі (а да яго таксама звярталася Наталля Ільініч), што няма падстаў адмаўляць ёй у праве на працу, у праве вучыць дзяцей, бо сваю справу яна выконвае добрасумленна і прафесійна?!

А можа, усё ж такі трэба прызнаць, што ў Беларусі адбываецца дыскрымінацыйны падыход да настаўнікаў, якія вылучаюцца з агульнай масы сваімі поглядамі?..

Марыя ЭЙСМАНТ.

P.S. *Можна чакаць, што Наталля Ільініч абскардзіць вердыкт суддзі Святланы Акуліч. "Народная Воля" праінфармуе сваіх чытачоў аб тым, як канчаткова вырашыцца лёс адной з лепшых настаўніц Талькаўскай сярэдняй школы Пухавіцкага раёна.*

Наталлю Меркуль (на здымку злева) не задавальняла праца такой настаўніцы, як Наталля Ільініч (на здымку справа).

Лукашэнка сцеліць дарогу для Грэфа

Амаль адзін мільярд долараў інвестыцый уклаў у беларускую эканоміку "Сбербанк России".

Такую лічбу назваў на сустрэчы з Аляксандрам Лукашэнкам прэзідэнт — старшыня праўлення гэтага найбуйнейшага расійскага банка Герман Грэф.

Сустрэча была незвычайнай тым, што на гэты раз Лукашэнка не высоўваў патэнцыйным інвестарам аніякіх умоў. Ён заявіў, што гатоў "падтрымаць любыя праекты "Сбербанка".

"Банк выказаў жаданне фінансаваць розныя праекты. Выбірайце любыя, мы вам абсалютна давяраем", — сказаў Лукашэнка.

Былы старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Станіслаў Багданкевіч тлумачыць такую незвычайную танальнасць размовы наступным чынам: *"Беларусі тэрмінова неабходна атрымаць 5—7 мільярдаў долараў. Ніякай упэўненасці, што іх дасць Захад, у Лукашэнкі няма. Вось ён і "прагінаецца" перад грашыма "Сбербанка".*

В Минск из Триполи вылетел самолет с белорусами

На борту самолета "Белавиа" также находились граждане ряда других стран, которые изъявили желание покинуть страну, охваченную беспорядками. Об этом БелаПАН сообщила заместитель начальника управления информации — начальник отдела пресс-службы МИД Беларуси Мария Ваньшина.

По ее словам, в самолете находятся 50 человек, среди которых 12 граждан Беларуси, 17 — Украины, 16 — России, по два из Грузии и Болгарии, один из Ливии.

На момент сдачи этого номера в печать самолет из Триполи в минском аэропорту еще не приземлился.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

По просьбе Светланы Байковой в СИЗО истязали граждан?

Вчера, 10 марта, в Верховном суде Беларуси стартовал судебный процесс по делу старшего следователя по особо важным делам Генеральной прокуратуры Светланы Байковой.

Как уже сообщала "Народная Воля", она обвиняется по пяти статьям Уголовного кодекса: "Привлечение в качестве обвиняемого заведомо невиновного", "Принуждение к даче показаний", "Заведомо незаконное задержание или заключение под стражей", "Злоупотребление властью или служебными полномочиями", "Превышение власти или служебных полномочий".

В суд ее привезли под охраной.

По делу проходит шесть потерпевших, один из которых — обвиняемый по делу бывшего главы Департамента финансовых расследований **Анатолия Громовича.** Кстати, расследовала дело Громовича именно Светлана Байкова. Громовичу, напомним, предъявлено обвинение по ч.3 ст. 258 *"Создание преступной организации либо участие в ней"* Уголовного кодекса Беларуси. По данному делу проходит более 30 обвиняемых, среди которых — бывшие сотрудники таможенных и правоохранительных органов. Дело касается эпизодов незаконного перемещения через пограничный пункт пропуска "Западный Буг" крупных партий одежды и бытовой техники. По предварительным оценкам ущерб, нанесенный государству от неуплаты налогов с ввезенных товаров, составляет не менее 20 миллиардов белорусских рублей.

Приговор по делу экс-начальника ДФР еще не вынесен, некоторое время он находился под арестом, а сейчас, если верить нашим источникам, под подпиской о невыезде.

На скамье подсудимых вместе со Светланой Байковой — **Карен Вартанян**. Ему инкриминируется ч.1 ст.154 Уголовного кодекса — *"Умышленное причинение продолжительной боли или мучений способами, вызывающими особые физические и психические страдания потерпевшего, либо систематическое нанесение побоев, не повлекшее последствий".*

На форумах в интернете Карена Вартаняна называли "камерным агентом": мол, находясь в СИЗО, он в прямом смысле слова выбивал из своих сокамерников информацию, необходимую той же Байковой.

Светлана Байкова вроде бы отрицает свою причастность к истязаниям граждан.

Суд по делу Светланы Байковой, напомним, проходит в закрытом режиме. Никого из тех, кто не имеет отношения к процессу, в зал заседаний не пускают.

Марина КОКТЫШ.

Час, наперад!

На тэрыторыі Беларусі 27 сакавіка ў дзве гадзіны ночы стрэлкі гадзіннікаў будуць пераведзены на адну гадзіну наперад.

Такім чынам у Беларусі будзе ажыццёўлены пераход на летні час.

Рашэнне аб тым, ці будзе Беларусь у далейшым пераходзіць на зімовы час, пакуль не прынята. Нагадаем, што расіяне ўжо аб'явілі, што адмовяцца ад зімовай гульні з гадзіннікамі.

СТРАТЫ

Памёр пісьменнік Янка Сіпакоў

10 сакавіка на 75-м годзе пайшоў з жыцця пісьменнік Янка Сіпакоў.

Янка Сіпакоў нарадзіўся ў вёсцы Зубрэвічы Аршанскага раёна. Скончыў аддзяленне журналістыкі філфака БДУ.

Першы верш надрукаваў у 1953 годзе ў аршанскай раённай газеце "Ленінскі прызыў". Аўтар паэтычных зборнікаў "Сонечны дождж", "З вясны ў лета", "У поўдзень, да вады", кніг прозы "Крыло цішыні", "Жанчына сярод мужчын", "Журба ў стылі рэтра". Перакладаў на беларускую паэзію У.Уітмена, Хо Шы Міна, Ф.Прэшарна, Р.Гамзатава, Д.Паўлычкі.

Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР за кнігу паэзіі "Веча славянскіх балад".

"Для мяне гэта жахлівая вестка, — гаворыць паэт **Генадзь Бураўкін**. — *Зусім нядаўна мы разам ляжалі ў бальніцы. Ён трывожыўся за жыццё. Я стараўся вывесці яго з сумнага стану, надаць весялосці. Можа, і дарма — трэба было пагаварыць па-іншаму. Але мне не хацелася верыць, што яго хвароба скончыцца так трагічна. Янка Сіпакоў з нашага пакалення шасцідзесятнікаў, пакалення, апаленага вайной. Для мяне ён быў найбольш беларускім па характары і ў творчасці".*

«Я ценю выбор сына...»

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

С тех пор только на белорусском языке и разговаривает, хотя воспитывался в русскоязычной семье. Мы с Татьяной, его мамой, выпускники русского отделения филфака БГУ.

Сейчас Павел — известный политик и литератор, лауреат литературной премии имени Алеся Адамовича и премии имени Василя Быкова "За свободу мысли". Является одним из четырех сопредседателей создаваемой партии "Белорусская христианская демократия" (БХД).

— **И чем же интересна эта идея христианской демократии? Что это вообще такое? Многие путают это движение с религиозными организациями…**

— Насколько я знаю, вся деятельность создаваемой БХД строится на христианских принципах, известных каждому: не убий, не укради, не прелюбодействуй и т.д. Но, к сожалению, многим белорусам нужны лишь чарка да шкварка, а остальное — "мая хата з краю". Не хотят понимать, что, как говорил кто-то из мудрых, если ты не занимаешься политикой, то, в конце концов, политика займется тобой.

— **Наверняка родительские увлечения передались и сыну?**

— Не исключено.

— **А как родители относятся к партийной, скажем так, деятельности сына?**

— Я ценю его выбор и в лучших устремлениях поддерживаю безусловно и безоговорочно. Мать Павла, Татьяна Евгеньевна, возглавляет витебский оргкомитет по созданию БХД. Мы — единомышленники.

— **Сына, как я понимаю, вы назвали в честь деда. Расскажите, пожалуйста, о своем отце.**

— Он рос в обычной деревне на Гомельщине. Забрали его в действующую армию в 1944 году. Под Могилевом, на речке Проня, была жесточайшая битва с фашистами. Там же отец и потерял ногу. Но до этого успел получить орден Красной Звезды за боевую разведывательную операцию. Воевал он недолго, но вот смог же отличиться даже за такой короткий срок. После войны работал, потом заболел, но, слава Богу, 85 лет прожил. По белорусским меркам — немало. Прожил достойно, пользовался авторитетом в деревне.

— **Как дедушка относился к политической деятельности внука?**

— С пониманием. Хотя был против того, чтобы внук занимался политикой. Наверное, по крестьянской предусмотрительности, с желанием уберечь его от неприятностей. Воспитанный при советской власти, дед считал, что начальников нужно слушаться и не спорить с ними, а то до беды недалеко. Но каждому приезду Павла радовался и ждал этого момента.

—А бабушка?

— Как все женщины, волнуется, переживает за внука. Для нее главное, чтобы был обут-одет, накормлен и здоров.

— **Что сейчас известно про Павла?**

— Он практически изолирован и от нас, и от адвоката, и от соратников, и от общества. Уже более двух месяцев на самых высоких уровнях мы с Татьяной добиваемся встречи с сыном, но нам под самыми невероятными предлогами в этом отказывают. Считаю, что это — моральное издевательство и своеобразная пытка по отношению к Павлу и к нам как к родителям. Даже к бандитам относятся лояльнее. Я говорил, говорю и буду говорить: виновные судят невиновного. Забрали сына и даже показать родителям не могут. Разве это морально? Он стекла не бил, двери не ломал, не хулиганил… А то, что пошел на Площадь, — это его право. Он живет в родной стране. Эта земля — наша, наших предков, политая их потом и кровью. И никто не вправе запрещать нам ходить по этой земле, не потупив глаза. Мы всегда честно смотрели и смотрим людям в глаза. Также и Павел. Поэтому наша семья уверенно чувствует себя. Даже на тех же нарах, когда совесть чиста, спишь спокойно, а когда ты с совестью не в ладах, тогда и в пуховой постели будут кошмары сниться. Поэтому я солидарен со своим сыном. И еще раз заявляю: он абсолютно ни в чем не виновен. А вот тех людей, что устроили эту провокацию, мне искренне жаль.

Да и народ порядком запуган. То, что сейчас творится с политзаключенными и общественными активистами, в голове не укладывается. Моральность — на самом низком уровне. Экономику можно быстро возродить, заводы можно поднять за короткое время, а вот мораль и душу человека, которые уродует нынешний режим, очень сложно будет менять и исправлять.

— **С высокой трибуны была озвучена версия, что на прошедших выборах многие кандидаты якобы "отрабатывали" деньги своих спонсоров, поэтому и не смогли договориться о совместных действиях?**

— Тогда у меня возникает резонный вопрос: если вы знаете, что откуда-то поступают деньги, почему их не конфисковали предварительно? В противном случае не стоит педалировать эту тему. Есть у нас спецслужбы, есть таможня, милиция… Работайте на опережение. А не по принципу "одна баба говорила, а другая слушала". Хотя все эти вопросы — риторические.

— **Или возьмем, к примеру, гараж, что показывали по БТ, напичканный каким-то мусором строительным и чем-то типа оружия, якобы предназначенного для свержения режима…**

— Уже выяснилось, что тот пресловутый гараж принадлежит сотруднику спецслужб. И опять-таки вопрос: кто допустил, что в нашу страну вся эта дрянь была ввезена? Если уж на то пошло. Но мне не хотелось бы до судов над политиками вообще что-то комментировать по этому поводу. Как бы не навредить узникам… Одно могу сказать: мы единственная в мире страна, где обычные выборы объявлены заговором и попыткой свержения власти.

— **Как можно объяснить ситуацию, когда кандидат в президенты Рымашевский выпущен из СИЗО, а начальник его предвыборного штаба Северинец по-прежнему в "американке"?**

— Ну, это вопрос к следствию. Они там решают… Хотя, полагаю, все у нас решает один-единственный человек: как прикажет, так и будет. И это обстоятельство позволяет мне думать, что далеко нам еще до правового государства.

— **События в арабском мире белорусские власти по-своему преподносят народу. Дескать, вот до чего доводят революции. Значит, сидите и молчите как мыши под веником…**

— Из истории известно: все диктаторы заканчивают свое правление бесславно. Исключений не бывает. Коль человек долго у власти, будь хоть трижды золотым, наступает усталость от него. Да и сам он обрастает родством, связями, становится заложником окружения… Главный белорусский начальник всем своим поведением, как я думаю, показывает пренебрежительное отношение к народу. Бить себя в грудь и клясться в любви к людям — одно. А вот вести себя достойно, пристойно, морально — другое. Поэтому можно сделать вывод, что власть потеряла берега...

— **И что же делать?**

— Будем надеяться, что этот режим недолговечен...

— **Получается, надо ждать лет 30, как у арабов? Половина срока уже прошла…**

— Кто знает? Такая вот беда с нами приключилась. Во многом наверняка и сами мы виноваты, что долго холопствуем, раболепствуем...

— **Представим себе Беларусь без Лукашенко. Не ввергнется ли она в хаос приснопамятных 90-х?**

— Я, конечно, не специалист, но, на мой взгляд, есть такая опасность. Ведь сегодня страна живет не по средствам. Кредитов набрали, а скоро придется их отдавать. Способна ли нереформированная экономика справиться с такой нагрузкой? Всяко может быть. Не исключаю, что иные будут страдать по лукашенковским временам, не понимая того, что именно сейчас мы забрели в такой тупик, из которого трудно выбраться.

— **Достаточно ли уделяют внимания негосударственные СМИ судьбе политзаключенных?**

— Можно сказать, достаточно. Чувствую это по своей семье. Журналисты звонят постоянно, интересуются нашими делами, судьбой Павла. За что им огромная благодарность. Вот и эта наша беседа подтверждает, что мы не одиноки. Вместе — выстоим! Думаю, что волна протестов не будет спадать как в стране, так и за рубежом...

Беседовал Владимир ЖИГУЛОВ.

УЧОРА

Кіргізы — Лукашэнку: «Пабойся Бога!»

У сталіцы Кыргызстана ля будынка пасольства Беларусі ўчора праходзіў пікет.

Арганізаваў акцыю грамадскі рух "7 красавіка". Людзі трымалі ў руках плакаты, на якіх напісана: "Курманбек, вярніся і адказвай!", "Лукашэнка, пабойся Бога!", "Выдайце Бакіева!", "Так жыць нельга!", "Дзе злачынец?".

Людзі, якія сабраліся, патрабавалі экстрадыцыі Курманбека Бакіева ў Кыргызстан.

Як днямі паведаміла прэзідэнт краіны Роза Атунбаева, Бакіеў да цяперашняга часу застаецца ў Мінску. Дакладнае месца ягонага жыхарства не раскрываецца.

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ!

Пётр САДОЎСКІ,
кандыдат філалагічных навук

Пасвячэнне ў «крыжаносцы»

Праваслаўная царква ўганаравала Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь харугвай з выявай Хрыста Збаўцы. Цырымонія трансліравалася па дзяржаўным тэлебачанні. Перад урачыстым канцэртам, прысвечаным Дню міліцыі, Мітрапаліт Філарэт перадаў міністру Куляшову харугву з відарысам аблічча Хрыста Збаўцы, прамовіўшы з гэтай нагоды ўрачыстую малітву і акрапіўшы харугву святой вадой.

З намі Бог!

Звяртаючыся да залы, што была запоўнена абранай публікай — архіепіскапамі, епіскапамі, вікарыямі, сілавікамі ў форме і цывільным, дзяржслужбоўцамі, дэпутатамі, кіраўнік праваслаўнай царквы пачаў прамову ўрачыстымі словамі: *“Наша страна процветает усилиями многих людей. Ваш труд — сохранение Отечества от посягательства злоумышленников — можно назвать крестным...”* Пасажы з выверыных сінтагмаў Мітрапаліта гучалі ў прыціхлай зале як вібрацыі стальных струн і па заканчэнні выступлення былі ўвенчаны шматгарлавым урачыстым выгукам спеўнай групы, што выстраілася на сцэне: “С нами Бог!”.

Сам працэс перадачы харугвы (тут, пэўна, патрэбны быў цалавальны рытуал) апаратары неяк змазалі. Магчыма, было нешта выразана. (У пазнейшых тэлепаўторах гэта ўвогуле не паказвалі.) У параўнанні з урачыстай прамовай Мітрапаліта міністэрскае слова ў адказ слухалася вельмі будзённа і нават сарамяжліва. У інтэрв’ю для партала sobor.by міністр выглядаў больш рэспектабельна і вымавіў сказ, які ў той жа вечар быў вынесены на афіцыйныя сайты: *“Нравственный верующий человек всегда будет дружен и с законом...”*

Можна яшчэ дадаць, што — паводле афіцыйнай інфармацыі — *“передача хоругви была совершена по инициативе Министерства внутренних дел”* і што *“замысел освящения воинского знамени родился во время акции “Семья — служим вместе” в рамках проведения программы “Семья — единение — Отечество”.*

Пераказваю ўсё так амаль фатаграфічна і нейтральна, таму што хачу, каб той, хто не бачыў той урачысты сход, змог паразважаць разам з намі: што ж адбылося ў той вечар у Палацы Рэспублікі? Што стаіць за гэтым знешнім урачыстым актам яднання царквы з міліцыяй у гэтыя складаныя для нашай краіны дні?

Блаславенне зла — тут і цяпер

У першы год свайго прэзідэнцтва Лукашэнка заяўляў, што не стаў прыхільнікам беларускай нацыянальнай ідэі, фармуляванай папярэднікамі, і лічыць (хоць і як “праваслаўны атэіст”) хрысціянскія каштоўнасці найбольш прыдатнымі ў якасці складнікаў сучаснай самаідэнтыфікацыі беларускіх грамадзян. (Тут мы не ўдаёмся ў супярэчнасці выказвання: ранейшая нацыянальная ідэя не адмаўляла хрысціянскіх каштоўнасцяў.) У наступныя гады праваслаўная царква неадступна “суправаджала” і асвячала Лукашэнку, калі ён рухаўся па лесвіцы аўтарытарызму. На інаўгурацыі 2006 года Мітрапаліт настаўляў *“сэкулярнага суверэна”* не як евангельскі пастар, а як бязлітасны старазапаветны Давыд свайго сына Саламона: *“Будзь цвёрды і мужны. Ідзі ўпэўненым крокам. Барані Айчыну і зямлю нашу ад зламыснікаў...”* Не дачакалася грамадства ад царквы ні дыялогу з іншадумцамі, ні слоў спачування родным зніклых палітыкаў, ні ацэнкі дзяржаўных ілжэсведчанняў у час выбараў, ні асуджэння (ці хаця б ціхага мудрага настаўлення) кіраўніка дзяржавы за яго публічныя абразы апанентаў і моўнае хамства, маральнае распуства...

І вось раптам — вяршыня цынізму: евангельскае маўчанне перарастае ў бласлаўленне зла. Святая харугва перадаецца міліцэйскаму воінству, чый галоўны начальнік узяў пад казырок і загадаў чыніць крывавую бойню! Акурат цяпер, калі ідуць вераломныя суды, калі ўвесь цывілізаваны свет патрабуе вызвалення вязняў і пакарання службовых асоб, якія перавысілі свае паўнамоцтвы і татальна парушылі правы грамадзян на свабоднае волевыяўленне. Лічу, праваслаўная царква на чале з Мітрапалітам канчаткова страціла свой твар. Яе літаральна згвалцілі, або, як бы сказаў Лукашэнка, — “нахілілі ды апусцілі”. Думаецца, што царкоўнае начальства сціпла папрасіла, каб у афіцыйным тэксце напісалі, што *“перадача харугвы была здзейснена па ініцыятыве МУС”.*

Вуснамі галоўнага святара Беларусі гвалтоўныя дзеянні міліцыі кваліфікуюцца як “крестный труд”! Вось прыйдуць у Маскоўскі суд 15 міліцыянераў-сведак і будуць суддзям дэманстраваць “цялесныя пашкоджанні”, якія ім нанеслі 2 юнакі голымі рукамі. Вось які цяжкі крыж нясуць “шчытаносцы”. Як жа ім не паверыць. Іх пакуты асвечаны высокім царкоўным санам. Яны не могуць быць ілжэсведкамі: з імі Бог! Мы і з Богам, і з зак онам можам дружыць, кажа іхні начальнік. Задумайцеся: дружыць з законам! Дружба — справа вольная: хачу — дружу, хачу — не дружу. Міліцыя павінна служыць і жыць, паводле закону. А тут выходзіць: міліцыянты будуць сябраваць і з Богам, і з суддзямі. Вось лукашэнкаўска-куляшоўская інтэрпрэтацыя хаўрусу Бога і міліцыі.

У той вечар, 4 сакавіка, тэлегледачы чакалі паказу інтэрв’ю Лукашэнкі газеце “Вашынгтон Пост”. Урачысты вечар, прысвечаны Дню міліцыі, быў паказаны перад гэтым гадзіны за паўтары. Дух *“бажэсьцьвеннага”* міліцэйскага вечара і атмасфера гутаркі Лукашэнкі з замежнай карэспандэнткай былі вельмі падобныя: той жа цынізм, тое ж жангліраванне словамі. Лукашэнка пачуваў сябе свабодным ад усялякіх хімераў сумлення і логікі: не ведае, у якой сям’і вязняў трохгадовы сын; адзін кандыдат у прэзідэнты патрабаваў ягонага павешання; у Беларусі выбары ў разы дэмакратычней, чым у Амерыцы... З Лукашэнкам на інтэрв’ю быў таксама ягоны ўласны бог, бог “праваслаўнага атэіста”, які дазваляў яму і раней бессаромна лгаць і плесці ўсякую несянесіцу: мой бацька згарэў у танку; па мне шмат разоў стралялі; Быкаў пісаў вершы; Скарына тварыў у Піцеры; у Гітлера было не ўсё дрэнна...

Быў такі адзін дзяржаўны дзеяч мінулага, які абяцаў сваім грамадзянам: “Я зраблю ваша жыццё лягчэйшым. Я вызвалю вас ад залішняга розуму і хімеры сумлення!”. Ягонае воінства напісала тады сабе на спражках тры словы “З намі Бог!” і замаршыравала ў ганебны паход, які каштаваў чалавецтву дзясяткі мільёнаў жыццяў.

Што ж вы, браткі-святары?

У той жа вечар пасля ўрачыстага сходу патэлефанаваў я знаёмаму праваслаўнаму святару. Час ад часу мы гутарым з ім на царкоўныя тэмы. Апошні раз мы сустракаліся з ім у Палацы мастацтва на лекцыі Андрэя Кураева, які ў почаце Мітрапаліта Кірыла прыязджаў ў Мінск. Пра вельмі своеасаблівую лекцыю Кураева ў Палацы мастацтва пісала ў свой час і “Народная Воля”. Мой знаёмы — чалавек адукаваны, шчыры, але асцярожны. Зразумеўшы тэму нашай магчымай гутаркі, ён не выказаў асаблівай гатоўнасці абмяркоўваць учынак Мітрапаліта Філарэта, спаслаўшыся на тое, што яму гэта рабіць не вельмі этычна ды і перадачу ён не глядзеў. Ды і ўвогуле, кажа, час зараз не той, каб па тэлефоне такія тэмы абмяркоўваць. Вось так.

Мы неяк больш схільныя крытыкаваць праваслаўную царкву за хаўрусаванне з уладамі. Як па мне, дык — чым астатнія лепшыя? Каталікі тыя, праўда, на беларускай мове часам казані кажуць. А так — мала чым ад праваслаўных адрозніваюцца. Харугваў, праўда, пакуль не падносілі, але гэтак жа лагодна, як і праваслаўныя, Лукашэнку прымаюць, слухаюць прыхільна ягоныя не надта ўмесныя тырады, па-сяброўску пасміхаюцца. Гэткая дыпламатыя тут недарэчы. Можна ж калі-небудзь хворым прыкінуцца, ды, калі ты вялікі начальнік, на сустрэчу свайго намесніка прапанаваць. Ёсць у мяне знаёмыя і сярод пратэстанцкіх прасвітараў. Яны больш аб працоўнай аскезе ды пра сям’ю гавораць. Але ж гэтага мала. Хто ж з нашых святароў, як калісьці Ян Павел ІІ, скажа: **“Не бойцеся!”.** Чаго ж святарам баяцца? Яны ж не на кантракце ў Лукашэнкі працуюць.

Калі-нікалі здараліся прасвятленні ў нашым праваслаўным афіцыёзе. Можа, хто здзівіцца, калі я скажу: з цікавай прамовай выступіў Мітрапаліт Філарэт на Усебеларускім народным сходзе ў 2010 годзе. Узгадайце, што ён гаварыў пра мараль, настаўнікаў, дактароў і суддзяў. Ён гаварыў у біблійнай парадыгме. Аднак маўчанне і практычнае бяздзеянне царквы настройвала на негатыўнае ўспрыманне любога выказвання. Да таго ж: з высокай трыбуны мы чакаем толькі цынічны змест, ужо не спадзеючыся, што нехта будзе шчыра гаварыць. Тады разумная думка Мітрапаліта не была заўважана, бо, відаць, была занадта “герметычна” сфармулявана. На інаўгурацыі 2010 года Мітрапаліт пажадаў Лукашэнку мудрасці ў дзяржаўнай дзейнасці. Гэта ўжо лепш, чым “цвёрды поступ”. Станоўчую рэакцыю грамадскасці выклікала заява групы праваслаўных вернікаў у абарону зняволеных пасля 19 снежня. Аптымісты пачалі ўжо гаварыць пра пэўную адлігу ў жыцці праваслаўнай царквы, з’явіліся асцярожныя аптымістычныя агляды ў інтэрнэце. І тут вось раптам — харугва для Куляшова!

Я не ведаю, ці спавядаюцца святары перад смерцю і як яны палагоджваюць сваё сумленне, калі ў апошнія хвіліны жыцця ўзважваюць свае словы і ўчынкі? Канечне, агульны баланс дзейнасці шараговых святароў станоўчы, калі глядзець “па пладах і па зернях”. Але, калі яны высокія іерархі і працягла “не аблічаюць грэшнікаў” (што патрабуе Святое Пісьмо) і тым больш публічна асвячаюць злачынства, тым самым спрыяючы дэградацыі грамадства, — хто асмеліцца сказаць, што іх промысел праведны. Цень крывавых падзей 19 снежня стаіць чорнай хмарай над беларускім МУС і ягоным галоўным начальнікам, уганараваным чарговай генеральскай зоркай з рук галоўнага свецкага начальніка Беларусі. Цяпер вось ягоныя подзвігі ўжо асвячаюцца іменем Бога.

Цынізм чалавека ва ўбранні святара — больш небяспечны, чым ілжа свецкага начальніка: генсекі, прэзідэнты прыходзяць і адыходзяць. Ідэя Боскай справядлівасці вечная. Яе разумее падсвядома і нехрышчоны, і неўцаркоўлены, хаця і не можа для гэтага знайсці слушныя словы. У бядзе, у хваробе, неабаронены сярод цёмнай ночы самы слабы грэшнік набліжаецца да Бога. “Падзенне” святара — сігнал і страшэнна дзейсны чыннік дэградацыі грамадства. Сціраецца мяжа паміж дабром і злом.

ЧУЛІ?

...Як некалі Пiначэта

Як паведаміла брытанская газета The Independent, вядучая юрыдычная фірма Вялікабрытаніі H2O Law збіраецца падаць іск супраць “прэзідэнта былой савецкай рэспублікі Аляксандра Лукашэнкі”, паколькі мае “доказы аб сістэматычных катаваннях у турмах беларускага КДБ”.

Па словах брытанскіх юрыстаў, у аснове гэтых доказаў ляжаць апытанні сотняў актывістаў, арыштаваных пасля *“спрэчных прэзідэнцкіх выбараў”.*

Кіраўнік прэс-службы прэзідэнта Беларусі Павел Лёгкі, каментуючы гэтую навіну, заклапочанасці не выказаў. Па яго словах, іск брытанскіх юрыстаў супраць прэзідэнта Беларусі з’яўляецца рэкламным пшыкам.

“Перспектывы ў гэтай задумы — нулявыя. Гэта насамрэч не больш чым піяр-акцыя спадароў юрыстаў. Гэта толькі спосаб хоць неяк звярнуць на сябе ўвагу, карыстаючыся вядомасцю беларускага лідара і палітычнай вастрынёй сітуацыі. Я думаю, што і самі арганізатары выдатна разумеюць, што гэта пусты рэкламны пшык. А вось The Independent, не разабраўшыся ў сутнасці пытання, папросту купілася на танны трук. Іміджу сур’ёзнага выдання падобнае, на мой погляд, проста шкодзіць”, — заявіў Павел Лёгкі ў інтэрв’ю БелаПАН.

Але юрысты прытрымліваюцца іншага пункту гледжання. Паводле міжнародных дамоў, за ўжыванне катаванняў існуюць працэдуры прыцягнення вінаватых да адказнасці. Гэта так званая ўніверсальная крымінальная юрысдыкцыя. Яна дазваляе краінам незалежна ад таго, дзе ўчыняліся міжнародныя злачынствы, звязаныя з бесчалавечным стаўленнем да людзей, разглядаць іх у нацыянальных судах. У Вялікабрытаніі адмысловыя грамадскія аб’яднанні і адвакаты ўжо выкарыстоўвалі для гэтага юрысдыкцыю сваёй краіны. Так, праваабаронцы згадваюць, што менавіта ў Лондане адбываліся першыя судовыя слуханні па справе Пiначэта, якога пазней арыштавалі на падставе рашэння суда ў Іспаніі.

Алег СНОЎ.

ДАІ ладзіць аблаву

Супрацоўнікі Дзяржаўтаінспекцыі, транспартнай інспекцыі Міністэрства транспарту і камунікацый і УП "Белтэхагляд" з 10 па 20 сакавіка праводзяць на дарогах Беларусі масавыя праверкі аўто на наяўнасць дакументаў аб праходжанні тэхагляду.

Ва УП "Белтэхагляд" рэкамендавалі кіроўцам не адкладаць візіт на станцыю дыягностыкі, а таксама не карыстацца паслугамі сумніўных асоб, якія прапануюць падробленыя дакументы аб праходжанні тэхагляду.

За кіраванне транспартным сродкам, які не прайшоў дзяржтэхагляд своечасова, згодна з заканадаўствам, з аўтаўладальнікаў будуць спаганяць штрафы ў памеры да дзвюх базавых велічынь — 70 тысяч рублёў.

ОБ ЭТОМ — ВПЕРВЫЕ!

Ядерный транзит

Мы часто вспоминаем о трагедии, которая постигла нас 25 лет назад, — об аварии на Чернобыльской АЭС. Ее последствия еще долгие годы будут сказываться в политической, экономической и социальной жизни государства. Нет необходимости говорить об особом отношении белорусов к атомной энергетике. Это наглядно проявляется в их неоднозначной реакции на решение о строительстве АЭС. С одной стороны, очевидно, что сокращение "энерго-политической зависимости" от поставок углеводородного сырья из любых источников существенно повышает уровень экономической безопасности страны, создает новые рабочие места, стимулирует обучение и привлечение высококвалифицированных специалистов. С другой стороны, наличие потенциально опасного объекта на нашей земле вызывает рост протестных настроений по вполне понятным причинам — память о последствиях чернобыльской трагедии живет уже на генном уровне.

Вместе с тем имеются радиационные риски не столь очевидные для подавляющего числа наших граждан: это применение радиоактивных источников в промышленности, медицине, научных исследованиях. Количество их достаточно велико, но они находятся под тщательным контролем соответствующих служб: Госатомнадзора в структуре МЧС, Министерства здравоохранения, МВД. Применение источников излучения жестко регламентировано и реальной опасности для населения не представляет.

Но существует еще один вид деятельности, сопряженный с радиационной опасностью, — транзит через Беларусь грузов, содержащих ядерные и радиоактивные материалы.

Наша страна занимает уникальное геополитическое положение, являясь транзитной территорией на путях перемещения транспорта, пассажирского и грузового сообщения по встречным направлениям "восток-запад" и "север-юг". Будучи участником международных соглашений и конвенций о нераспространении оружия массового уничтожения, предотвращения оборота наркотиков и незаконной торговли людьми, Беларусь взяла большую ответственность за недопущение подобного рода деятельности. Помимо защиты собственной национальной безопасности, государство служит своеобразным "санитарным кордоном" для сопредельных стран. Особое место в этой деятельности занимает контроль над передвижением через нашу территорию опасных грузов, в том числе содержащих ядерные и радиоактивные материалы.

Наша страна свободна от наличия ядерного оружия. В свое время было принято важное решение о выводе ядерных боеприпасов с территории Беларуси в обмен на гарантии безопасности со стороны стран, обладающих подобным оружием. Вывод был завершен в 1996 году. Это исключило возможные радиационные происшествия на нашей земле да и колоссальные материальные и технические сложности, связанные с обслуживанием подобных систем (в России численность персонала, занятого в обслуживании ядерного оружейного комплекса, составляет более миллиона человек), и получило безусловное одобрение со стороны мирового сообщества.

Вместе с тем существование в Калининградской области России мощной военной группировки не исключает возможности транзита через нашу территорию ядерного оружия. Естественно, перемещение таких грузов осуществляется со всеми мыслимыми мерами безопасности да и требует согласования на самом высоком уровне.

Одним из видов радиационно опасных грузов является свежее и отработанное ядерное топливо для атомных электростанций, перевозка которого осуществляется, как правило, железнодорожным транспортом в специальных вагонах. Такие поставки производятся на основании контрактов между странами ЕС и российскими производящими и перерабатывающими предприятиями (транзит).

Также существует довольно интенсивный поток грузоперевозок, при которых осуществляется поставка радиоизотопной продукции для промышленных, медицинских и научных целей. В основном пунктами отправления и получения радионуклидов являются российские фирмы (опять транзит).

Естественно, в нашей стране также существуют потребители и производители источников излучений. Без них немыслим ряд технологических процессов в промышленности, проведение лучевой терапии и радиографии в медицине, проведение научных исследований. Успешно развивается предприятие "Изотопные технологии", расположенное в Соснах и являющееся в Беларуси единственным производителем этой сложной продукции. Наряду с поставками радиопрепаратов для нужд отечественных потребителей фирма активно осваивает зарубежный рынок.

Все перечисленные выше перевозки осуществляются законно, легальным путем, при соответствующем жестком контроле, наличии сопроводительных документов, и поэтому поддаются учету и наблюдению. Но в последние годы возник новый, "черный" рынок, причем на международном уровне — контрабанда ядерных и радиоактивных материалов. Этот рынок существует, как ему и положено, при наличии спроса и предложения.

В умах руководителей международных террористических группировок уже давно существовали безумные идеи обладания ядерным или радиологическим оружием для шантажа мирового сообщества. И если утечка и применение ядерных боеголовок являются фантастическими проектами, то создание так называемых "грязных" радиологических бомб куда более реалистично. Требуется "всего-то" наличие приличного заряда взрывчатки (чего у террористов в избытке) и определенного количества радиоактивных веществ, достаточного для радиационного заражения определенной территории со всеми вытекающими последствиями. То есть спрос есть.

Есть и предложение. Это в первую очередь связано с распадом СССР, наличием в странах СНГ производственных и научных центров, которые существенно потеряли контроль над ядерными технологиями, и с их тяжелым экономическим положением. Соблазн легкой наживы да и бедственное положение людей, имевших (или имеющих) отношение к атомной промышленности, толкает их на нелегальную торговлю радиационно опасными материалами. (Кстати, несколько попыток сбыта изотопных источников было пресечено нашими правоохранительными органами на территории Беларуси, о чем сообщалось в прессе.)

И потек "ядерный" ручеек. Непрофессионалы — кто в ручной клади (!), кто в багаже — пытаются доставить опасный груз к покупателям. Специалисты действуют более изощренно: размещают радиоактивные вещества в специальные защитные контейнеры, маскируют его в сопутствующих предметах — в металлоломе, строительных материалах и т.д. Самые грамотные попросту производят подмену содержимого "легальной" поставки с настоящими разрешительными документами и накладными, закладывая в транспортный контейнер завышенное количество радиоактивного вещества или иного изотопного состава (кто же на таможенном посту его, запломбированного, вскроет, взвесит и проанализирует?).

Но не будем нагнетать обстановку — все не так уж и страшно. На самом деле, начиная с 1995 года наши таможенные пункты начали постепенно оснащаться специальной контрольной аппаратурой для выявления нелегального перемещения делящихся и радиоактивных веществ через границу. На первом этапе использовались установки, поставляемые из США в рамках закона Нанна-Лугара (закон США об оказании помощи странам СНГ в нераспространении оружия массового поражения). Затем в Таможенном комитете России была создана отдельная служба контроля над ядерными и радиоактивными материалами. В те времена, когда таможенники Беларуси и России работали совместно на западных границах, было принято решение о создании национальных средств контроля. Разработки велись, как сейчас принято говорить, "в инновационном порядке" белорусским предприятием "Полимастер" при существенном финансировании со стороны ГТК России. Следует заметить, что все попытки достучаться до соответствующих государственных структур (начиная от Совета безопасности, ГКНТ, МВД, КГБ и заканчивая Госкомчернобылем) в плане оказания поддержки оказались безрезультатными. Как результат, правообладателем на серийный выпуск ряда приборов стала Россия, которая широко использует в своих таможенных службах. Кстати, благодаря совершенно неформальному подходу со стороны весьма серьезных организаций РФ, специалисты "Полимастера" были допущены в святая святых российского оборонного комплекса, расположенного на Урале, что позволило провести разработку приборов в реальных условиях. Именно благодаря этому сейчас западные и южные границы нашей страны "прикрыты" аппаратурой радиационного контроля, соответствующей требованиям МАГАТЭ, и отвечают всем стандартам России, стран ЕС и США.

Ну а как обстоит дело на остальном периметре страны? Наибольшую границу мы имеем с Российской Федерацией, а отсюда — и объективно наибольшая вероятность ввоза на нашу территорию опасных грузов. Границы открыты для ввоза радиоактивной контрабанды. Со стороны Украины оборудованы три таможенных пункта. Тем не менее опасные грузы и предметы из загрязненных территорий России и Украины потихоньку попадают на нашу землю. Понятно, что государственные границы на этих направлениях стационарно не обустроены и не имеют строгого таможенного режима, но оснастить измерительной аппаратурой основные посты ГАИ имеет смысл. В таком случае радиационный контроль охватит в основном весь периметр страны.

И тут возникает еще один аспект радиационной безопасности страны. Стоит напомнить, что Беларусь окружена действующими АЭС в России и в Украине (да и на Игналинской АЭС в Литве остается ядерное содержимое). Еще в 1995 году с участием представителей Совета безопасности, Академии наук, предприятия "Полимастер" и американских участников проекта Нанна-Лугара было проведено совещание, на котором признано целесообразным при наличии замкнутого периметра радиационного контроля создать систему раннего оповещения в случае аварийных инцидентов на окружающих АЭС. Но не завершили оборудование всей границы, не довели эту идею до реализации...

Может, все-таки имеет смысл вернуться к этому проекту, замкнув его на соответствующие ведомства? В этом случае мы не повторим трагические ошибки, которые были допущены в ходе развития чернобыльских событий, не будем ждать беды с закрытыми глазами, а сможем четко реагировать на возможные неприятности!

Юрий ГАВРИЛОВ,
научный обозреватель.

Ніл ГІЛЕВІЧ: з новых вершаў

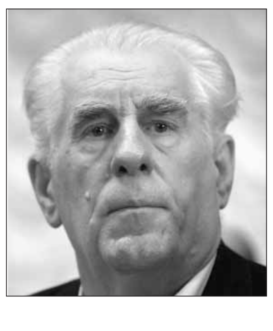

Спыталі мужчыну

Яўгену Стасевічу

Спыталі мужчыну, што доўга пажыў:
— Скажы нам: а чым ты ў жыцці даражыў,
Як Божай любоўю праўдзівай?
— Сям'ёю. Сябрамі. Радзімай.

— Што першай апорай было для цябе,
Калі апынаўся ты ў смутку-журбе
І скруха душу халадзіла?
— Сям'я. І сябры. І Радзіма.

— А што і каго ты тады ўспамінаў,
Калі непаўторна штораз пражываў
Святлістага шчасця гадзіну?
— Сям'ю. І сяброў. І Радзіму.

— Каму ты, утомлены шляхам зямным,
Апошні паклон аддасі — перад тым,
Як Бог да сябе цябе прыме?
— Сям'і. І сябрам. І Радзіме.

31.X.2010

Ну што, беларусы?

Адна вучанічка на ўвесь Магілёў
Просіць душу ўратаваць ад загубы
Роднаю мовай... Ды пан з халуёў
Крывіць ва ўхмылцы пагардлівай губы.
Адно — на Гародню на ўсю — дзеўчанё
Просіць душу ўратаваць ад загубы
Роднаю мовай... Але чынаўё —
Ні вухам, ні духам! "Не мецьмем рахубы!"

Ну што, беларусы? Дайшлі-дажылі?
Думаем: Бог нам паможа прамілы?
І на святой нашай роднай зямлі
Долю і волю дадуць нам грамілы?
Ці дзвюх вучанічак да мовы любоў
Не дасць нам усім абярнуцца ў рабоў?

2010, лістапад

Натуральнае законнае жаданне

З ліста адной вельмі далёкай ад палітыкі беларускай жанчыны

Паночкі! Даруйце! Я — простая баба
І ў справах дзяржаўных кумекаю слаба,
А можна сказаць: і зусім не кумекаю, —
Ну гэткаю вырасла ў Бога няўмекаю.

Мне добра жывецца, і есца, і п'ецца,
І муж не дае мне адстаўку, здаецца,
І любяць суседзі, і цэняць на працы,
І дзеткі — усе пры дай Божа зарплаце...
Адно мне нялюба: чаму ў тэлевізары
Блішчыць і блішчыць гэны чэрап залізаны?
Няўжо ў нас няма, каб і гэткі ж быў бравы
І гэткі ж разумны, але — кучаравы?

18.X.2010

Як мала...

Як мала
за мову зямлі беларускай
пакутнікаў!
Як многа
ахвочых па ёй патаптацца
паскуднікаў!

Як мала
за нашу душу беларускую
ратнікаў!
Як многа
ад гэтай душы адшчапенцаў
і здраднікаў!

2010, лістапад

Ведаючы...

Ведаючы, у якім ты чыне
І што род твой звеку не дурны,

Раю як салдату і мужчыне:
Выпусці студэнтачку з турмы!

Хіба ж гэткіх бэсцяць нізавошта?
Асыпаюць лаянкай брыдкой?
Гэткіх трэба ружамі на плошчы
Асыпаць з любоўю трапяткой!

25.XII.2010

***

Адкуль яны толькі бяруцца —
Цынічныя, жорсткія, прагныя,
І хрысцяць сябе Беларуссю,
Як самыя ў свеце сапраўдныя?

І пруцца, і пнуцца, і лезуць —
У кожную залу трыбунную...
О дзе ты, заступнік наш Езус?
Ці бачыш ты дзейнасць іх бурную?

11.XII.2010

Эпілог

да збору твораў у 23 тамах

Ну, вось і ўсё! "На гэта звалі".
Што меў зрабіць — зрабіў як мог.
Ці ўсё па-боску, па прызванні?
Пра гэта знае толькі Бог.

31.XII.2010

Народная Воля http://www.nv-online.info
11—14 САКАВІКА 2011 г.

БОЛЬ

Даруй, родная хата...

З восені не быў на сваёй радзіме — у невялікай лясной вёсачцы на Любаншчыне з назваю Жывунь. Яе лёгка знайсці на мапе ў тым месцы, дзе сталічная вобласць мяжуецца з Магілёўшчынай ды Гомельшчынай.

Людзі сталага пакалення добра ведаюць гэтыя мясціны. Тут пачынаўся партызанскі супраціў, тут у чатырох кіламетрах праз балота знаходзіўся першы і самы буйны партызанскі аэрадром — Зыслаў.

Многа знакамітых людзей бывала калісьці ў нашай бацькоўскай хаце — нават дзед Талаш. У вайну тут быў штаб брыгады, за што ў сорак чацвёртым хата і спалена. Пацярпелі і гаспадары. Дзеда Хведара расстралялі перад усёй вёскай за сувязь майго бацькі з партызанамі. Данесла аднавяскоўка... Ад перажытага на трэці дзень адышла і бабуля. І даўно няма ні той жанчыны, ні яе трох сыноў і ўнукаў...

Скончыліся гады ліхалецця, усё трэба было ладзіць нанова. Упрогшы ў ярмо нямецкую чорна-белую рагулю, гаспадары вазілі лес і адбудавалі на тым жа месцы новую сядзібу. Нарадзілі яшчэ двух дзяцей, у тым ліку і мяне. Мы — і дзеці, і дарослыя — заўсёды ганарыліся сваёй вёскай. Яна не скарылася ворагам і была свабоднай ад захопнікаў, за выключэннем некалькіх дзён карнай аперацыі.

Кожны год на Радаўніцу ездзіў на могілкі да бацькоў і прадзедаў, нават калі працаваў на Поўначы. Аднойчы ж не змог прыехаць, і вось бяда — у гэты час памерла цешча. На душы было неспакойна: у снах мроіліся нейкія чорныя постаці, што швэндаліся па садзе пад разгалістымі яблынямі, пасаджанымі ці то дзедам Хведарам, ці, можа, яшчэ прадзедам Максімчыкам. Яблыні радзілі кожны год, яблыкі былі раннія — і з кіслінкаю, і салодкія (жытнікі). Мяне цягнула дахаты, дзе нарадзіўся, дзе бегаў з равеснікамі па лесе і па балоце, дзе з'язджаў на самакаце з жалезных гнутых прутоў у глыбокія яміны ад нямецкіх бомбаў, якія, помню, роўна ў дзесяць раніцы на працягу месяца кідалі чужыя самалёты...

На пачатку лета з унукам завітала малодшая дачка, і вырашылі з жонкаю ўсім разам наведацца на маю радзіму. Дарога невялікая — 70 кіламетраў. Стаяў сонечны дзень, шаша была пустая і роўная.

Могілкі ляжалі перад вёскай, амаль паабапал дарогі ў сасновым ляску. Навокал усё чыста прыбрана, з'явілася новая драўляная агароджа. Пакланіліся родным і знаёмым і паехалі на свой двор.

Але што гэта робіцца ў суседзяў на пачатку вуліцы? З неабрэзаных, рознай вышыні дошак узнімаўся плот метры ў тры. Уражанне, нібыта трапіў у сярэднявечча ці ў абарончы лагер Ермака пры заваяванні Сібіры... Каля хаты завіхаюцца трое хлопцаў. Пытаюся, чые яны, што робяць на чужым паселішчы. З неахвотаю адзін уступае ў размову. Аказваецца, яны з суседняй вёскі, працуюць на нейкага фермера з раёна. А на двары памерлых ужо суседзяў разбіраюць летнюю кухню, закладваюць фундамент сховішча для новага гаспадара. Пад вокнамі хаты кучы будаўнічых матэрыялаў, жалезныя бочкі з дызельным палівам, з калодзежа помпа гоніць ваду на месца будаўніцтва.

Заходзім у свой двор. Бачым паваленую чаромху, зараснікі рознага кустоўя. А ў хаце нехта "пагаспадарыў": лічыльнік і выключальнікі зрэзаны. Уся мэбля знікла, адзіны матрац валяецца на падлозе ды сіратліва стаіць пустая шафа ў куце. Выходзім, кіруемся ў сад. Саду больш няма. Пасаджаныя пасля вайны яблыні, грушы, слівы і стогадовыя дрэвы спілаваны пад корань. Усё выгараджана новымі высачэзнымі слупамі па самы хлеў. Выразаны і суседскі сад. Мабыць, цяпер замест двароў і садоў будуць нейкія фермы, можа, нават і стравусіныя...

Побач пусты выган, далей за шашою лес. Колькі навокал пустуючай зямлі! Дык навошта бурыць паселішчы, часцінку былога? Розум не ўспрымае такога дзікунства, такой непавагі да памерлых і яшчэ жывых, не гаворачы ўжо пра палеглых у змаганні за гэтую зямлю, за права жыць і распраджацца на ёй нашчадкам. Моўчкі глядзяць мае памерлыя землякі на новых гаспадароў, для якіх тут няма нічога агульнага з іх душамі. Бо сапраўдны гаспадар не будзе знішчаць пладовы сад. Падрэжа сухое галлё, падкорміць — і ён заквітнее.

Пытаюся ў мясцовым Савеце: дык хто прыйшоў сюды і адкуль? Называюць нейкае прозвішча, цяжка вымаўляемае ў нашай мясцовасці. Пракуратура тут ніякага парушэння не бачыць: зямля — дзяржаўная, вы ў законным парадку сваю хату не афармілі — значыць, кінутае жыллё. Чатыры вуліцы кінутых бацькоўскіх хат. А па краіне колькі?

Даруй мне, мая радзіма, я яшчэ радзей буду да цябе завітваць, бо пераносіць такі гвалт над табою, тваёю вадою, раскіданым гняздом маіх бацькоў, маёю абрабаванай і зняважанай роднай хатай невыносна.

Іншыя часы — іншыя насельнікі, іншы парадак і расклад жыцця. Можа, так і трэба. Новыя карэнні глушаць старыя. Але што з іх праб'ецца? Адзін Пан Бог, мабыць, ведае. Затое нешта падказвае, што не будзе шчасця з разбурэння і тым, хто ператварае чужы сад у попел.

Але мая радзіма жыве — яна будзе жыць ува мне. Яна перадала мне свой дух, душу і запавет.

— Жы-ву-нь! — чую гэты няўмочны покліч. І рэха адукаецца з сасновага ляску:

— Жыву... Не...

З павагай —

Вадзім Аляксандравіч ЛЯЛЬКІН,
жыхар г.Салігорска.

РАКУРС

В пользу Лукашенко

Выписываю газету "Народная Воля" и газету "АиФ". По Радио Свобода слушаю интересные передачи В.Карамурзы. Чтобы знать, какая сейчас путинская Россия. К сожалению, у них так же, как в Беларуси, народ для власти, а не власть для народа. Отсутствует, со слов В.Костикова, автора статьи "Брызги шампанского", курс власти к цивилизованному сожительству с собственным народом. Здоровой демократии до сего времени не существует. Там, как и у нас, авторитарная система власти. Но там того, что существует в Беларуси, нет. Там нет того плохого, что есть в Беларуси при власти А.Лукашенко. Нет, например, обмана на ТВ, как в Беларуси. Нет того страха, который поселен властью в душах белорусов. Оппоненты путинщины имеют возможность открыто критиковать Кремль.

Одним словом, пока соревнование между Путиным и Лукашенко в пользу последнего.

Леонид РОССИЯНСКИЙ,
ветеран Великой Отечественной войны.

ПРАПАНОВА!

Наладзьце тэлетрансляцыю з Авальнай залы

У дзевяностыя гады, калі А.Лукашэнка быў дэпутатам Вярхоўнага Савета, у Беларусі, здаецца, быў толькі адзін тэлеканал. І знаходзілася магчымасць весці прамую трансляцыю з залы пасяджэнняў парламента.

Сёння ў нас шэраг тэлеканалаў. Чаму не паказваюць, як дэпутаты-палатнікі абмяркоўваюць тыя ці іншыя законапраекты, хто якую пазіцыю займае? Прапаную вярнуцца да ранейшай практыкі, калі кожны выбаршчык меў магчымасць атрымліваць інфармацыю пра свайго дэпутата, як кажуць, з першых рук.

Мікалай АНТОНЕНКА.
Рэчыцкі раён.

НА ВЫСТАВУ!

20 год ляціць «Пагоня»...

"Пагоня" — назва творчай суполкі Беларускага саюза мастакоў, аб'яднаных патрыятычнай нацыянальнай ідэяй Адраджэння Бацькаўшчыны на грунце пашаны да гераічнай гісторыі, багатай культуры і самабытнай мовы нашага народа.

Суполка, у якую ўваходзяць вядомыя майстры і таленавітая моладзь, створана на хвалі барацьбы дэмакратычных сіл за ўзнаўленне дзяржаўнасці Беларусі.

20-м угодкам творчай суполкі "Пагоня" прысвячаецца выстава ў сталічным Палацы мастацтва (вул.Казлова, 3. Адкрыццё — 11 сакавіка ў 17.30).

Арганізатары выставы сардэчна запрашаюць усіх аматараў беларускага мастацтва.

Не забывайце знакамітых людзей

Паважаная рэдакцыя!

Прачытала ў нашай газеце (4—10 сакавіка) артыкул журналісткі Алены Малочка "Желтые тюльпаны для Натальи Петкевич" і вельмі здзівілася. Столькі павагі, захаплення ў аўтаркі да сваёй гераіні. І гэта пры тым, што Н.Пяткевіч адмовілася даць інтэрв'ю, адмежавалася ад пытанняў журналісткі.

Шмат гадоў мы назіралі за тым, як гэтая высокая чыноўніца ішла побач з прэзідэнтам і дапамагала яму замацоўваць існуючы рэжым у нашай краіне. Які ўклад яна зрабіла для людзей у нашай пакутнай Беларусі? І наогул, аб чым гэты артыкул?

У гэтым жа нумары журналіст Георгій Чыгір, вялікі майстар беларускага слова, пазнаёміў нас са сваёй гераіняй Святланай Лябедзька. Яна таксама — прыгажуня, але сціплая, адкрытая. Працуе Святлана настаўніцай у школе, з дзецьмі, а яшчэ яна нясе цяжкі крыж жонкі вядомага палітыка-змагара Анатоля Лябедзькі. І зараз ён ужо ў каторы раз сядзіць у засценках КДБ. Якія добрыя твары ў Святланы ды іх сына Арцёма! Колькі мужнасці ім патрэбна, каб вытрымаць цяжкія выпрабаванні!

Нас, чытачоў, вельмі трывожыць тое, што адбываецца ў жыцці яшчэ адной жанчыны, Наталлі Ільініч, што жыве ў в.Талька Пухавіцкага раёна. Гэта яна засталася беспрацоўнай сярод навучальнага года, настаўніца гісторыі. І без пенсіі, з дачкой-студэнткай. Вось бы атрымалася паўнавартаснае інтэрв'ю у журналісткі А.Малочка, калі б яна з'ездзіла ў Пухавіцкі раён ды зазірнула ў стомленыя вочы гэтай жанчыны. Ды яшчэ б "раскруціла" ўсіх дзеючых асоб гэтага супрацьзаконнага і сумнага спектакля!

А калі паважаная журналістка А.Малочка вядзе ў нашай газеце свецкую рубрыку, дык у нашай краіне дастаткова знакамітых і паважаных людзей. Гэта цудоўны паэт Ніл Сымонавіч Гілевіч, які сваімі вершамі перадае боль за нашу Радзіму. Гэта і шаноўныя паэты Рыгор Барадулін і Генадзь Бураўкін. А Зінаіда Бандарэнка, якая на працягу многіх гадоў несла святло і культуру на былым тэлебачанні! Яна і зараз актыўна ўдзельнічае ў грамадскім жыцці краіны. А як бы ўпрыгожыла нашу газету сустрэча са слаўнай актрысай Марыяй Захарэвіч. Шмат радасці яна прынесла гледачам Купалаўскага тэатра, а таксама ў радыёспектаклях...

Многа цікавага паведала б чытачам нашай газеты знакамітая Галіна Арлова, жонка і маці двух славутых акцёраў — Мікалаяў Яроменкаў.

Сярод маладых ёсць таксама таленавітыя і вядомыя носьбіты культуры. Толькі да іх трэба ісці. Гэта будзе і ім павага, і нам — радасць. На старонках нашай газеты такія сустрэчы таленавіта ладзяць журналісткі Марыя Эйсмант, Марына Коктыш, але, на жаль, вельмі рэдка.

Наша газета будзе яшчэ больш прывабнай і паўнавартаснай ад сустрэч з людзьмі, якія ўзбагачаюць нашу беларускую спадчыну.

З павагай —

К.А.ЛЯВОНЕНКА,
былая настаўніца.
Мінск.

АД РЭДАКЦЫІ

Шаноўная спадарыня Лявоненка!

Вашы слушныя заўвагі пастараемся ўлічыць у далейшай рабоце.

ХАЧУ СПЫТАЦЬ...

Мяне цікавіць, калі атрымаў першае генеральскае званне цяперашні міністр унутраных спраў Анатоль Куляшоў? Кажуць, што пагонамі генерал-лейтэнанта А.Лукашэнка разлічыўся з ім за крывавы разгон акцыі каля Дома ўрада 19 снежня. Увогуле, ці ёсць нейкія тэрміны, у адпаведнасці з якімі генералам могуць даваць чарговыя зорачкі на пагоны?

Ганна СІДАРЧУК.

Мінскі раён.

За што Анатоль Куляшоў атрымаў зорку на пагоны?

Не выключана, што сапраўды дадатковай зоркай А.Лукашэнка аддзячыў міністру ўнутраных спраў за падаўленне акцыі пратэсту ля Дома ўрада. Але варта адзначыць, што ніякіх парушэнняў закона ў прысваенні звання Куляшову няма. Не існуе таксама і вызначаных тэрмінаў, калі генералам могуць даваць чарговыя званні. Прыклад: сёння вам прысвоілі спецыяльнае званне генерал-маёра міліцыі, праходзіць паўгода, вы можаце атрымаць пагоны генерал-лейтэнанта (зразумела, калі кіраўнік дзяржавы, які падпісвае адпаведныя ўказы, палічыць, што вы таго вартыя).

Анатоль Куляшоў стаў генералам у чэрвені 2003 года, літаральна праз месяц пасля гэтага ён быў прызначаны кіраўніком ГУУС Мінгарвыканкама.

Варта адзначыць, што сілавікам грашовае ўтрыманне налічваецца па службовым акладзе і званні. Таму цяпер генерал-лейтэнант Куляшоў будзе атрымліваць больш грошай.

ДЛЯ ПАРАЎНАННЯ

Папярэднік Куляшова **Уладзімір Навумаў** атрымаў званне генерал-маёра 25 верасня 2000 года, у гэты ж дзень ён быў прызначаны на пасаду міністра ўнутраных спраў, а ў маі 2005 года стаў генерал-лейтэнантам.

Старшыня КДБ **Вадзім Зайцаў** другую зорку на генеральскія пагоны атрымаў у ліпені 2009 года — прыкладна праз год пасля таго, як стаў кіраваць чэкістамі, а генералам стаў напрыканцы мая 2006 года, яшчэ падчас службы ў памежных войсках.

Цяперашні міністр абароны **Юрый Жадобін** генеральскія пагоны абмываў 23 лютага 2000 года, а генерал-лейтэнанта атрымаў разам з Зайцавым — у ліпені 2009 года (тады Жадобін працаваў дзяржсакратаром Савета бяспекі).

У верасні 2007 года генерал-маёрам стаў цяперашні старшыня Дзяржаўнага памежнага камітэта **Ігар Рачкоўскі**. У палкоўніках Ігар Анатольевіч хадзіў крыху больш за два гады — з 8 чэрвеня 2005 года.

У палкоўніках пакуль ходзіць кіраўнік Службы бяспекі прэзідэнта **Андрэй Уцюрын** — званне ён атрымаў у верасні 2007 года.

Марына КОКТЫШ.

ВАС ИНТЕРЕСУЕТ...

Какие сорта винограда вызревают в наших условиях?

С таким вопросом в редакцию обратился наш постоянный читатель Михаил Петрович Козловский. Полагаем, что и многие другие дачники хотят обзавестись виноградной лозой. А поэтому мы связались с учеными и подготовили такой ответ.

В условиях Беларуси вполне можно заниматься выращиванием винограда столовых сортов. У нас достаточно тепла и солнца для полноценного вызревания ягод таких сортов, как Августин, Восторг, Кантемировский, Гранд, Изюминка, Премьер, Сашенька и других.

З-ЗА КРАТ

Віншую!

Шчыра віншую ўсіх жанчын газеты "Народная Воля" са святам 8 Сакавіка!

Жадаю моцнага здароўя, шчасця і кахання! Моцы духу і трывучасці! Час сведчыць, што нашых беларускіх жанчын не зламаць. Я ганаруся нашымі жанчынамі!

Віншую праз вас усіх беларускіх жанчын, асобна Ірыну Халіп, Насту Палажанка, Наташу Радзіну! Трымайцеся!

З павагай —

Мікалай АЎТУХОВІЧ.

З НАТУРЫ

Не язда, а пакута

Убачыўшы на трамвайным прыпынку новы, чырвонага колеру і нязвыклай даўжыні вагон маршруту №1, узрадавалася: вось ён, прагрэс! Можа, з цягам часу скончацца, нарэшце, дарожныя пакуты, калі, толькі-толькі паспеўшы ўзяць білет, чуеш пагрозлівы крык з вадзіцельскай кабіны: "Пассажиры! Выходите, вагон дальше не идет!"

Ні прабачэння, ні тлумачэння, у чым справа. Але ж, выскачыўшы на вуліцу, даведваешся: ці аварыя на пуцях, ці паломка вагона.

Ну, думаю, новыя, мінскага вырабу, вагоны пачнуць выручаць. Толькі чаму даўно не бачу таго чырвонага прыгажуна?

На маё пытанне трамвайная кандуктарка сумна ўсміхаецца:

— Ды паламаўся наш новенькі, цяпер у рамонце, відаць, надоўга.

Прагрэс, па даўніх часах вядомы: будуем, ладзім — і адразу ў рамонт...

Паліна ЛЯСКОВА,
жыхарка Мінска.

НЕЗАБЫВАЕМОЕ

Фронтовая дружба не знает границ

На всю жизнь запомнилась мне пора военного лихолетья.

В 1941 году была первая встреча с ранеными фронтовиками в госпиталях Сибири, где я курировал больных, будучи студентом Новосибирского медицинского института. Так как хирургов не хватало, то одновременно обучал первой медицинской помощи медицинских сестер Красного Креста, которые после окончания учебы направлялись на фронт.

В 1942 году после окончания медицинского института я после призыва был направлен в действующую армию, где принял участие в боях вначале в качестве старшего врача лазарета минометного полка, затем хирурга медсанбата и госпиталей Степного, Воронежского, Первого Белорусского, Первого и Второго Украинских фронтов. Был ранен, контужен, а по выздоровлении продолжал свой ратный путь на Запад, шагая по фронтовым дорогам через донецкие степи, Беларусь, Украину, Молдову, Румынию, Венгрию до Вены. Всюду, где бы я ни был, проходя вместе с армией огненные версты, оказывал хирургическую помощь, возвращая к жизни тысячи раненых бойцов. И так — до безоговорочной капитуляции фашистской Германии, до долгожданной Победы.

Ветераны войны: Юрий Булюбаш (слева) и Борис Гудимов.

Однако для меня война продолжалась и после 9 мая 1945 года. Госпиталь, в котором я был начальником хирургического отделения, а затем ведущим хирургом, переполняли раненые. Поступали новые партии искалеченных — участников штурма Будапешта, Берлина, Вены, Дрездена. Еще сражалась "злата Прага" и звала на помощь советского солдата. Вновь продолжалась напряженная работа у операционного стола, на который попадали тяжело раненные бойцы, получившие ранение в конце войны и в завершающихся военных операциях по освобождению Европы от фашистской оккупации. На это потребовалось более полутора лет.

Только в 1947 году меня демобилизовали из армии по болезни, ранению и контузии, полученных на фронте. Со многими фронтовиками — моими пациентами — я подружился, как говорится, на всю жизнь. Продолжались встречи, переписка.

Скоро будет 65 лет, как я познакомился с Юрием Александровичем Булюбашем. Было это 4 мая 1945 года в Австрии в госпитале, при освобождении Баден-Бадена. Он тогда был гвардии майором, заместителем командира танкового батальона, с тяжелым огнестрельным ранением правой нижней конечности, по поводу которого врачи лечебного учреждения собирались сделать ампутацию ноги. От этой злой участи спас его я, взявший на свой страх и риск всю ответственность на себя. Широко рассек лампасными разрезами мягкие ткани под защитой антибиотиков и противогангренозной сыворотки. Операция прошла удачно.

Очередная встреча с Ю.А.Булюбашем была уже после войны в Актюбинске на партийной конференции. Ю.А.Булюбаш работал в Казахстане секретарем обкома партии. Я же заведовал кафедрой госпитальной хирургии медицинского института.

Позже жизненные пути-дороги привели нас, фронтовых друзей, в Минск. Мы часто перезваниваемся, интересуемся новостями, вспоминаем свое боевое прошлое, пережитое. В начале войны Юрий Александрович Булюбаш закончил военное училище. После ускоренной военной подготовки попал в самое пекло войны — Сталинград. Вся земля вспахана снарядами, полита кровью и усыпана фашистскими листовками "Рус, сдавайся! Всех утопим в Волге". Не вышло...

Вот рассказ Юрия Александровича:

— 2 февраля 1943 года 5 солдат и офицеров из нашей 168-й мотострелковой бригады получили задание принять участие в пленении фельдмаршала Паулюса. Я тогда был командиром стрелкового взвода. Метель в тот день мела жуткая, валенок не видно. Двинулись мы к универмагу, в подвале которого находился штаб 6-й немецкой армии. Там уже дежурили две группы. В подвал спустились полковник Рыжов и майор Егоров с белыми флагами, но к Паулюсу их не пропустили. Тот потребовал равного по званию. Через полчаса приехал начальник штаба 64-й армии генерал Ласкин. Паулюс сдал оружие. В фуражке, зеленой шинели с ремнем он предстал, как мне показалось, долговязым. Жуков, Чуйков, Еременко допрашивали фельдмаршала.

Ю.А.Булюбаш нет-нет да и вспомнит то, что творилось в те дни на бескрайних волжских просторах. "Невозможно передать словами. Неудержимая бронетанковая лавина гитлеровцев рвалась к Волге, на отдельных участках фронта река в 10—15 метрах оборонявшихся: несмотря на холод, все вокруг горело и плавилось в огне. В редкие минуты затишья пропаганда без устали бомбардировала наши позиции листовками, предлагая сдаться. Бои шли за каждый дом, за каждую пядь земли. Мы выдержали потому, что твердо верили в Победу!"

В госпиталь Баден-Бадена Ю.А.Булюбаш поступил на вторые сутки после ранения в тяжелом состоянии с выраженным загрязнением раны, высокой температурой. Не исключалось развитие тяжелого осложнения — газовой инфекции. Поэтому ряд врачей и предлагали ради спасения жизни больного произвести ампутацию правой ноги. Сам пациент был категорически против радикальной операции. На его счастье, как я уже выше сказал, все обошлось благополучно. Худший вариант удалось упредить благодаря принятию правильного решения хирургического вмешательства с использованием высокоэффективных антибактерицидных медикаментов. И мне приятно осознавать, что в той бригаде медиков был я.

Прошло немало времени. Как хорошо слышать слова благодарности от тех, с кем свела судьба в годы Великой Отечественной войны. Мое сердце наполняется радостью за тех, кто выстоял перед врагом, кто принес освобождение многим народам. "Вы спасли мне жизнь", — пишет заслуженный учитель, кавалер трех орденов Славы Рифкат Галимзинович Тукаев из Андижана, один из моих пациентов. "И я хочу выразить Вам свою признательность за щедрость вашей души и благодарю судьбу за то, что повезло узнать Вас".

"Берегите себя, дорогой наш человек. Вы так нужны людям", — пишет бывший фронтовик, командир роты пулеметчиков из Куйбышева Николай Васильевич Павлов, которого я оперировал в 1943 году в госпитале Харькова.

"Вы спасли мне жизнь, доктор! Я никогда этого не забуду". Сколько раз мне доводилось слышать эти слова! Почти 55 лет назад произнес их и гвардии майор, заместитель командира танкового батальона Юрий Булюбаш. И как долгое-долгое эхо тех военных лет прозвучала эта благодарность совсем недавно, когда Юрий Александрович отмечал свое 87-летие. Я в свою очередь пожелал ему здоровья еще на долгие годы, пусть недуги обходят его стороной, пусть фронтовая дружба не знает границ.

Парадный китель ветерана войны минчанина Юрия Александровича Булюбаша украшают боевые ордена и медали разного достоинства. Но самая главная и дорогая для него награда — орден Красной Звезды с благодарностью от самого Сталина. Мог ли тогда предположить обычный 18-летний паренек, что потом, уже после войны, судьба не раз сведет его с первыми лицами страны и на передовой ему придется провести фактически всю свою жизнь.

Борис ГУДИМОВ,
гвардии полковник,
академик Международной академии геронтологии,
доктор медицинских наук,
профессор.
Минск.

ЧТО ТАМ, В ЛИВИИ?

Продолжаются упорные бои

На севере страны продолжаются бои между войсками лидера страны Муамара Каддафи и антиправительственными силами. Они идут с переменным успехом. Некоторые города и населенные пункты переходят из рук в руки. Вчера подразделения, верные Каддафи, продвинулись к окраинам города Рас-Лануф. Из другого осажденного города — Эз-Завия поступали противоречивые сообщения о передвижениях войск Каддафи и отрядов повстанцев.

Повстанцы просят мировое сообщество

Они просят как можно скорее договориться о создании в стране зоны, свободной от полетов авиации, чтобы положить конец авиаударам, наносимым силами сторонников Муамара Каддафи.

В то же время глава сформированного ливийской оппозицией Национального совета Мустафа Абдель Джалиль подчеркнул, что повстанцы против отправки в Ливию иностранных войск, поскольку, по его словам, они сами в силах одолеть режим Каддафи.

Как стало известно, Франция признала руководящий орган повстанцев, Национальный совет Ливии (НСЛ), легитимным правительством страны. Об этом объявила в Париже администрация президента Николя Саркози после того, как депутаты Европарламента решительно потребовали от Евросоюза признания повстанцев. Правительство Германии скептически отреагировало на предложение Европейского парламента признать временное правительство Ливии.

Консультации по "зоне"

Среди стран Запада нет единого мнения относительно создания над Ливией зоны, свободной от полетов.

Премьер-министр Великобритании Дэвид Кэмерон заявил, что мировое сообщество не может стоять в стороне, когда режим Каддафи совершает страшные преступления против своего народа. Великобритания является самым активным сторонником идеи установления в воздушном пространстве Ливии зоны, свободной от полетов. В то же время официальный Вашингтон настаивает на том, что инициатива проведения военной операции с целью отстранения Каддафи от власти должна исходить не от США, а от Организации Объединенных Наций. Против военного вмешательства в ливийский конфликт выступает Россия — постоянный член Совета Безопасности ООН.

Министры обороны и иностранных дел стран НАТО и ЕС проводят в Брюсселе консультации по вопросу о ситуации в Ливии, в том числе о создании в Ливии зоны, свободной от полетов. Выступая с телеобращением, сам Каддафи подчеркнул, что ливийцы "возьмутся за оружие", если Запад введет режим бесполетной зоны.

Жертвы конфликта

За три недели вооруженного конфликта в Ливии погибли, по некоторым данным, свыше тысячи человек. Ожесточенные бои продолжаются в городе Эз-Завия, в который власти ввели танки. По свидетельству очевидцев, Эз-Завия разрушена до основания — удары наносились в том числе и по жилым кварталам. Сообщается также об ударах авиации Каддафи по городу Рас-Лануф.

Каддафи пугает хаосом

В своем выступлении, переданном по турецкому телеканалу TRT, Муамар Каддафи вновь обвинил в организации беспорядков в Ливии активистов "Аль-Каиды", прибывших из Египта, Алжира, Пакистана и с Палестинских территорий. По мнению Каддафи, в случае, если "Аль-Каида" будет контролировать Ливию, наступит хаос, и Европу наводнят беженцы.

Ливийские власти усилили и наступление на дипломатическом фронте — специальные посланники Каддафи побывали в Каире, Брюсселе, Лиссабоне.

НАТО готовится

"Мы не готовим интервенцию в Ливию, — говорит и генеральный секретарь НАТО Андерс Фог Расмуссен. — Мы просто предпринимаем необходимые меры для того, чтобы, если понадобится, быть готовыми к любому неожиданному повороту событий". Euronews отмечает, что альянс может установить морскую блокаду страны и организовать переброску помощи в районы, контролируемые повстанцами.

КОРОТКО

Москва лидирует по числу миллиардеров

В ежегодном рейтинге самых богатых людей мира, опубликованном журналом Forbes, Москва заняла первое место по числу проживающих в ней долларовых миллиардеров.

По данным издания, в российской столице проживают 79 миллиардеров. На втором месте Нью-Йорк, там живут 58 богачей с миллиардными состояниями. Всего в мире насчитывается 1209 долларовых миллиардеров, утверждает журнал.

По сравнению с прошлым годом число миллиардеров в России и в Бразилии увеличилось на две трети — в этих странах их стало 101 и 30 человек соответственно. В Китае миллиарды заработали 115 человек, в Индии — 55, на шесть человек больше, чем в 2009 году.

Король Марокко пообещал кардинальную «конституционную реформу»

Король Марокко Мохаммед VI объявил о намерении вынести на референдум поправки к конституции, которые привели бы к большей демократизации политической и общественной жизни.

По словам Мохаммеда VI, конституционная реформа будет предусматривать, в частности, что премьер-министром королевства будет назначаться представитель парламентского большинства. Будет укреплена независимость судов, защищены права женщин.

К такому решению подтолкнули массовые протесты, охватившие страны арабского мира. В Марокко также состоялся ряд демонстраций протеста, участники которых призывали к демократическим переменам.

ООН называет 2010-й самым кровавым годом в Афганистане

В минувшем году резко возросло число мирных жителей, погибших в Афганистане. Жертвами вооруженного конфликта в стране стали 2777 человек, приводит новые данные ООН. ООН называет 2010-й самым кровавым годом за последние 10 лет: число жертв выросло по сравнению с 2009 годом на 15%. Особую тревогу вызывает рост числа детей и женщин, погибших в результате насилия.

Боевики Талибана и других экстремистских группировок, по утверждению авторов отчета, ответственны примерно за 75% смертей. Жертвами нападений боевиков в прошлом году становились государственные служащие, политики, старейшины некоторых племен, правозащитники, а также все, кто так или иначе поддерживает афганские власти или силы НАТО.

Запретили песню о жасмине

Страх перед угрозой "жасминовой революции" заставил Китай обратить свою мощную интернет-цензуру даже против руководителя собственной страны и любимой национальной песни, сообщает The Times.

Несмотря на немногочисленность прошедших демонстраций, быстро разогнанных полицией, китайские власти, не желая рисковать, заблокировали в интернете доступ ко всем порталам и блогам, содержащим слово "жасмин" и другие слова, имеющие какое-либо отношение к протестным выступлениям на Ближнем Востоке.

Из сети удален даже видеоролик, на котором Ху Цзиньтао исполняет песню о жасмине. Видеозапись, запечатлевшая, как Ху Цзиньтао в 2006 году поет китайскую народную песню Mo Li Hua ("Цветок жасмина") в Конфуцианском институте Найроби, до этого находилась на многих китайских сайтах в свободном доступе. Но внезапно видеоролик бесследно исчез, по-видимому, став жертвой опасений, что любое упоминание руководством страны слова "жасмин" может быть использовано в пагубных целях, отмечает корреспондент Лео Льюис.

Египетские прокуроры нашли у свергнутого Мубарака миллионные счета и сделали его невыездным

Генеральная прокуратура Египта продолжает охоту на состояние бывшего президента страны Хосни Мубарака, сообщает информационный канал "Вести". По данным западных СМИ, на зарубежных счетах Хосни Мубарак и его семья накопили около 70 млрд долларов. Но эти средства пока не найдены, а на счетах в египетских банках лежат лишь миллионные суммы.

Так, в отделении Национального египетского банка "Аль-Ахли" в столичном районе Маср-эль-Гадида, где проживал президент, у его супруги Сюзан Мубарак, а также ее сыновей Гамаля и Аля, были открыты тайные счета на миллионы долларов.

В ходе проверки было, в частности, выявлено, что пожертвования, поступавшие из-за рубежа в фонд знаменитой Александрийской библиотеки, на самом деле уходили на счета, открытые на имя матери Хосни Мубарака, которыми в реальности распоряжалась по доверенности его супруга. На трех таких счетах лежит порядка 143 миллионов долларов.

На счетах старшего сына Аля Мубарака, открытых в разных валютах, лежит не менее 100 миллионов египетских фунтов (порядка 17 миллионов долларов). Примерно такая же сумма выявлена и во время проверок банковских счетов младшего сына Гамаля Мубарака. Кроме того, банковские сбережения супруги бывшего президента только в иностранной валюте превышают 500 тысяч долларов.

Вымышленные и существующие только на бумаге проекты эпохи Мубарака принесли экономике государства потери в 79 миллиардов фунтов (13,39 миллиарда долларов), а на разного рода конференции и поездки выделялись средства, объем которых достиг суммы в 336 миллиардов фунтов (58 миллиардов долларов).

Генеральный прокурор Египта Абдель Магид Махмуд запретил выезд за границу бывшему президенту страны Хосни Мубараку, а также членам его семьи, передает РИА "Новости". Генпрокуратура также наложила арест на все имущество экс-президента, его супруги Сюзанны, сыновей Аля и Гамаля, а также их жен и детей. Это решение касается как недвижимого имущества, так и счетов в банках, ценных бумаг, акций компаний. Генеральный прокурор заявил Reuters, что эти действия предприняты в порядке реагирования на жалобу, но не сообщил, кто подавал эту жалобу и по какому именно поводу.

Суперавтомобиль

Британские конструкторы в ближайшие месяцы намерены испытать ракетный двигатель, который позволит новому суперавтомобилю развить рекордную скорость в 1600 км/ч.

Автомобиль, названный Bloodhound SSC, должен превысить ранее достигнутый рекорд скорости на суше почти на 400 км/ч.

Помимо ракетного двигателя, в суперкаре будет установлен авиационный двигатель с истребителя EJ200 Eurofighter Typhoon, а также бензиновый двигатель, который используют в автомобилях "Формулы-1".Британские разработчики уверены, что сочетание этих трех двигателей поможет поставить новый рекорд скорости на суше.

"Мы создаем суперавтомобиль. В сущности, пытаемся изведать неизведанное", — признался Ричард Ноубл, руководитель проекта Bloodhound. Для проведения испытаний уже выбрано несколько полигонов.

Колеса суперкара Bloodhound будут изготовлены из прочного алюминиевого сплава американской оборонной компанией Lockheed Martin. Они должны будут выдержать нагрузку в 10 тыс. оборотов в минуту.

Суперкар отправят в Южную Африку, где состоятся основные испытания в конце 2012 года или в 2013 году. Целью проекта по разработке суперкара стала не только попытка установить новый мировой рекорд, но и развить больший интерес у школьников к естественным наукам и техническим предметам.

ПОГЛЯД З ЕЎРОПЫ

Пасля Плошчы: немцы праціраюць вочы

А мы? Па-ранейшаму застаемся ў палоне ілюзій

Часопіс **"УСХОДНЯЯ ЕЎРОПА"** на працягу апошніх 60 гадоў з'яўляецца адным з самых дасведчаных аналітычных выданняў, якое аналізуе мінулае, сучаснае і прагназуе будучыню ўсходніх суседзяў ФРГ. На яго старонках, як і ў іншых нямецкіх медыях, было багата аналітычнага матэрыялу пра марнасць палітыкі ізаляцыі і пра мэтазгоднасць пакрокавага дыялогу Еўрасаюза з рэжымам Лукашэнкі. Такі падыход тады называлі "дэмакратызацыя праз эканамізацыю" ці "збліжэнне праз перапляценне".

Сярод нямецкай эліты падчас "змены вехаў" не было абсалютнага адзінства. Гады тры таму чытачы "Народнай Волі" мелі магчымасць пазнаёміцца з меркаваннямі Гюнтэра Ноке, Упаўнаважанага па правах чалавека Федэральнага ўрада Германіі (тады яшчэ кааліцыйнага), які пасля наведвання Беларусі ў інтэрв'ю газеце "Франкфуртэр Альгемайнэ Цайтунг" заявіў: праблема Беларусі ў вызначальнай ступені хаваецца ў асобе дзейнага прэзідэнта; паблажлівае збліжэнне з лукашэнкаўскай Беларуссю — памылка; Лукашэнка не зменіцца, бо адрэзаў сабе шляхі адступлення многімі сваімі дзеяннямі; задача знешняй палітыкі Германіі на Усходзе — не стварэнне плацдармаў для эканамічнай экспансіі, а разбудова выспаў дэмакратыі, як тое калісьці было дэкларавана Ангелай Меркель у час выбараў *("Мы не будзем сябраваць ні з кім дзеля эканамічнай выгады, у тым ліку і з Расіяй цераз галовы яе суседзяў, мы будзем верныя еўраатлантычнаму прынцыпу дэмакратыі")*. У інтэрв'ю Гюнтэр Ноке фігуральна зазначыў: *"З Лукашэнкам мы затанцуемся ў такі цёмны калідор, што пазней не будзем самі ведаць, як з яго вытанцавацца..."*.

На "Мінскім форуме", сустракаючыся з дэпутатамі бундэстага, у пасольстве Германіі прадстаўнікі дэмакратычнай супольнасці Беларусі даводзілі нямецкаму боку ілюзорнасць высілкаў перавыхавання дыктатара. Немцы, аднак, "не мелі вушэй", каб пачуць гэтыя словы. Пасля 19 снежня 2010 года прыходзіцца сёетое пераглядаць.

Аператыўная інвентарызацыя падыходаў

Выклікае павагу аператыўнасць рэдакцыі часопіса "Усходняя Еўропа". Інфармацыя пра выбары ў Беларусі паспела ўвайсці ў апошні нумар мінулага года. Усе матэрыялы — грунтоўныя, напоўненыя цікавай фактурай. На вокладцы — начное фота шыхтоў міліцыянтаў са шчытамі з выявай арлоў і надпісам "Спецназ". Злева ўнізе — фігура скурчанага дэманстранта. Пад здымкам — вялікімі літарамі: "Der Fall Belarus". Гэта можна разумець як "судовы казус БЕЛАРУСЬ" або "феномен Беларусь". Яшчэ ніжэй тры словы: Gewalt, Macht, Ohnmacht. Зноў жа — шырокае кола асацыяцый: гвалт, сіла, слабасць. Або: гвалт, улада, бяссілле. З прадмовы рэдакцыі даведваемся, што маецца на ўвазе "гвалт, сіла і слабасць рэжыму". Гэта ўжо пэўная танальнасць нумару. Прыблізна тры чвэрці тэксту і здымкаў прысвечаны Беларусі. На здымках: беспрытомны Някляеў (з заўвагай, што яшчэ ідзе падлік галасоў), Лукашэнка з нямецкімі журналістамі, гала-партрэт Лукашэнкі за сталом, Лукашэнка з папам Бенедзіктам і сынам Мікалаем (подпіс на лаціне: прыйшоў Дух Святы і акрыў цябе святлом нябёсным...)

За "круглым сталом" на 11 пытанняў рэдакцыі адказвалі пяць экспертаў: **Райнэр Лінднэр** (выканаўчы дырэктар Усходняга камітэта германскай эканомікі, старшыня нямецка-беларускага таварыства і "Мінскага форуму", аўтар фундаментальнай манаграфіі па гісторыі Беларусі "Гісторыкі і ўлада", прафесар Канстанцкага ўніверсітэта; жыве ў Берліне), **Ёрг Форбрыг** (кіраўнік праграм германскага Фонду Маршала для Усходняй Еўропы, Берлін), Дэвід Марплз (прафесар Альбертаўскага ўніверсітэта, Канада), **Аркадзі Мошэс** (праграмны дырэктар даследчых праектаў Еўрапейскага Саюза для ўсходніх суседзяў і Расіі, Хельсінкі), **Астрыд Зам** (дырэктар Міжнароднага адукацыйнага цэнтра імя Ёганэса Рау, Мінск).

Райнэр Лінднэр, акрамя таго, напісаў у нумар спецыяльны артыкул, прысвечаны эканамічным адносінам паміж Беларуссю і ФРГ. Пастаянная аўтарка часопіса **Гема Пёрцген** у серыі інтэрв'ю з журналістамі расказала пра высокааплатныя паслугі рэжыму Лукашэнкі берлінскай піяр-кампаніяй Consultum Communications з мэтай павышэння іміджу ў Германіі. У якасці пасрэдніка тут выступаў **Ганс Дзітрых Геншэр**. Свабодны журналіст **Інга Пэц** даў грунтоўны агляд беларускага дэмакратычнага інтэрнэта і новай хвалі беларускага мадэрнага пратэстнага мастацтва з маладой і сярэдняй генерацыі.

«Круглы стол»

Нямецкія аналітыкі, якія выступілі ў нумары, яшчэ не чулі, што Лукашэнка павысіў у званні міністра Куляшова і што казаў у сваім інтэрв'ю ў Раўбічах і выступаючы перад вайскоўцамі (апазіцыя — антынародная з'ява, бо Беларусь праводзіць народную палітыку; мы спынілі спробу дзяржаўнага перавароту; апазіцыя — гэта вайна; калі трэба, будзем прымяняць войскі; мне пляваць на крытыкаў з Захаду і г. д.).

Далей вытрымкі з некаторых адказаў я даю ў перакaзе і цытаваннях.

— Як вы ацэньваеце падзеі ў Беларусі, звязаныя з выбарамі?

Форбрыг: — Крывавы разгром дэманстрацыі супраць фальсіфікацыі выбараў і пераслед дэмакратаў даюць падставу зрабіць толькі адну выснову: еўрапейская палітыка перамен праз збліжэнне з Беларуссю абсалютна правалілася. Дыктатарскі і крымінальны лукашэнкаўскі рэжым нельга лібералізаваць праз кантакты, супрацоўніцтва з прыцягальнымі прапановамі і лёгкі прэсінг. Трагічна, што такое разуменне прыходзіць за кошт ахвяраў беларускай апазіцыі. Яна не раз папярэджвала Захад, што дыялог "Еўрасаюз—Беларусь" без удзелу апазіцыі і грамадзянскай супольнасці будзе на шкоду дэмакратыі. Апазіцыя мела рацыю. Сёння большасць з іх сядзіць у засценках КДБ.

Мошэс: — Лукашэнка даказаў, што ён кантралюе цалкам сітуацыю ў краіне. Рэжым можа быць аслаблены толькі знутры. Ён умацаваў сваё становішча. Магчыма, толькі часова.

Зам: — Гэтыя падзеі адкінулі Беларусь назад. Жахлівыя крокі рэжыму пасля 19 снежня ў адносінах да затрыманых, сем'яў і адвакатаў. Беларусы прачнуліся ў краіне, якую яны пачалі ўжо забываць.

Лінднэр: — Гэта сапраўды адкат назад. Надзея на змены разбурылася праз парушэнні на выбарах, гвалт з боку сіл бяспекі, арышты,ператрусы, канфіскацыі маёмасці. Гэта не сумяшчальна з каштоўнасцямі ЕС. Я спачуваю параненым і арыштаваным.

— Допуск да тэлебачання быў прыкметай лібералізацыі ці меў чыста тактычны характар?

Марплз: — Гэта была чыстая тактыка. Так, як, напрыклад, вызваленне Казуліна ў 2008 года. Такое не рабілася ў 2001-м, таму што зачыстка была ўжо праведзена раней: зніклі знакавыя фігуры апазіцыі. Лукашэнка не змяніўся. Ён не можа змяніцца. Ягоная помслівасць не ведае межаў. Ён гатовы расправіцца з кожным, хто кіне яму выклік. Уладзіміра Някляева знявечылі на вуліцы, калі яшчэ выбары былі афіцыйна не скончаны.

Зам: — Гэта была тактычная навінка. Аднак гэта выйшла за межы тактыкі: атрымаўся жывы кантакт з людзьмі. Праўда, склад камісій перадвызначыў кантроль рэжыму над падлікам галасоў. У цэлым рэакцыя грамадзян на гэтыя часовыя змены была вельмі станоўчай.

Лінднэр: — На пачатку кампаніі можна было гаварыць пра пэўную лібералізацыю: быў свабодны доступ да выбаршчыкаў. Адзначаліся пэўныя прыкметы паляпшэння і ў эканамічнай сферы. Гэта адзначалася на "Мінскім форуме" ў лістападзе 2010 года. Сапраўдныя вынікі выбараў былі вядомыя ў вярхах, і яны ацвярэзілі кіраўніцтва. Змяніцца сітуацыя можа толькі праз свабодныя выбары. Альтэрнатывы доўгатэрміновай інтэграцыі Беларусі з ЕС няма. Большасць насельніцтва, дэмакратычныя партыі і вялікая частка дзяржаўнага апарату жадаюць гэтага...

Пастка для палітычных партый

Адказваючы на іншыя пытанні *(Якая стратэгія хавалася за жорсткасцю? Хто павінен адказваць за злачынства? Хто выйграў? Якія рэсурсы рэжыму? Ацэнка рэакцыі Захаду і ЗША. Якая будучыня ў партый і няўрадавых арганізацый? Які сцэнарый далейшага развіцця Беларусі?),* нямецкія эксперты сказалі некаторыя рэчы, якія ў нашай медыйнай прасторы не фармуляваліся так выразна і якія пацвердзіліся некаторымі фактамі пасля 19 снежня і апошнімі выступамі кіраўніка дзяржавы.

Так, свядомую рэгістрацыю кандыдатаў з фальшывымі і недабранымі подпісамі эксперты "круглага стала" і аўтары іншых артыкулаў звязваюць з планамі рэжыму будаваць у далейшым кіраваную бяспечную партыйную сістэму з магчымай зменай выбарчага заканадаўства і "абдзяржаўліваннем няўрадавых арганізацый". Як гэта стане магчымым? Пасля пагрому ўпартыя дэмакраты будуць дэмаралізаваныя, атрымаюць таўро тэрарыстаў. Тыя, хто пайшоў на выбары толькі дзеля захавання іміджу арганізацыі або з мэтай набыць папулярнасць перад парламенцкімі выбарамі ды трапіў на кручок ЦВК (пра магчымую агентуру КДБ эксперты не гавораць) і праявіў сваю амаральнасць, будуць выкарыстаны як слабыя грэшнікі. Вольны журналіст **Інга Пэц** расказвае, як у іранічным перформансе малады актывіст Андрэй Кім, зрабіўшы ляльку "кандыдата ў прэзідэнты Рональда Макдональда" і стоячы каля цэнтральнага "Макдональдса" ў Мінску, гаварыў: *"Я шмат каго з кандыдатаў вельмі паважаю, але ўсе яны — клоўны, частка вялікай інсцэніроўкі пад кіраўніцтвам вялікага шоу-майстра..."*. **Дэвід Марплз** заўважае: *"Допуск такой вялікай колькасці кандыдатаў, некаторыя з якіх нават не сабралі неабходнай колькасці подпісаў, павінен быў прывесці да расколу апазіцыі і быць выгадным Лукашэнку"*. Ён жа далей фармулюе: *"Лукашэнка будзе спрабаваць узяць пад кантроль апазіцыю праз палітыку "падзяляй і валадар"... Адных выпускаць, другіх трымаць, сеяць падазрэнні... Каб спачатку цалкам нейтралізаваць уплыў апазіцыі, а потым дазволіць зноў некаторыя няўрадавыя арганізацыі і партыі, якія не будуць пагражаць ягонаму прэзідэнцтву, ён дапусціць некаторае сімвалічнае іншадумства..."*

На жаль, такія прагнозы пацвярджаюцца. Сёння ўжо ні для кога не сакрэт, што, напрыклад, апошняй кропляй, якая выклікала чарговы раскол Партыі БНФ, былі фальшывыя галасы, сабраныя за кандыдата Кастусёва, напрыклад, у Кастрычніцкім раёне г.Мінска (каля 3,5 тысячы з агульных шасці). Да таго ж подпісы Кастусёва, у адрозненне ад Статкевічавых, не пасылаліся камісіяй на экспертызу. Гэта інфармацыя была афіцыйна накіравана ў рэвізійную камісію Партыі БНФ, але адкінута новым кіраўніцтвам партыі. У любым выпадку варта было кандыдату зняцца. Аднак амбіцыі і недальнабачнасць перашкодзілі. Не зняўся. Тут, пэўна, сваю ролю адыграла хаўрусаванне з Мілінкевічам. Новае кіраўніцтва Партыі БНФ у асобе сп.Янукевіча цынічна заявіла: *"Мы правялі магутную кампанію, сабралі больш за 100 тысяч подпісаў..."*. Пайшлі блытаныя інтэрв'ю Кастусёва, дзе ён фактычна аблівае брудам і тых, хто яшчэ сядзіць у турме. Нездарма ж Лукашэнка пахваліў свайго земляка публічна і паставіў на трэцяе (ці нават на другое?) месца сярод усіх кандыдатаў. І смех і грэх! На мінскіх участках, дзе назіральнікам удалося прасачыць за падлікам, кандыдат ад Партыі БНФ атрымліваў па 5—6 галасоў. Як можна заставацца ў партыі з такімі лідарамі?

Так рэкрутуюцца новыя кандыдаты на лідарства ва ўлонні новага партыйнага ландшафту. З такой новай мілінкевічаўскай Партыяй БНФ, партыяй Ляўковіча, з Гайдукевічам ды кіроўнай сілай грамадства "Белай Руссю" сп.Радзькова нам ніякія змешаныя сістэмы выбараў на страшныя! А калі яшчэ дадаць сюды аналітыкаў і кіраўнікоў рухаў, якія заклікаюць "урастаць" у лукашэнкаўскія структуры і "падточваць" іх з сярэдзіны, то атрымаецца якраз новы сацыяльна-палітычны канкардат паміж кіраўніком дзяржавы і апазіцыйнымі лідарамі: вы мяне крытыкуеце па маіх нотах, а я вас па партыйных спісах у "палатку" правяду...

Новае пацвярджэнне такому сцэнарыю ёсць. "Прэзідэнцкі пул" журналістаў задае, як вядома, загадзя прадуманыя і размеркаваныя пытанні, якія павінны запускаць у масы новыя ідэі і стэрэатыпы. Вось у Раўбічах прагучала пытанне пра ўзнікненне магчымай апазіцыі. А.Лукашэнка прызнаўся, што ён *"боготворит всяческую конкуренцию",* але паколькі ў нас праводзіцца народная палітыка, то ўсякая апазіцыя, як антынародная, — не патрэбная. Але паколькі ён, Лукашэнка, не вечны, то не выключана, што можа ўзнікнуць канструктыўная апазіцыя з канструктыўнай крытыкай. Днём пазней, выступаючы перад вайскоўцамі, ён заявіў, што неканструктыўных апазіцыянераў будзе і войскамі падаўляць. У войсках ён ужо правёў мікратэст на лаяльнасць праз працэдуру перавыхавання палітпрызыўнікоў Жалезнічэнкі і Вячоркі.

Усе эксперты без выключэння лічаць, што адзіным іграком, які будзе мець выгаду з "выбарчага казусу", застанецца Расія. **Астрыд Зам** адзначае, што, напрыклад, калі нават Беларусь абярэ кітайскі шлях развіцця, то заўсёды будзе адчуваць ціск з боку ўсходняга суседа. На яе думку, падтрымаўшы Лукашэнку перад выбарамі, Расія будзе дыктаваць свае ўмовы. Напрыклад, інфармацыя пра тое, што Расія наклала вета "на продаж Мінскага аўтамабільнага завода кітайскаму інвестару", мае пад сабой пэўны грунт. Далей Астрыд Зам падкрэслівае: *"Найгоршым варыянтам развіцця падзей будзе той, калі Лукашэнка, карыстаючыся сваёй цяперашняй сілай, стане на шлях, які ў сярэдняй перспектыве прывядзе да палітычнай і эканамічнай капітуляцыі перад Расіяй".*

Дзе выйсце для партый і няўрадавых арганізацый?

Які шлях павінны шукаць цяпер партыі і ўся грамадзянская супольнасць? Удзельнікі "круглага стала" пагаджаюцца з тым, што ў цяперашняй сітуацыі ўнутраны супраціў дыктатуры можа забяспечыць толькі шырокі народны рух. Найбольш выразна гэта сфармуляваў **Дэвід Марплз**: *"Апазіцыі патрэбна стратэгія двайнога саюза, своеасаблівая форма палітычнага руху, які будзе звернуты да ўсяго грамадства і які будзе мець пераканаўчую праграму будучых узаемадачыненняў з Расіяй і Еўрасаюзам. Партыйная сістэма ў яе цяперашняй форме не прыцягальная для насельніцтва. Партыі дыскрэдытаваныя афіцыйнай прапагандай. Патрэбны новыя падыходы..."*

Эксперты маюць блізкія думкі наконт далейшай дзейнасці няўрадавыя арганізацыі. Грамадскія аб'яднанні і няўрадавыя арганізацыі, як і палітычныя партыі, павінны імкнуцца выходзіць на шырэйшае кола людзей, прапаноўваць свае паслугі дзяржаўным структурам, як тое робіцца ў еўрапейскіх краінах з разбудаванай грамадзянскай супольнасцю. Так, Астрыд Зам адзначае, што ў Беларусі ўжо ёсць станоўчы досвед супрацоўніцтва няўрадавых арганізацый з дзяржавай на рэгіянальным узроўні (сельскі турызм, удзел у кансультацыйных саветах мясцовых адміністрацый). Яна лічыць, што прапанова Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ўвесці ў практыку супрацоўніцтва дзяржавы і НА так званы "сацыяльны дзяржаўны заказ" заслугоўвае ўвагі. Паводле планаванага праекта няўрадавыя арганізацыі могуць за пэўную плату аказваць сацыяльныя паслугі насельніцтву. Праблема толькі ў тым, ці будуць гэтыя пазітыўныя змены суправаджацца дэмакратычнымі зменамі ва ўнутраных і знешнепалітычных рамачных умовах. Так лічыць спадарыня Зам. Ад сябе дадам: без такіх змен НА не змогуць выйсці за межы чыста сацыяльна-гаспадарчай дзейнасці. Дзякуючы невялікім дзяржаўным субсідыям членам няўрадавых арганізацый можна будзе паспяхова разводзіць трусоў або працаваць у сістэме хоспісаў, але яны спатыкнуцца на спробе заняцца тым, што хоць на палец разыходзіцца з ідэалагічнай паліткарэктнасцю, сфармуляванай у чарговым указе Лукашэнкі.

На думку ўдзельнікаў "круглага стала", будучыня беларускай грамадзянскай супольнасці і адзінства нацыі залежаць і ад таго, якая мадэль дзяржавы — этнанацыянальная ці грамадзянска-палітычная — будзе набіраць сілу ў практыцы дэмакратызацыі і выбару вектару геапалітычнай арыентацыі. Больш проста гэта можна сказаць так: пойдзе Беларусь пад Расію — стане правінцыяй тыпу Смаленскай губерні. Далучыўшыся да Еўрасаюза, мае шанцы захаваць сваю ідэнтычнасць, як Чэхія, Балгарыя, Славенія, Літва і г.д. У часопіснай дыскусіі сфармуляваны наступны тэзіс: *"Утварэнне нацыі і вызначэнне ўласнай ідэнтычнасці будуць ісці пацяху наперад. Беларусь, як нацыянальная дзяржава Усходняй Еўропы, будзе шукаць свой шлях інтэграцыі ў Еўрапейскі Саюз. Зараз цяжка вызначыць тэрміны. Але Еўрасаюз можа паскорыць гэты працэс, калі дасць ясна зразумець, што Беларусь мае шанц стаць членам Саюза, калі гэтага нацыя хоча і выконвае ўмовы далучэння".*

Застаецца спадзявацца, што *"крывавая нядзеля"* пасля прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі адкрые вочы палітыкам Еўропы, якія ўсё яшчэ сумняваюцца ў бессэнсоўнасці спробаў перавыхавання дыктатара, які здзейсніў столькі ўсяго, што не здольны аддаць уладу законным шляхам, бо баіцца адказнасці за свае ўчынкі. Можна толькі вітаць "прасвятленне", якое сышло, напрыклад, на **Аляксандра Рара**, вядомага нямецкага палітолага, што быў частым госцем БТ і вітаў ліберальныя пачынанні Лукашэнкі. Нядаўна ў інтэрв'ю "Нямецкай хвалі" ён прызнаў, што ў беларусаў няма будучыні з цяперашнім прэзідэнтам і што санкцыі Еўрасаюза супраць лукашэнкаўскага рэжыму ёсць пэўным сігналам для дэмакратычнай супольнасці пра тое, што Беларусь — еўрапейская краіна з добрай будучыняй.

Пётр САДОЎСКІ,
пасол Рэспублікі Беларусь у Германіі (1992—1994 гг.)

ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД

Юлия ЧИГИРЬ:

«Сидеть и не высовываться — это не наш метод...»

Многие белорусы находятся под самым пристальным контролем. Некоторым стоит лишь выйти на площадь в качестве наблюдателя или просто прокомментировать какое-то политическое событие, как буквально на следующий день их начинают прессовать.

Так считает жена бывшего премьер-министра Беларуси Юлия Чигирь, которой пришлось пережить преследование и мужа, и сына.

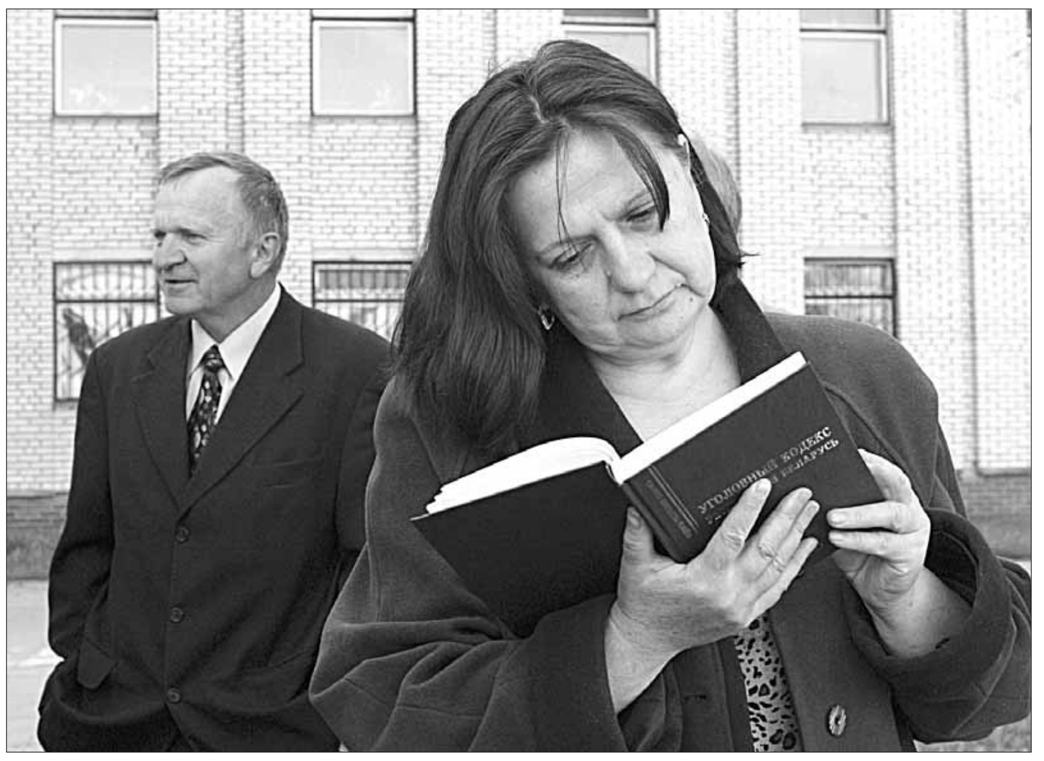

Юлия Чигирь Уголовный кодекс знает почти наизусть…

Миллион на всю оставшуюся жизнь

"На Западе зачастую думают так: если лишили свободы за политику — это преследование, а если выпустили — дальше уже все просто, — рассуждает **Юлия Чигирь**. — *Но на Западе есть суды, где можно искать помощи, независимые адвокаты, у которых никто не отбирает лицензию, когда они отстаивают права своих клиентов. А у нас человек вроде бы находится на свободе, но его жизнь полностью под контролем соответствующих служб. Стоит чуть высунуться, как сразу приходят судебные исполнители: мол, давненько мы тут не были, а что у вас нового? Думаю, так происходит не только у нас, но и у Андрея Климова, Михаила Маринича и многих других".*

Напомним, что Михаилу Чигирю нужно погасить миллион долларов. В отношении Чигиря как бывшего главы "Белагропромбанка" было выдвинуто обвинение в служебной халатности в связи с переводом на счет одной из канадских фирм авансового платежа в размере 1 миллиона долларов под заказанные лифты в новое здание банка (дело было в 1994 году). Преемники Чигиря отказались от получения этих лифтов, а фирма-изготовитель не захотела возвращать авансовый платеж.

Этот самый миллион Михаил Николаевич и должен, по решению суда, вернуть государству. Из пенсии бывшего премьер-министра Беларуси удерживают около 300 тысяч белорусских рублей.

Сколько конкретно денег уже выплачено, сам Михаил Чигирь точно сказать не может.

"Если буду лет 500 жить, то, может, и погашу этот миллионный иск! — говорит Чигирь. — *Стоит отметить, что вначале из моей пенсии ничего не удерживали, а потом жена написала какую-то жалобу в Генпрокуратуру по делу сына, и сразу вспомнили про мой иск и стали высчитывать. А раньше иск висел и висел... Принцип такой: сиди и не дергайся".*

"Удерживать деньги из пенсии мужа стали ровно год назад, после того как Михаил Николаевич обратился к президенту с просьбой соблюсти закон и рассмотреть заявление об уголовном преследовании нашего сына, — уточняет Юлия Станиславовна. — *Это заявление было спущено сверху в Генпрокуратуру. После этого я добилась встречи с Григорием Василевичем, рассказала ему обо всем. Однако ответа по существу из Генпрокуратуры мы так и не получили, зато получили "пламенный привет" в виде удержания этих 20 процентов из пенсии".*

Сын за отца

Не все утихло сегодня и с делом младшего сына Чигиря. В 2001 году Александра обвинили в торговле запчастями, снятыми с угнанных автомобилей. Подробности этого дела активно раскручивало Белорусское телевидение. Александра Чигиря приговорили к 4 годам лишения свободы с конфискацией имущества за то, что он якобы *"способствовал краже автомобилей"*. Юлия и Михаил Чигирь в один голос назвали судебное решение *"политически мотивированным".*

"Мой сын был задержан за полгода до президентских выборов, в которых я принимал участие, — заявил тогда Михаил Чигирь. — *Я не отказался от оппозиционной деятельности, и потому мой сын был осужден".*

"Судебные тяжбы по старым Сашиным делам до сих пор не прекратились, — рассказывает Юлия Станиславовна. — *Просто все перешло в такое более тихое русло. Все имущество из квартиры вывезено — даже те вещи, которыми пользовался ребенок. А куда вывезено — не ясно. Я задавала этот вопрос генпрокурору Василевичу, но ответа не добилась. Не можем мы выяснить, куда девались автозапчасти, изъятые у сына. Их много раз показывали по БТ, стоимость этих запчастей эксперт оценил в 150 тысяч долларов. Так вот на сегодняшний день я не могу выяснить, куда они пропали. Мы хотели их реализовать и отдать деньги тем, кто был признан потерпевшим. Среди тех запчастей было 12 легальных неопознанных двигателей. А сколько стоит один двигатель от БМВ — сами понимаете... Но после того, как я обратилась к генпрокурору, нам перечислили за все эти запчасти всего 170 тысяч белорусских рублей! А судебному исполнителю, который продал эти запчасти за такие смешные деньги, просто объявили выговор. А кто нам теперь должен возместить ущерб — не ясно. Вот такая история..."*

В конце минувшего года, как раз в разгар президентской кампании, Юлия Чигирь почти месяц провела в Германии — ездила помочь старшему сыну Алексею с детишками.

"У него уже трое детей, — делится подробностями Юлия Станиславовна. — — *Младшему еще годика нет. Алексей уехал из Беларуси в августе 2000 года. Добрые люди предупредили, что принято решение прессинговать их с братом. Саша вот не захотел уезжать, и в феврале 2001-го его арестовали..."*

Ломающая правила

Юлия Чигирь никогда не была в тени своего мужа. Она ломала правила негласного поведения чиновников "при дворе". Приходила вместе с мужем на приемы, куда министры, глядя на президента и опасаясь его гнева, никогда не брали жен. При этом Юлия Станиславовна не относится к тем дамам, которые всю оставшуюся жизнь оплакивают ту высокую должность, которую когда-то занимал их супруг.

"Я самодостаточна и могу реализовать себя в абсолютно любом направлении, — говорит Юлия Станиславовна. — *Так что по высоким должностям не скучаю. Одно время было наоборот — чувствовала, что перенасыщена какой-то чрезмерной открытостью, постоянным нахождением на виду. Мне хотелось большей уединенности и интимности. По натуре я вообще-то человек очень семейный и домашний, просто жизнь в определенный момент заставила меня стать активной общественной деятельницей. Хотя мне куда больше нравится общаться с подругами, которых у меня много, с родственниками. Не хочу сказать, что я закрытый человек, который живет исключительно для себя. Я все-таки живу для людей. Но когда находишься на виду, всегда есть те, кому ты нравишься и кого раздражаешь. Знаю, что многих очень раздражало мое присутствие среди тех, кто по каким-то причинам не хотел выводить в свет своих жен. А это не сильно приятно, когда тебя на каждом углу полощут...*

У нас с Михаилом Николаевичем много друзей, которые нас не оставили в трудную минуту. И даже находясь на пенсии, мы находим много направлений, где можем найти себя..."

Даже в самые сложные минуты своей жизни Юлия Чигирь никогда не теряла оптимизма.

"Вы спрашиваете, откуда у меня столько сил? — переспрашивает она. — *Я знаю, что когда-то наступит день, когда наша семья будет полностью реабилитирована. И сейчас я пишу жалобы, собираю все бумажки для того, чтобы если не я, то мои дети и внуки имели на руках все аргументы в нашу пользу..."*

Марина КОКТЫШ.

На пытанні чытачоў "Народнай Волі" адказвае намеснік старшыні грамадскага аб'яднання "Беларускае таварыства абароны спажыўцоў" ***Тамара БЕЛЬСКАЯ****.*

Было б жаданне...

Як правільна здаваць тавар з недахопам на праверку і экспертызу?

Святлана Беланоўская, г.Пружаны.

— Трэба звярнуцца ў экспертную арганізацыю, а іх у нас шмат. Гэта і сервісныя цэнтры, якія ўпаўнаважаны вытворцамі, і арганізацыі, якія маюць ліцэнзіі на судова-экспертную дзейнасць. Ёсць эксперты і ў Беларускім таварыстве абароны спажыўцоў.

Упакоўка — не галоўнае

Я не так даўно набыла мікрахвалевую печку з гарантыяй на адзін год. Яна зламалася, але, на жаль, упакоўка не захавалася. Ці магу я здаць печку па гарантыі? У дакументах жа нічога не сказана, што трэба захоўваць упакоўку...

Валянціна Голуб, г.Орша.

— Тавар можна здаць назад і без упакоўкі.

Альбо ўсё, альбо нічога

Патрэбна было купіць 90 см тканіны, а ў магазіне было толькі 110 см. Прадаўцы сказалі мне так: маўляў, можна набыць толькі ўвесь кавалак тканіны, бо затым 20 сантыметраў у іх ніхто купляць не будзе. Ці мае магазін такое права?

Алена Клімава, г.Барысаў.

— Так, магазін мае такое права. Калі тканіна застаецца ў астатку і астатак на самай справе нельга падзяліць на часткі, то пакупніку трэба купляць яе альбо з астаткам, альбо адмаўляцца ад пакупкі.

Жанчыны, насіце боты акуратна!

На базары купіла дарагія зімовыя боты. Пасля таго як пахадзіла ў іх літаральна два дні па вуліцы, абцас аблез, абчасаўся, стала бачна белая пластмаса... У рамонтнай майстэрні мне сказалі, што такі цуд яшчэ ніколі не бачылі. А ці можна было вярнуць боты прадаўцу пасля таго, як я ў іх два дні пахадзіла?

Зоя Паўлава, г.Вілейка.

— Усё залежыць ад таго, які абцас, а гэта можна ўстанавіць даволі лёгка. Ёсць абцас, які проста закрыты скурай, ёсць флікавая абклейка абцаса, ён можа быць і пластмасавы, і коркавы... І калі тавар з бракам, то, натуральна, яго можна было вярнуць. Але калі чалавек сам недзе зачапіўся і абчасаў каблук, то тавар ужо не вернеш.

Падрыхтаваў Алесь СІВЫ.

НЕВЯДОМЫЯ ІМЁНЫ

Цяжкае вяртанне на Радзіму

Памятаецца, у 1988 годзе на прэс-канферэнцыі ў Віцебску, прысвечанай адкрыццю Усесаюзнага фестывалю польскай песні, журналісты з Польшчы пацікавіліся, як у горадзе зберагаецца памяць Марка Шагала. Начальніца абласнога ўпраўлення культуры не знайшла што адказаць. Не дзіўна: імя мастака было тады ледзь не пад забаронай.

Лёс мастака Анатоля Каплана шмат у чым паўтарае гісторыю вяртання Беларусі імя Марка Шагала.

Мастацтвазнаўца **Тамара Карандашава**, распавядаючы пра жыццё і творчасць Анатоля Каплана, сказала, што з-за гэтага ўраджэнца Рагачова яна звольнілася з Нацыянальнага мастацкага музея. Хоць менавіта дзякуючы ёй звыш трохсот прац Каплана вярнуліся на радзіму. Але, як аказалася, іх тут не вельмі і чакалі...

Анатоль (Танхум) Каплан нарадзіўся ў 1902 годзе і ўжо ў юнацтве зарабляў на жыццё маляваннем шыльдаў. У 1922 годзе ён паехаў у Петраград, дзе паступіў у Вышэйшы мастацка-тэхнічны інстытут, і вучыўся ў Вярэйскага, Рылова, Пятрова-Водкіна. Засвоіў тэхніку літаграфіі, у якой і стварыў свае найбольш значныя працы. Тварыў таксама ў галіне кніжнай графікі, жывапісу, керамікі. Найбольш значныя яго працы — цыкл літаграфій "Пейзажы Ленинграда", "Еврейские песни", "Воспоминания о Рогачеве", "Былое", ілюстрацыі да твораў Шолам-Алейхема і іншых пісьменнікаў. Першая яго персанальная выстава адбылася ў 1961 годзе ў Лондане. Цяпер ягоныя творы зберагаюцца ў Дзяржаўным Рускім музеі, Траццякоўскай галерэі, Эрмітажы, Нацыянальнай галерэі Вашынгтона, буйнейшых музеях Ватыкана, Лондана, Кёльна, Амстэрдама.

Аднак у сябе на радзіме, за адзіным выключэннем, ажно да студзеня гэтага года ніводнай персанальнай выставы Анатоля Каплана не было! 30 студзеня ў Віцебскім музеі Марка Шагала адкрылася выстава, ініцыяваная піцерскімі калекцыянерамі Кушнірамі, якія прывезлі больш за сотню твораў, з якіх 62 падаравалі музею. Больш за тое: у выпадку, калі ў Рагачове будзе заснаваны музей мастака, яны паабяцалі перадаць яму значную частку свайго збору прац Каплана.

Гэтаму можна было толькі парадавацца, калі б не той факт, што значная частка творчай спадчыны Каплана з 2006 года знаходзіцца ў запасніках мінскага музея. Аднак прадстаўлены яны публіцы былі даволі кур'ёзным чынам.

Тамара Карандашава расказала, што ў 2006 годзе, знаходзячыся па службовых справах у Дрэздэне, яна пазнаёмілася з Рудольфам Маерам, які ў свой час па сутнасці і вывеў творчасць Анатоля Каплана на сусветны рынак, спрычыніўся да правядзення выстаў мастака, выдання буклетаў і кнігі. Рудольф Маер сам прапанаваў, каб творы Каплана ў колькасці звыш за 300 найменняў пераехалі ў Мінск.

— Было такое ўражанне, што Каплану тут мала хто быў рады, — гаворыць Тамара Карандашава. — *Усяго адбылося ажно дзевяць пасяджэнняў мастацкага савета музея, на якіх абмяркоўвалася, што з імі рабіць. Георгій Паплаўскі прывёў тады, здавалася б, важкі аргумент, сказаўшы: адчыніце любы альбом, прысвечаны гісторыі графікі, і вы там абавязкова ўбачыце творы Каплана. Аднак кіраўніцтва музея стаяла на сваім: маўляў, нам столькі Каплана не патрэбна, трэба раздаць яго творы па іншых музеях. На гэта скульптар Уладзімір Слабодчыкаў адказаў: уявіце, што вам падарылі сервіз. І вы кажаце: вось гэтыя кубкі нам не патрэбныя, а талеркі пакінем сабе.*

Менавіта з гэтай прычыны Тамара Карандашава і падала заяву аб звальненні...

Толькі аднойчы, восенню 2006 года, з нагоды прыезду ў Мінск Рудольфа Маера і яго жонкі, былога дырэктара Дрэздэнскай галерэі "Старыя майстры" спадарыні Маер-Мейнчэль, працы Анатоля Каплана былі прадстаўлены ў залах гэтага музея. Выстаўка працавала толькі адзін тыдзень замест запланаваных двух, паколькі чакаўся прыезд Аляксандра Лукашэнкі, якому, як сказала Тамара Карандашава, магчыма, гэтыя творы маглі не спадабацца. Дарэчы, буклет да гэтай выставы быў надрукаваны ў колькасці... 20 штук.

Ці не праўда, што ў сэнсе прызнання на радзіме ў лёсах Шагала і Каплана шмат агульнага? Першага яшчэ ў 80-я гады лічылі мастаком выключна буржуазным і толькі пазней пачалі неяк асцярожна прызнаваць беларускім. Тое ж адбывалася і з Хаімам Суціным. Амаль тое ж адбываецца ў нашы дні з Анатолем Капланам, якога надта ўжо неахвотна прызнаюць ураджэнцам Беларусі, хоць амаль да апошніх сваіх гадоў (памёр у Ленінградзе ў 1980 годзе) ён рэгулярна наведваў родны Рагачоў.

— Мы любім нашых мастакоў "там", а вось тут робім вельмі мала для папулярызацыі іх творчасці, — сумна падвяла рысу пад сваім расповедам пра Анатоля Каплана Карандашава...

Дзмітрый ПАДБЯРЭЗСКІ.

ПРАЕКТЫ

Аквапарк на праспекце Пераможцаў у Мінску адкрыецца ў 2013 годзе

Пра гэта паведаміў учора старшыня Мінгарвыканкама ***Мікалай Ладуцька*** *на сустрэчы з выкладчыкамі і студэнтамі Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта М.Танка.*

Будаўніцтва аквапарка пачалося ў мінулым годзе ля МКАД у накірунку Ждановічаў.

"Кошт аквапарка вялікі — каля 80 мільёнаў долараў (без уліку гатэля), — цытуе Ладуцьку belta.by. — *Аб'ект узводзяць за крэдытныя рэсурсы, якія прыцягнуў Мінгарвыканкам".*

Паводле слоў Ладуцькі, раней зацікаўленасць у рэалізацыі гэтага праекта выказваў інвестар, аднак планы не ўвасобіліся ў жыццё. *"Чакаць інвестара маглі б доўга. А жыхары рэспублікі і нашага горада — жыхары еўрапейскай дзяржавы — заслужылі такі аб'ект вольнага часу, каб падтрымліваць свой фізічны стан і добры настрой",* — заўважыў Мікалай Ладуцька.

У аквапарку прадугледжана сем асноўных горак розных узроўняў складанасці і вышыні скатаў. Самая экстрэмальная дасягне 21 метра. Частка аквапарку будзе пад адкрытым небам. Асноўным водным элементам акваторыі стане басейн з вадаспадамі, фантанамі, гейзерамі. Аб'ект будзе абсталяваны сістэмай вонкавай і ўнутранай бяспекі.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

12—20 сакавіка

МІНСК

Тэатры

Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы

На сцэне Рэспубліканскага Палаца культуры прафсаюзаў

12, 20 — "Хам".

13 — "Паўлінка".

14 — "Каханне ў стылі барока".

16 — "Вечар".

18 — "Translations".

Малая сцэна Канцэртнай залы "Мінск"

16 — ПРЭМ'ЕРА! "Самотны захад".

Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета

12 — "Трубадур".

13 — "Терем-теремок", "Бахчисарайский фонтан".

18, 20 — "Сильфида".

19 — "Волшебная Музыка", "Травиата".

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі

12 — "Што баліць?".

15 — "Сублимация любви".

19 — "Загадочные вариации".

Тэатр-студыя кінаакцёра

12 — "Ограбление в полночь", "№13".

13 — "Айседора. Танец любви".

14 — "Мастер и Маргарита".

15, 16 — "Как выходят в люди, или На всякого мудреца довольно простоты".

17, 18 — "Голубчик".

19, 20 — "Механический человек".

Беларускі дзяржаўны тэатр лялек

12 — "Василиса Прекрасная".

13 — "Пеппи-Длинныйчулок".

17 — "Балада пра белую вішню".

18 — "Дом, который построил Свифт".

19 — "Морозко".

20 — "Веселый цирк".

Беларускі дзяржаўны музычны тэатр

12 — "Приключения бременских музыкантов", "Веселая вдова".

13 — "Красная Шапочка. Поколение NEXT", "Моя жена — лгунья".

15 — "Однажды в Чикаго".

16 — "Юнона и Авось".

Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр

15 — "Банкрот".

16 — ПРЭМ'ЕРА! "Текилалюбовь".

17 — "Имел бы я златые горы...".

19 — "Василиса Прекрасная", "Любовь втроем".

Сучасны мастацкі тэатр

12, 19 — "Минск, я люблю тебя!".

13 — "Малыш и Карлсон", "Lovestory. Привет, Григорий!".

20 — "Каникулы в Простоквашино".

Тэатр юнага гледача

13 — "Приключение Бибигона".

20 — "Дзюймовачка".

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы

12 — "Беспорядок класса "люкс", или Пляски с мертвецом".

16 — "Черный ангел с белыми крыльями".

17 — "Крошка".

18 — "Аккомпаниатор".

Брэсцкая абласная філармонія

12 — **Гюнеш** з шоу-праграмай "Дочь Востока".

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Я.Коласа

12 — "Квартэт".

13 — "Псіхааналітык для псіхааналітыка".

15 — "Шагал...Шагал...".

16 — "О-ля-ля!".

19 — "Ладдзя роспачы".

20 — "За двума зайцамі".

Беларускі тэатр "Лялька"

12 — "Піліпка і ведзьма".

13 — "Дапытлівы слонік".

15 — "Прынцэса і Свінапас".

16 — "Загубленая душа, або Пакаранне грэшніка".

17, 18 — "Кветачка-вясёлка".

19 — "Брэменскія музыканты".

20 — "Жыў-быў Заяц".

ГРОДНА

Гродзенскі драматычны тэатр

12 — "Дорогая Елена Сергеевна".

13 — "День рождения кота Леопольда", "Голый король".

18 — "Камедыя пра нешчаслівага селяніна".

19 — "Слишком женатый таксист".

20 — "Играем в Маршака", "Полет над гнездом кукушки".

Гродзенскі абласны тэатр лялек

13 — "Приключения Тима и его друзей".

15, 16, 17, 18, 19 — "Подлинная история Дюймовочки".

20 — "Маленький Мук".

ГОМЕЛЬ

Гомельскі абласны драматычны тэатр

12, 13 — "Слишком женатый таксист".

16 — "Не покидай меня...".

18, 19, 20 — "Синтезатор любви".

Гомельскі маладзёжны тэатр-студыя

12 — "Очень простая история".

13 - "Женитьба".

15 — "Безвинная смерть Аннушки, или Буржуй в бутылке".

16 — "Некомедия".

17 — "Любишь — не любишь".

18 — "Чизкейк Фэктори".

19 — "Тили-тили тесто", "Верная жена".

20 — "Рождение".

Беларусь — краіна мустангаў?

Колькі каштуе пародзісты жарабец? Дзе ў Беларусі водзяцца мустангі і ад чаго лечаць коні? Адказы на гэтыя і іншыя пытанні шукала "Народная Воля" падчас першай Мінскай выставы-шоу пародзістых коней.

Паводле слоў арганізатараў, мінская выстава-шоу пародзістых коней сабрала самых лепшых прадстаўнікоў розных парод, якіх гадуюць у Беларусі. Альдэнбургская, латвійская рудая, карачаеўская, беларуская запражная, фрызская, арабская пароды для недасведчаных мінскіх гледачоў адрозніваліся мала, толькі памерамі і афарбоўкай. Цяжка перабльітаць хіба што нізенькіх арабскіх скакуноў, якія выводзяцца ў нашай краіне, з самым вялікім канём Еўропы пароды шайр. Велічны "хлопчык" з Расіі дасягае ў карку 197 сантыметраў! Менавіта на такіх конях падарожнічалі сярэдневяковыя рыцары, а сёння іх выкарыстоўваюць у сельскай гаспадарцы.

Кошт пытання

Кошты на пародзістых коней даўно не сыходзяць у людзей з языкоў. Прыватныя канюшні могуць дазволіць сабе толькі вельмі забяспечаныя людзі. Сярэдні кошт добрага спартыўнага каня, які б мог браць удзел у міжнародных спаборніцтвах, вагаецца ад **ста да двухсот тысяч еўра**. Безумоўна, гэта не самыя высокія кошты, але для беларускіх заводчыкаў такія выдаткі проста фантастычныя. Часцей за ўсё за каня з добрай радаслоўнай у Беларусі просяць **ад 5 да 25 тысяч долараў**. Купіць звычайнага калгаснага каня можна за пару мільёнаў рублёў. Ад некалькіх сотняў да некалькіх мільёнаў рублёў бяруць разводчыкі і за племяннoе выкарыстанне.

Дарэчы, завесці свайго каня можа любы жадаючы. Галоўнае — дамовіцца з клубам, у якім ваш гадаванец будзе жыць. Вам прыйдзецца аплачваць яго харчаванне і апеку спецыялістаў. Калі вы надумалі прыдбаць сабе каня для актыўнага адпачынку, то заводчыкі раяць браць дарослых і спакойных жывёл, якія прызвычаіліся да людзей. Такі конік каштуе ад **500** да некалькіх тысяч долараў. Самыя папулярныя пароды абыходзяцца ў сярэднім у **3 тысячы долараў**.

Коні замест лекаў

Безумоўнымі фаварытамі сімпатый гледачоў былі коні, якіх выкарыстоўваюць для іпатэрапіі.

"Іпатэрапія — даволі прагрэсіўны і пасяховы від фізеатэрапіі, — распавяла валанцёр аднаго з мінскіх клубаў **Ірына**. — *Сутнасць метаду ў тым, што падчас хады каня вершнік рухаецца разам з жывёлай, трэніруе мышцы. А калі ўлічыць, што большасць пацыентаў — дзеці, то для іх зносіны з жывёламі станоўча ўплываюць на іх псіхалагічны стан".*

За дапамогай да іпатэрапеўтаў звяртаюцца людзі з парушэннямі апорна-рухальнага апарату, з аўтызмам, неўрозамі, шызафрэніяй і іншымі падобнымі дыягназамі. Некалькі беларускіх цэнтраў дапамагаюць людзям па ўсёй краіне, але, як высветлілася, пачаць лячэнне з дапамогай коней можа не кожны жадаючы.

"Па-першае, праводзіць сеансы іпатэрапіі можа толькі чалавек са спецыяльным дыпломам, — распавяла "Народнай Волі" інструктар па іпатэрапіі **Наталля Сцец**. — *Мне прыйшлося вучыцца за мяжою, хоць я і працавала да гэтага трэнерам па конным спорце. Па-другое, ёсць абмежаванні па росце коней. Ну і, безумоўна, характар у каня павінен быць лагодным. І трэцяе, самае важнае, — мы не маем права пачынаць тэрапію з пацыентамі, якія не ўзялі да нас накіравання ад урача. Только медык можа вырашаць, наколькі той ці іншы метад можа быць карысным для чалавека".*

Палескія поні

Аб жыцці вольных дзікіх коней часцей за ўсё можна прачытаць у кнігах аб амерыканскім Захадзе і адважных каўбоях. Толькі ў 60-х гадах мінулага стагоддзя высветлілася, што Беларусь можа прэтэндаваць на званне краіны дзікіх коней. Навукоўцы знайшлі на поўдні нашай краіны абарыгенную пароду, якую так і назвалі — палеская. Гэтыя невялікія, цёмнага колеру коні запражнога складу доўга жывуць і маюць вялікае патомства. Пры адносна невялікім росце — 132—138 сантыметраў — коні даволі працаздольныя. На Палессі яны складаюць 70—80% коннага пагалоўя. Цікава, што нашы коні валодаюць мяккім характарам і надзвычайнымі фізічнымі здольнасцямі.

"Гэтыя коні не толькі маюць добры знешні выгляд, але яшчэ і важнае эканамічнае значэнне, — распавёў журналістам вядучы навуковы супрацоўнік НПЦ па жывёлагадоўлі **Міхаіл Гарбукоў**. — *Сёння часта заможныя людзі купляюць дзецям поні. Дык вось, палескі конь — гэта тыповае поні! Ён таксама невялікага росту, непатрабавальны і непераборлівы".*

Марыя МАЛЕВІЧ.

ДАРЭЧЫ

Пад Мінскам з'явіцца іпадром

Ужо не першы год чыноўнікі гавораць аб тым, што ў Беларусі хутка з'явіцца буйнейшы ва Усходняй Еўропе іпадром.

Прыкладны кошт праекта — 165—180 мільёнаў долараў. Такія лічбы былі агучаны ў мінулым годзе.

Праект прадугледжвае будаўніцтва не толькі пляцоўкі для выступлення коней, а яшчэ і гасцінічнага, рэстараннага і спартыўнага комплексаў, казіно і цэнтра дзіцячых забаў. Будаўніцтва прадугледжана каля вёскі Тарасава, што ў пяці кіламетрах ад Мінскай кальцавой аўтадарогі.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 14 МАРТА

Первый
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.05 "Новости".
06.05, 07.10, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.05, 08.10, 18.50, 01.10 "Зона Х".
07.30, 08.25, 11.50 "Деловая жизнь".
08.30 "В мире моторов".
09.10 "Жизнь как жизнь".
10.05 "Здоровье".
10.35 "Культурные люди".
11.05 "Звездная жизнь".
12.10 **"Рита"**. Худ.фильм.
14.05 "Моя правда".
15.15, 19.15 "Новости региона".
15.40 "Off Stage Life".
16.05 "Nota Bene".
16.30 **"Маршрут милосердия"**. Сериал.
17.25 **"Затмение"**. Сериал.
18.25 "Окно в Европу".
19.30 "КЕНО".
19.35 "Арена".
20.00 "Анархия. Прямое действие".
21.00 "Панорама".
21.45 "Командировка".
22.00 **"Обмани меня-2"**. Сериал.
23.15 **"Короли улиц"**. Худ.фильм.
01.15 "День спорта".

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.00 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Контуры".
10.10 **"Моя жена меня приворожила"**. Сериал.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.15 "Новости спорта".
11.10 "Союз".
11.50 **"Папа на все руки"**. Сериал.
12.20 "Детективы".
13.10 "Контрольная закупка".
13.45 "Модный приговор".
14.50 "Понять. Простить".
15.25 "Хочу знать" с Михаилом Ширвиндтом".
16.15 **"Обручальное кольцо"**. Сериал.
17.05 **"Слово женщине"**. Сериал.
18.20 "Обратный отсчет".
18.55 "Жди меня".
20.00 "Время".
21.05 "Открытый формат".
22.10 **"След"**. Сериал.
23.20 "Женщины хотят танцевать".
00.20 **"Иван Подушкин. Джентльмен сыска"**. Сериал.
01.10 "Ночные "Новости".

РТР-Беларусь
07.00 "Утро России".
09.00 "Картина мира".
09.55 "Погода на неделю".
10.00 "Комната смеха".
10.25 "Утренняя почта".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.45 "Вести".
11.30, 18.50 **"Ефросинья"**. Сериал.
12.20, 17.20 **"Кулагин и партнеры"**. Сериал.
12.50 "Крест против свастики". Док.фильм.
13.50, 16.50, 19.50, 23.35 "Новости — Беларусь".
14.30 "О самом главном".
15.25 "С новым домом!".
16.15 "Городок".
17.50 **"Пять минут до метро"**. Сериал.
20.30 **"Подарок судьбы"**. Сериал.
22.20 **"Опера. Хроники убойного отдела. Новая версия"**. Сериал.
23.20 "Ничего личного".
00.05 "Последняя роль. Георгий Юматов". Док.фильм.

НТВ-Беларусь
06.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 "Сегодня".
06.10 "НТВ утром".
08.35 **"Таксистка"**. Сериал.
09.35, 15.35, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.20 "Кулинарный поединок".
11.20 "Чистосердечное признание".
12.05 "До суда".
13.30 **"Гончие"**. Сериал.
15.10 "Дело вкуса".
16.25 **"Улицы разбитых фонарей"**. Сериал.
19.35 **"Мент в законе-2"**. Сериал.
21.35 **"Терминал"**. Сериал.
23.45 "Честный понедельник".
00.35 "Школа злословия".

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30 "Неделя".
09.35 "Забавный завтрак".
10.05 "Пять историй".
10.40 **"Держи меня крепче"**. Сериал.
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35 "Фантастика под грифом "Секретно".
13.50 "Звездный ринг".
15.00 Концерт Михаила Задорнова.
16.00 "КультУРА!".
16.50 "Репортерские истории".
17.10 "Наше дело".
18.30 **"Огонь любви"**. Сериал.
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
20.35 **"Безумный ноябрь"**. Худ.фильм.
23.00 "Столичный футбол".
23.30 **"Дважды вчера"**. Худ.фильм.

ЛАД
06.35, 23.20 **"Универ"**. Сериал.
07.00 "ЛАДное утро".
08.00, 15.25, 21.35 "Новости погоды".
08.05, 16.45 **"Чисто английские убийства"**. Сериал.
09.05, 17.50 **"Ты — моя жизнь"**. Сериал.
10.15 **"Большие надежды"**. Худ.фильм.
12.10 "Пра мастацтва".
12.35 "Школа ремонта".
13.35 "Час суда. Дела семейные".
14.35 **"Сила притяжения"**. Сериал.
15.50, 00.30 **"Налетчики"**. Сериал.
18.55 Хоккей. КХЛ. Плей-офф. Полуфинал конференции "Запад". Матч 4-й (в перерыве — "Калыханка").
21.40 "Белорусское "Времечко".
22.45 **"Интерны"**. Сериал.
00.00 "Овертайм".

Мир
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости".
05.05 "Миллион вопросов о природе".
05.20, 15.20 "Дом с историей".
06.05 "Тик-так".
06.20 "В гостях у Витаминки".
07.05 "Союзники".
07.35 "Общий рынок".
08.05, 22.05 "Живая история".
09.05 "Вместе".
10.05 **"Русские амазонки"**. Сериал.
11.05, 12.05 **"Иду на грозу"**. Худ.фильм.
13.05 "Рыцари магии".
13.30 **"Старшеклассники"**. Сериал.
14.05 **"Милицейская академия"**. Сериал.
14.30 "Охота к перемене мест".
16.05, 17.05, 23.05, 00.05 **"Исцеление любовью"**. Сериал.
18.20 "Акценты".
18.30 "Общий интерес".
19.00 **"Галина"**. Сериал.
19.50 "Слово за слово".
20.45 "ХХ век: величайшие моменты истории".
21.20 "Мир спорта".

Белсат
07.00 "Тыдзень у Аб'ектыве".
07.30, 12.05 **"Беспрацоўныя панядзелкі"**. Маст.фільм.
09.25, 13.55 "Курск" — субмарына ў каламутнай вадзе". Дак.фільм.
10.35, 15.25, 18.40 "Прэс-экспрэс".
11.05, 15.25 "ПраСвет".
11.05, 15.55 "Эксперт".
11.30, 16.30 "Басанож па свеце".
12.00, 17.00, 19.30, 21.00, 23.25 "Аб'ектыў".
15.10, 18.40 "Прэс-экспрэс".
16.20 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
17.05 **"Піпі Доўгаяпанчоха"**. Серыял.
17.35 **"Час гонару"**. Серыял.
18.25 "Хто ёсць кім?": "Лідаркі".
18.55 "Генерал няскончанай вайны". Дак.фільм.
19.35, 23.50 "Гарачы каментарый".
19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.50 "Еўропа сёння".
20.15 "Моўнік".
20.35 "Без рэтушы": "Амазонкі глыбокіх крыніц". Рэпартаж.
21.25 "Прыватная калекцыя".
21.55 **"Заказное забойства"**. Маст.фільм.

ВТОРНИК, 15 МАРТА

Первый
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 16.55, 18.00, 19.00, 23.40 "Новости".
06.05, 07.10, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.05, 08.10, 18.50, 01.45 "Зона Х".
07.30, 08.30, 11.50 "Деловая жизнь".
08.35 "Арена".
09.10, 19.55 **"Маргоша"**. Сериал.
10.00, 16.55 **"Маршрут милосердия"**. Сериал.
10.50, 17.50 **"Затмение"**. Сериал.
11.40 "Командировка".
12.10 **"Анастасия Слуцкая"**. Худ.фильм.
14.05 "Анархия. Прямое действие".
15.15, 19.10 "Новости региона".
15.35 "Требуется".
15.50 **"Журов-2"**. Сериал.
19.25 "КЕНО".
19.30 "Сфера интересов".
21.00 "Панорама".
21.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. "Бавария"—"Интер". Прямая трансляция.
23.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. "Манчестер Юнайтед"—"Марсель".
01.55 "День спорта".

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.20 **"Моя жена меня приворожила"**. Сериал.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25 "Новости спорта".
11.10 "Смак".
11.50 **"Папа на все руки"**. Сериал.
12.20 "Детективы".
13.10 "Контрольная закупка".
13.45 "Модный приговор".
14.50 "Понять. Простить".
15.25 "Хочу знать" с Михаилом Ширвиндтом".
16.15 **"Обручальное кольцо"**. Сериал.
17.05 **"Слово женщине"**. Сериал.
18.20 **"Счастливы вместе"**. Сериал.
18.55 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым".
20.00 "Время".
21.05 **"Возмездие"**. Сериал.
22.20 **"След"**. Сериал.
23.30 "Несекретные материалы".
00.05 **"Иван Подушкин. Джентльмен сыска"**. Сериал.
00.55 "Ночные "Новости".

РТР-Беларусь
07.00 "Утро России".
09.20, 18.50 **"Ефросинья"**. Сериал.
10.10 "Звезда Бориса Штоколова". Док.фильм.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.30 "Вести".
11.45 "Ничего личного".
11.45, 17.20 **"Кулагин и партнеры"**. Сериал.
12.15, 20.30 **"Подарок судьбы"**. Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.20 "Новости — Беларусь".
14.30 "О самом главном".
15.25 "С новым домом!".
16.15 "Городок".
17.50 **"Пять минут до метро"**. Сериал.
22.20 **"Опера. Хроники убойного отдела. Новая версия"**. Сериал.
23.50 "Кулебякой по диктатору. Гастрономическая ностальгия". Док.фильм.

НТВ-Беларусь
06.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 "Сегодня".
06.10 "НТВ утром".
08.35 **"Таксистка"**. Сериал.
09.35, 15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.25 "Квартирный вопрос".
11.25 "Женский взгляд".
12.10 "До суда".
13.30 **"Гончие"**. Сериал.
15.15 "Дело вкуса".
16.30 **"Улицы разбитых фонарей"**. Сериал.
19.35 **"Мент в законе-2"**. Сериал.
21.35 **"Терминал"**. Сериал.
23.45 "Капитал.ru".

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30 "Говорит и показывает Минск".
09.00 **"Безумный ноябрь"**. Худ.фильм.
10.40 **"Держи меня крепче"**. Сериал.
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35, 18.30 **"Огонь любви"**. Сериал.
13.50 **"Дураки, дороги, деньги"**. Сериал.
14.40 **"Холостяки"**. Сериал.
15.35 "Военная тайна".
16.50 "Столичный футбол".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
20.25 **"Петровка, 38. Команда Петровского"**. Сериал.
21.30 "Большой город".
22.05 "Автопанорама".
23.00 **"Хиромант-2"**. Сериал.
23.55 **"Отблески"**. Сериал.

ЛАД
06.35, 22.55 **"Универ"**. Сериал.
07.00 "ЛАДное утро".
08.00, 21.05 "Новости погоды".
08.05, 22.15 **"Интерны"**. Сериал.
08.40, 16.55 **"Чисто английские убийства"**. Сериал.
09.40, 18.00 **"Ты — моя жизнь"**. Сериал.
10.45, 19.05 **"Прохиндиада, или Бег на месте"**. Худ.фильм.
12.25 "Овертайм".
12.55 "Страсти по культуре".
13.40 "Час суда. Дела семейные".
14.45 **"Сила притяжения"**. Сериал.
15.45 "Внеклассный час".
16.00, 00.00 **"Налетчики"**. Сериал.
20.50 "Калыханка".
21.10 "Белорусское "Времечко".
23.30 "Спорт-кадр".

Мир
Профилактика до 11.00.
11.05, 12.05 **"Иду на грозу"**. Худ.фильм.
12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости".
13.05 "Рыцари магии".
13.30 **"Старшеклассники"**. Сериал.
14.05 **"Милицейская академия"**. Сериал.
14.30 "История с географией".
15.20 "Гений места".
16.05, 17.05, 23.05, 00.05 **"Исцеление любовью"**. Сериал.
18.20 "Акценты".
18.30 "Всюду жизнь".
19.00 **"Галина"**. Сериал.
19.50, 01.05 "Слово за слово".
20.45 "ХХ век: величайшие моменты истории".
21.20 "Земля и люди".
22.05 "Живая история".

Белсат
07.00, 12.00, 17.00, 19.30, 21.00, 23.15 "Аб'ектыў".
07.20, 19.35, 23.40 "Гарачы каментарый".
07.30, 12.05 **"Гняздо"**. Серыял.
08.25, 12.55 **"Час гонару"**. Серыял.
09.10, 13.40, 17.05 **"Піпі Доўгаяпанчоха"**. Серыял.
09.40, 14.10 "Еўропа сёння".
10.10, 14.40 "Генерал няскончанай вайны". Дак.фільм.
10.40, 15.10 "Прыватная калекцыя".
11.10, 15.40 "Без рэтушы": "Амазонкі глыбокіх крыніц". Рэпартаж.
11.30, 16.00 "Моўнік".
11.40, 16.10 "Хто ёсць кім?": "Лідаркі".
16.25 "Ваўчыная маці". Дак.фільм.
17.35 **"Кансультацыя ў руховым садзе"**. Серыял.
18.30 "ПраСвет".
18.55 "Два на два".
19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.55 Праект "Будучыня".
20.25 "Навігатар".
20.40 "Над Нёманам".
21.25 "Асабісты капітал".
21.40 "Рэпартэр".
22.05 **"Доктар Марцін"**. Серыял.
22.50 "Басанож па свеце".

СРЕДА, 16 МАРТА

Первый
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 16.55, 18.00, 19.00, 23.40 "Новости".
06.05, 07.10, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.05, 08.10, 18.50, 01.45 "Зона Х".
07.30, 11.50 "Деловая жизнь".
08.35 "Сфера интересов".
09.10, 19.55 **"Маргоша"**. Сериал.
10.00, 16.55 **"Маршрут милосердия"**. Сериал.
10.50, 17.50 **"Затмение"**. Сериал.
11.40 "Зямля беларуская".
12.10 **"На мосту"**. Худ.фильм.
14.05 "Окно в Европу".
14.30 "Достоевский. Неустрашимый проповедник имени Христова". Док.фильм.
15.15, 19.10 "Новости региона".
15.35 "Off Stage Life".
15.50 **"Журов-2"**. Сериал.
19.25 "Спортлото 5 из 36".
19.30 "КЕНО".
19.35 "Земельный вопрос".
21.00 "Панорама".
21.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. "Реал"—"Лион". Прямая трансляция.
23.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. "Челси"—"Копенгаген".
01.50 "День спорта".

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.10 **"Моя жена меня приворожила"**. Сериал.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25 "Новости спорта".
11.10 "Смак".
11.50 **"Папа на все руки"**. Сериал.
12.20 "Детективы".
13.10 "Контрольная закупка".
13.45 "Модный приговор".
14.50 "Понять. Простить".
15.25 "Хочу знать".
16.15 **"Обручальное кольцо"**. Сериал.
17.05 **"Слово женщине"**. Сериал.
18.20 **"Счастливы вместе"**. Сериал.
18.55 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым".
20.00 "Время".
21.05 **"Возмездие"**. Сериал.
22.20 **"След"**. Сериал.
23.30 "Среда обитания".
00.30 **"Иван Подушкин. Джентльмен сыска"**. Сериал.
01.20 "Ночные "Новости".

РТР-Беларусь
07.00 "Утро России".
09.20, 18.50 **"Ефросинья"**. Сериал.
10.10 "Засекреченный Герой Советского Союза". Док.фильм.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.30 "Вести".
11.30, 17.20 **"Кулагин и партнеры"**. Сериал.
12.00, 20.30 **"Подарок судьбы"**. Худ.фильм.
13.50, 16.50, 19.50, 23.20 "Новости — Беларусь".
14.30 "О самом главном".
15.25 "С новым домом!".
16.15 "Городок".
17.50 **"Пять минут до метро"**. Сериал.
22.20 **"Опера. Хроники убойного отдела. Новая версия"**. Сериал.
23.50 "Чрезвычайный и полномочный соловей. Полад Бюль-Бюль оглы". Док.фильм.

НТВ-Беларусь
06.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 "Сегодня".
06.10 "НТВ утром".
08.35 **"Таксистка"**. Сериал.
09.35, 15.35, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.20 "Дачный ответ".
11.20 "Развод по-русски".
12.10 "До суда".
13.30 **"Гончие"**. Сериал.
15.10 "Дело вкуса".
16.30 **"Улицы разбитых фонарей"**. Сериал.
19.35 **"Мент в законе-2"**. Сериал.
21.35 **"Терминал"**. Сериал.
23.45 "Дело темное".

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30, 20.25 **"Петровка, 38. Команда Петровского"**. Сериал.
09.30 "Автопанорама".
10.00 "Пять историй".
10.40 **"Держи меня крепче"**. Сериал.
11.30 "Дальние родственники".
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35, 18.30 **"Огонь любви"**. Сериал.
13.50 **"Дураки, дороги, деньги"**. Сериал.
14.40 **"Холостяки"**. Сериал.
15.30, 23.00 **"Хиромант-2"**. Сериал.
16.50 "Новые путешествия дилетанта".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
21.30 "Минск и минчане".
22.05 "Добро пожаловать".
23.55 **"Отблески"**. Сериал.

ЛАД
06.35, 23.35 **"Универ"**. Сериал.
07.00 "ЛАДное утро".
08.00, 21.25 "Новости погоды".
08.05 **"Интерны"**. Сериал.
08.35, 16.55 **"Чисто английские убийства"**. Сериал.
09.35, 18.00 **"Ты — моя жизнь"**. Сериал.
10.45 "Михаил Рудый. Роман пианиста". Док.фильм.
11.40 "Спорт-кадр".
12.10 "Репортер "Белорусского времечка".
12.55 "Врачебные тайны".
13.30 "Врачебные тайны +".
13.45 "Час суда. Дела семейные".
14.50 **"Сила притяжения"**. Сериал.
15.45 "Внеклассный час".
16.00, 23.45 **"Налетчики"**. Сериал.
19.05 Хоккей. КХЛ. Плей-офф. Полуфинал конференции "Запад". Матч 5-й (в перерыве — "Калыханка").
21.30 "Белорусское "Времечко".
23.15 "Реальный мир".

Мир
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости".
05.05, 09.35 "Кыргызстан в лицах".
05.20 "История создания".
06.05 "Тик-так".
06.20 "В гостях у Витаминки".
07.05, 21.20 "Секретные материалы".
07.35 **"33 квадратных метра"**. Сериал.
08.05, 22.05 "Живая история".
09.05, 18.30 "Добро пожаловать".
10.05 **"Русские амазонки"**. Сериал.
11.05, 12.05 **"Мы жили по соседству"**. Худ.фильм.
13.05 "Рыцари магии".
13.30 **"Старшеклассники"**. Сериал.
14.05 **"Милицейская академия"**. Сериал.
14.30 "Реальные истории".
15.20 "История создания".
16.05, 17.05, 23.05, 00.05 **"Исцеление любовью"**. Сериал.
18.20 "Акценты".
19.00 **"Галина"**. Сериал.
19.50, 01.05 "Слово за слово".
20.45 "ХХ век: величайшие моменты истории".

Белсат
07.00, 12.00, 17.00, 19.30, 21.00, 00.05 "Аб'ектыў".
07.20, 19.35, 00.30 "Гарачы каментарый".
07.30, 12.05 **"Згрaя"**. Серыял.
08.25, 12.55 **"Кансультацыя ў руховым садзе"**. Серыял.
09.20, 13.50, 17.05 **"Піпі Доўгаяпанчоха"**. Серыял.
09.45, 14.20 "Праект "Будучыня".
10.15, 14.45 "Рэпартэр".
10.40, 15.15 "Над Нёманам".
10.55, 15.30, 21.45 "Два на два".
11.25, 16.05, 20.15 "Навігатар".
11.40, 16.20 "Асабісты капітал".
16.20 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
16.45 "Моўнік".
17.35 **"Доктар Марцін"**. Серыял.
18.20 "Беларусы ў Польшчы".
18.35 "Эксперт".
19.05 "Бульбаны".
19.10 "Сальда".
19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.50 "На колах".
20.35 "Вагон".
20.40 "Год "Белсата".
21.25 "Без рэтушы": "Вацлаў Іваноўскі". Рэпартаж.
22.15 **"Герой года"**. Маст.фільм.

ЧЕТВЕРГ, 17 МАРТА

Первый
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 16.55, 18.00, 19.00, 23.50 "Новости".
06.05, 07.10, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.05, 08.10, 18.50, 00.50 "Зона Х".
07.30, 08.30, 11.50 "Деловая жизнь".
08.35 "Земельный вопрос".
09.10, 19.55 **"Маргоша"**. Сериал.
10.05, 16.55 **"Маршрут милосердия"**. Сериал.
11.00, 17.50 **"Затмение"**. Сериал.
12.10 **"Исповедь Дон Жуана"**. Худ.фильм.
14.00 "Офицеры". Неизвестная версия". Док.фильм.
15.15, 19.10 "Новости региона".
15.35 "Оружие".
15.50 **"Журов-2"**. Сериал.
19.25 "КЕНО".
19.30 "Сфера интересов".
21.00 "Панорама".
21.45 **"Обмани меня-2"**. Сериал.
22.55 "Эпоха". "Звезды 61-го Берлинского кинофестиваля".
00.00 "Оружие будущего". Док.фильм.
00.55 "День спорта".

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.20 **"Моя жена меня приворожила"**. Сериал.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25 "Новости спорта".
11.10 "Смак".
11.50 **"Папа на все руки"**. Сериал.
12.20 "Детективы".
13.10 "Контрольная закупка".
13.45 "Модный приговор".
14.50 "Понять. Простить".
15.25 "Хочу знать" с Михаилом Ширвиндтом".
16.15 **"Обручальное кольцо"**. Сериал.
17.05 **"Слово женщине"**. Сериал.
18.20 **"Счастливы вместе"**. Сериал.
18.55 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 **"Возмездие"**. Сериал.
22.20 **"След"**. Сериал.
23.30 "Поединки".
01.25 "Ночные "Новости".

РТР-Беларусь
07.00 "Утро России".
09.20, 18.50 **"Ефросинья"**. Сериал.
10.10 "Мистерия жизни. Народный художник Илья Глазунов". Док.фильм.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.30 "Вести".
11.30, 17.20 **"Кулагин и партнеры"**. Сериал.
12.00, 20.30 **"Подарок судьбы"**. Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.20 "Новости — Беларусь".
14.30 "О самом главном".
15.25 "С новым домом!".
16.15 "Городок".
17.50 **"Пять минут до метро"**. Сериал.
22.20 **"Опера. Хроники убойного отдела. Новая версия"**. Сериал.
23.50 "Поединок".

НТВ-Беларусь
06.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
06.10 "НТВ утром".
08.35 **"Таксистка"**. Сериал.
09.35, 15.35, 18.40 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.20 "Пир на весь мир".
11.20 "Таинственная Россия".
12.05 "До суда".
13.30 **"Гончие"**. Сериал.
15.10 "Дело вкуса".
16.25 **"Улицы разбитых фонарей"**. Сериал.
19.50 Футбол. Лига Европы УЕФА. "Зенит" (Россия) — "Твенте" (Голландия). Прямая трансляция.
21.55 **"Мент в законе-2"**. Сериал.
23.55 "Очная ставка".

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30, 20.25 **"Петровка, 38. Команда Петровского"**. Сериал.
09.30 "Добро пожаловать".
10.00 "Пять историй".
10.40 **"Держи меня крепче"**. Сериал.
11.30 "Дальние родственники".
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35, 18.30 **"Огонь любви"**. Сериал.
13.50 **"Дураки, дороги, деньги"**. Сериал.
14.40 **"Холостяки"**. Сериал.
15.30, 22.55 **"Хиромант-2"**. Сериал.
16.50 "Здравствуйте, доктор!".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
21.30 "Правда".
22.05 "Автопанорама".
23.55 **"Отблески"**. Сериал.

ЛАД
06.35 **"Универ"**. Сериал.
07.00 "ЛАДное утро".
08.00, 20.25 "Новости погоды".
08.05 **"Чисто английские убийства"**. Сериал.
09.00, 18.00 **"Ты — моя жизнь"**. Сериал.
10.10 "Женсовет".
10.45 "Битва экстрасенсов".
11.55 Биатлон. Финал Кубка мира-2011. Спринт. Женщины. Прямая трансляция.
13.15 "Дача здоровья".
13.50 "Час суда. Дела семейные".
14.50 "Внеклассный час".
14.50 Биатлон. Финал Кубка мира-2011. Спринт. Мужчины. Прямая трансляция.
16.30 "Лабиринты".
17.00 **"Налетчики"**. Сериал.
19.05 "Смешные люди".
20.05 "Калыханка".
20.30 "Белорусское "Времечко".
21.30 "Хали-гали".
22.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/8 финала. Ответные матчи. Прямая трансляция.
00.00 "Время футбола".
00.30 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/8 финала. Ответные матчи.

Мир
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости".
05.05, 09.35 "Содружество. Live".
05.20, 15.20 "Культурный слой".
06.05 "Тик-так".
06.20 "В гостях у Витаминки".
07.05 "Добро пожаловать".
07.35 **"33 квадратных метра"**. Сериал.
08.05, 22.05 "Живая история".
09.05 "Здесь был я".
10.05 **"Русские амазонки"**. Сериал.
11.05, 12.05 **"Еще не вечер"**. Худ.фильм.
13.05 "Рыцари магии".
13.30 **"Старшеклассники"**. Сериал.
14.05 **"Милицейская академия"**. Сериал.
14.30 "Откровенный разговор".
16.05, 17.05, 23.05, 00.05 **"Исцеление любовью"**. Сериал.
18.20 "Акценты".
18.30 "Здесь был я".
19.00 **"Галина"**. Сериал.
19.50, 01.05 "Слово за слово".
20.45 "ХХ век: величайшие моменты истории".
21.20 "Диаспоры".

Белсат
07.00, 12.00, 17.00, 19.30, 21.00, 23.20 "Аб'ектыў".
07.20, 19.35, 23.45 "Гарачы каментарый".
07.30, 17.35 **"Герой года"**. Маст.фільм.
09.25, 12.05 **"Доктар Марцін"**. Серыял.
10.10, 13.45 **"Піпі Доўгаяпанчоха"**. Серыял.
10.40, 14.15 "На колах".
11.05, 14.40 "Год "Белсата".
11.25, 14.55 "Без рэтушы": "Вацлаў Іваноўскі". Рэпартаж.
11.40, 15.40 "Сальда".
12.45 "Два-тры пытанні пра актывізм". Дак.фільм.
15.15 "Эксперт".
15.40 "Сальда".
15.55 "Навігатар".
16.10 "Два на два".
16.40 "Беларусы ў Польшчы".
17.05 **"Школа на санцапёку"**. Серыял.
19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.55 "Праект "Будучыня".
20.25 "Невядомая Беларусь": "Нясхораная". Дак.фільм.
21.25 "Рэпартэр".
21.50 "Форум".
22.35 **"Трэці афіцэр"**. Серыял.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

12—20 сакавіка

Мінск, Канцэртная зала "Мінск"
18 сакавіка —
Канцэрт групы
"Моральный кодекс".

Канцэрты

Палац Рэспублікі
12 — Канцэрт **Надзеі Кадышавай** і ансамбля "Золотое кольцо" з новай праграмай ***"Ты меня ждешь"***.

Канцэртная зала "Мінск"
15 — Канцэрт групы ***"Лесоповал"***.
16 — "Марлен и Александр", тэатр-кабарэ.
17 — Канцэрт "МАРТини-шоу".
18 — Канцэрт групы ***"Моральный кодекс"***.
19 — Канцэрт спевака і кампазітара Сяргея Любавіна.

Вялікая зала Белдзяржфілармоніі
12 — Абанемент №3 "Детские годы любимых композиторов".
13 — Абанемент №1 "Играем с оркестром": Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Беларусі.
18 — Канцэрт Дзяржаўнага камернага аркестра Беларусі.
19 — Абанемент №4 "Музычная адгадайка".
20 — Канцэрт Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра.

Малая зала імя Р.Шырмы
12 — Канцэрт навучэнцаў фартэпіяннага аддзялення гімназіі-каледжа імя Ахрэмчыка.
13 — "История любви в музыкальных шедеврах", канцэрт Дзяржаўнага камернага хору Беларусі.
14 — Беларускі паэтычны тэатр аднаго акцёра "Зьніч" прадстаўляе монаспектакль "Паэзія роднага краю".
15 — Канцэрт навучэнцаў фартэпіяннага аддзялення Акадэміі музыкі.
16 — "Ягодный хутор", монаспектакль па творах Яўгеніі Янішчыц.
18 — Канцэрт дзіцячай музычнай школы №3.
19 — Канцэрт навучэнцаў струннага аддзялення гімназіі-каледжа мастацтваў імя Ахрэмчыка.
20 — Першы Рэспубліканскі фестываль хораў хлопчыкаў.

Календарь поста

Как правильно прожить семь Великих недель

7 марта у православных начался самый длинный и строгий Великий пост

МАРТ — АПРЕЛЬ 2011 ГОДА

Понедельник	Вторник	Среда	Четверг	Пятница	Суббота	Воскресенье
			Седмица сырная. Масленица, сплошная седмица, без мяса			
	1 марта	2 марта	3 марта	4 марта	5 марта	6 марта
			1-я седмица Великого поста			
7 марта. **Чистый понедельник**/ *Полное воздержание от пищи.*	8 марта/ *Горячая пища без масла.*	9 марта/*Сухоядение .* *(хлеб, овощи, фрукты)*	10 марта/ *Горячая пища без масла.*	11 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	12 марта. **Вмч. Феодора Тирона (ок. 306)/** *Пища с растительным маслом.*	13 марта. **Неделя 1-я Великого поста, Торжество Православия**/*Пища с растительным маслом.*
			2-я седмица Великого поста			
14 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	15 марта/ *Горячая пища без масла.*	16 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	17 марта/ *Горячая пища без масла.*	18 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	19 марта. **Суббота родительская. Поминовение усопших**/*Пища с растительным маслом.*	20 марта. **Неделя 2-я Великого поста**/ *Пища с растительным маслом.*
			3-я седмица Великого поста			
21 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	22 марта/ *Горячая пища без масла.*	23 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	24 марта/ *Горячая пища без масла.*	25 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	26 марта. **Суббота родительская. Поминовение усопших**/*Пища с растительным маслом.*	27 марта. **Неделя 3-я Великого поста, Крестопоклонная**/*Пища с растительным маслом.*
			4-я седмица Великого поста. Крестопоклонная			
28 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	29 марта/ *Горячая пища без масла.*	30 марта/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	31 марта/ *Горячая пища без масла.*	1 апреля/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	2 апреля. **Суббота родительская. Поминовение усопших**/*Пища с растительным маслом.*	3 апреля. **Неделя 4-я Великого поста/** *Пища с растительным маслом.*
			5-я седмица Великого поста			
4 апреля/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	5 апреля/ *Горячая пища без масла.*	6 апреля. **Предпразднство Благовещения Пресвятой Богородицы/** *Сухоядение (хлеб, овощи, фрукты).*	7 апреля. **Благовещение Пресвятой Богородицы**/ *Разрешается рыба.*	8 апреля. **Собор Архангела Гавриила/** *Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты)*	9 апреля. **Похвала Пресвятой Богородицы**/ *Пища с растительным маслом.*	10 апреля. **Неделя 5-я Великого поста. Прп. Марии Египетской**/ *Пища с растительным маслом.*
			6-я седмица Великого поста (ваий)			
11 апреля/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	12 апреля/ *Горячая пища без масла.*	13 апреля/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	14 апреля/ *Горячая пища без масла.*	15 апреля/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	16 апреля. **Лазарева суббота, воскрешение прав. Лазаря/***Разрешается рыбная икра.*	17 апреля. **Неделя ваий, 6-я Великого поста. Вход Господень в Иерусалим**/*Разрешается рыба.*
			Страстная седмица			
18 апреля. **Великий Понедельник**/*Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	19 апреля. **Великий Вторник**/ *Горячая пища без масла.*	20 апреля. **Великая Среда**/ *Сухоядение* *(хлеб, овощи, фрукты).*	21 апреля. **Великий Четверток. Воспоминание Тайной Вечери**/ *Горячая пища без масла.*	22 апреля. **Великий Пяток. Воспоминание Страстей Господа нашего Иисуса Христа**/*Полное воздержание.*	23 апреля. **Великая Суббота, Схождение во ад**/ *Пища с растительным маслом.*	24 апреля. **СВЕТЛОЕ ХРИСТОВО ВОСКРЕСЕНИЕ. ПАСХА**/*Окончание Великого поста, разрешение на все.*

ПЯТНИЦА, 18 МАРТА

Первый

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 00.05 “Новости”.
06.05, 07.10, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.05, 08.10, 19.30 “Зона Х”.
07.30, 11.50 “Деловая жизнь”.
08.35 “Сфера интересов”.
09.10, 19.55 “Маргоша”. Сериал.
10.00 “Маршрут милосердия”. Сериал.
10.50, 17.55 “Затмение”. Сериал.
11.40 “Зямля беларуская”.
12.10 “Если ты меня слышишь”. Худ.фильм.
14.05 “Школа доктора Комаровского”.
14.30 “Повар на дому”.
15.15, 19.10 “Новости региона”.
15.35 “Требуется”.
15.50 “Журов-2”. Сериал.
16.50 “Жизнь как жизнь”.
19.25 “КЕНО”.
21.00 “Панорама”.
21.45 “Управляя полетами”. Худ.фильм.
00.15 “Эпоха”. “Звезды 61-го Берлинского кинофестиваля”.
01.10 “Оружие будущего”. Док.фильм.
02.00 “День спорта”.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Жить здорово!”.
10.20 “Моя жена меня приворожила”. Сериал.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Смак”.
11.50 “Папа на все руки”. Сериал.
12.20 “Детективы”.
13.10 “Контрольная закупка”.
13.45 “Модный приговор”.
14.50 “Понять. Простить”.
15.25 “Хочу знать” с Михаилом Ширвиндтом”.
16.15 “Обручальное кольцо”. Сериал.
17.05 “Слово женщине”. Сериал.
18.20 “Жди меня”. Беларусь”.
18.55 “Поле чудес”.
20.00 “Время”.
21.05 “Что? Где? Когда? в Беларуси”. Весенняя серия игр.
22.25 “Фабрика звезд. Возвращение”.
00.35 “Наша Белараша”.
01.10 “Ночные “Новости”.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
09.20, 18.50 “Ефросинья”. Сериал.
10.10 “Мой серебряный шар. Галина Польских”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.30, 17.20 “Кулагин и партнеры”. Сериал.
12.00 “Подарок судьбы”. Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 00.25 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.25 “С новым домом!”.
16.15 “Городок”.
17.50 “Пять минут до метро”. Сериал.
20.30 “Полынь — трава окаянная”. Худ.фильм.
22.30 “Месть”. Худ.фильм.
00.35 “Рябиновые ночи”. Х.ф.

НТВ-Беларусь

06.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
06.10 “НТВ утром”.
08.35 “Таксистка”. Сериал.
09.35, 15.30, 18.35 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
10.20 “И снова здравствуйте!”.
11.15 “Очная ставка”.
12.10 “До суда”.
13.35 “Суд присяжных: главное дело”.
15.05 “Профессия — репортер”.
16.25 “Улицы разбитых фонарей”. Сериал.
19.35 “Следствие вели...”.
20.35 “Чрезвычайное происшествие. Расследование”.
21.05 “Дети. История всероссийского обмана”.
23.05 “Ограбление на Бейкер-стрит”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
08.30 “Петровка, 38. Команда Петровского”. Сериал.
09.30 “Автопанорама”.
10.00 “Пять историй”.
10.40 “Держи меня крепче”. Сериал.
11.30 “Дальние родственники”.
11.40, 17.30 “Званый ужин”.
12.35 “Огонь любви”. Сериал.
13.50 “Дураки, дороги, деньги”. Сериал.
14.40 “Холостяки”. Сериал.
15.30 “Хиромант-2”. Сериал.
16.50 “Репортерские истории”.
18.30 “Судьба”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.15 “Добрый вечер, малыш!”.
20.35 “Война красавиц”. Худ.фильм.
23.00 “Горячий лед”.
23.30 “Видимо-невидимо”.
00.15 “Подземелье драконов”. Худ.фильм.
02.05 “Секретные материалы”. Сериал.

ЛАД

07.00 “ЛАДное утро”.
08.00, 20.50 “Новости погоды”.
08.05 “Время футбола”.
08.35, 16.25 “Чисто английские убийства”. Сериал.
09.35, 18.00 “Ты — моя жизнь”. Сериал.
10.40 “Отголоски”. Худ.фильм.
12.35 “Кинопробы”.
13.00 “Час суда. Дела семейные”.
14.00 “Живой звук”.
14.45 “Гаспадар”.
15.20 “Внеклассный час”.
15.35 “Налетчики”. Сериал.
17.30 “Все о безопасности”.
19.05 “Бармен из “Золотого якоря”. Худ.фильм.
20.35 “Калыханка”.
20.55 “Репортер “Белорусского времечка”.
21.55 “Битва экстрасенсов”.
23.00 “Пра мастацтва”.
23.30 “Диалоги о рыбалке”.
00.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. Обзор тура.

Мир

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 00.00, 01.00 “Новости”.
05.05, 09.35 “Республика сегодня”.
05.20, 15.20 “Путеводитель”.
06.05 “Тик-так”.
06.20 “В гостях у Витаминки”.
07.05 “Здесь был я”.
07.35 “33 квадратных метра”. Сериал.
08.05 “Живая история”.
09.05 “Вкусный мир”.
10.05 “Русские амазонки”. Сериал.
11.05, 12.05 “Вы чье, старичье?”. Худ.фильм.
13.05 “Рыцари магии”.
13.30 “Старшеклассники”. Сериал.
14.05 “Хит-экспресс”.
16.05, 17.05, 00.05, 01.05 “Исцеление любовью”. Сериал.
18.20 “Акценты”.
18.30 “Технология прорыва”.
19.00 “Кровь и вино”. Худ.фильм.
21.20 “Невероятная правда о звездах”.
22.20 “Контракт со смертью”. Худ.фильм.

Белсат

07.00, 12.00, 17.00, 19.30, 21.00, 23.00 “Аб’ектыў”.
07.20, 19.35, 23.25 “Гарачы каментарый”.
07.30, 12.05 “Герой года”. Маст.ф.
09.20, 13.55 “Праект “Будучыня”.
09.50, 14.25 “Школа на санцапёку”. Серыял.
10.15, 14.50, 18.20 “Форум”.
11.00, 15.35 “Рэпартэр”.
11.25, 16.10 “Невядомая Беларусь”: “Няскораная”. Дак.фільм.
16.05 “Вагон”.
16.45, 20.20 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
17.05 “Таямніца Сагалі”. Серыял.
17.30 “Трэці афіцэр”. Серыял.
19.05 “Маю права”.
19.45 “Калыханка для самых маленькіх”.
19.50 “На колах”.
20.30 “Аляксандр Ісачоў. Майстар і Афрадыта”. Дак.фільм.
21.25 “Госць “Белсата”.
21.40 “Тры трэйлеры”. Дак.фільм.
22.05 “Пітбуль”. Серыял.
22.50 “Калыханка” ад Сашы і Сірожы”.

СУББОТА, 19 МАРТА

Первый

07.10 Мультфильмы.
07.30 “Існасць”.
07.55 “Доброе утро, Беларусь!”.
09.00, 12.00, 15.00, 19.00 “Новости”.
09.10 “Здоровье”.
09.45 “Повар на дому”.
10.15 “Школа доктора Комаровского”.
10.45 “Сваты-3”. Сериал.
12.10 “Женитьба Бальзаминова”. Сериал.
14.05 “Модная масленица”.
14.35 “Зона Х”. Итоги недели.
15.10 “Новости региона”.
15.30 “Вокруг планеты”.
16.10 “Nota Bene”.
16.40 “Атлас “Дискавери”. Бразилия”.
17.40 “Зямля беларуская”.
17.55 “Ваше лото”.
18.45 “Пятерочка”.
19.25 “КЕНО”.
19.30 “Off Stage Life”.
19.45 “Деревенская комедия”. Сериал.
21.00 “Панорама”.
21.40 “Невыносимая жестокость”. Худ.фильм.
23.40 “Сумерки. Сага. Новолуние”. Худ.фильм.
01.55 “День спорта”.

ОНТ

07.00 “Субботнее утро”.
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 “Наши новости”.
09.05 “Моя прекрасная няня”. Сериал.
09.45 “Здоровье”.
10.35 “Смак”.
11.15 “Вкус жизни”.
12.15 “Умницы и умники”.
13.00 “Минута славы”.
15.00 “Среда обитания”.
16.15, 21.00 “Новости спорта”.
16.20 “Уж кто бы говорил”. Худ.фильм.
17.50 “Один против всех”.
18.50 “Я пою”.
21.05 “ДОстояние РЕспублики”.
23.20 “Прожекторперисхилтон”.
00.00 “Золотое сечение”. Худ.ф.

РТР-Беларусь

07.00, 13.45 “Вся Россия”.
07.15 “Рябиновые ночи”. Худ.фильм.
08.30 “Месть”. Худ.фильм.
10.20 “Утренняя почта”.
11.00, 14.00, 20.00 “Вести”.
11.10 “Субботник”.
11.50 “Полынь — трава окаянная”. Худ.фильм.
14.15 “Честный детектив”.
14.50 “Власть факта”.
15.40 “Русская народная группа “Бони М”.
16.40 “Комната смеха”.
17.40 “Субботний вечер”.
19.00 “Картина мира”.
19.55 “Погода на неделю”.
20.45 “Проездной билет”. Худ.фильм.
00.15 “Девчата”.
00.45 “Русская игра”. Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

07.35 “Смотр”.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
08.20 “Авиаторы”.
08.50 “Спасатели”.
09.20 “Живут же люди!”.
10.20 “Главная дорога”.
10.50 “Кулинарный поединок”.
11.55 “Квартирный вопрос”.
13.20 “Женский взгляд”.
14.10 “Корсиканец”. Худ.фильм.
16.20 “Развод по-русски”.
17.20 “Очная ставка”.
18.25 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
19.30 “Профессия — репортер”.
20.00 “Программа максимум”.
21.10 “Русские сенсации”.
22.15 “Ты не поверишь!”.
23.20 “Музыкальный ринг НТВ. Супербитва”.
00.40 “Нереальная политика”.
01.10 “Классик”. Худ.фильм.

СТВ

06.30 “Анфас”.
06.45 “Михайло Ломоносов. От недр своих”. Худ.фильм.
08.00 “Война красавиц”. Худ.фильм.
09.35 “Давай попробуем?”.
10.30 “Минск и минчане”.
11.05 “КультУРА!”.
11.40 “Солдаты”. Сериал.
13.30 “Новые путешествия дилетанта”.
14.05 “Станционный смотритель”. Худ.фильм.
15.25 “Дальние родственники”.
15.45 “Видимо-невидимо”.
16.30, 19.30 “24 часа”.
16.45 “Наше дело”.
17.00 “Большой город”.
17.35 “Стерва”. Худ.фильм.
20.00 “СТВ-спорт”.
20.10 “Звездный ринг”.
21.30 “Переговорщик”. Худ.фильм.
23.50 Профессиональный бокс.
01.10 “Секретные материалы”. Сериал.

ЛАД

07.05 “Наши тесты”.
07.35 “Все о безопасности”.
08.05 “Реальный мир”.
08.40 “Диалоги о рыбалке”.
09.15 “Женсовет”.
09.50 “Дача здоровья”.
10.35, 19.30 “Новости погоды”.
10.40 “Ты и Я”.
11.45 “Страсці па культуры”.
12.25 “Лабірынты”.
12.55 “Легенды”. Худ.фильм.
14.55 Биатлон. Финал Кубка мира-2011. Гонка преследования. Женщины. Прямая трансляция.
15.45 “Бенефис Юрия Гальцева и Елены Воробей”.
16.55 Биатлон. Финал Кубка мира-2011. Гонка преследования. Мужчины. Прямая трансляция.
17.40 “Мое большое греческое лето”. Худ.фильм.
19.35 “Дети нового поколения”.
20.40 Футбол. Чемпионат Англии. Премьер-лига. “Эвертон”—”Фулхэм”.
22.35 “Живой звук”.
23.20 Концерт Ennio Morricone.

Мир

05.00, 12.50 “Комиссар Мегрэ”. Сериал.
05.50 “О чем не принято говорить”.
06.20 “Лувр. Самый большой музей мира”.
07.30 “Гадкий утенок”.
07.55 “Легенда о Вильгельме Телле”. Сериал.
08.20 “Экспериментаторы”.
08.40 “Миллион вопросов о природе”.
09.00, 15.00 “Новости Содружества”.
09.10 “Мечтай, действуй, будь!”.
09.40 “Вкусный мир”.
10.10 “Реальные истории”.
10.40 “Любимые актеры”.
11.00 “Легкая жизнь”. Худ.фильм.
13.50, 01.10 “Доказательства вины”.
14.30 “Союзники”.
15.10, 23.10 “Прощай, южный город”. Худ.фильм.
17.00 “Простые числа”.
17.35 “Новости Содружества. Культура”.
18.20 “Голубая бабочка”. Худ.фильм.
20.00 “По волне моей памяти”.
21.00 “Шаг навстречу”. Худ.фильм.
22.20 “Личные вещи”.

Белсат

07.00, 17.00, 21.00, 23.40 “Аб’ектыў”.
07.20 “Гарачы каментарый”.
07.30, 12.15 “На колах”.
08.00 “Трэці афіцэр”. Серыял.
08.45, 12.45 “Таямніца Сагалі”. Серыял.
09.15, 13.10, 19.45 “Калыханка для самых маленькіх”.
09.35 “Басанож па свеце”.
10.05, 23.10 “Прыватная калекцыя”.
10.35 “Эксперт”.
11.00 “Маю права”.
11.25 “Госць “Белсата”.
11.40 “Без рэтушы”: “Вацлаў Іваноўскі”. Рэпартаж.
12.00 “Асабісты капітал”.
13.40 “Форум”.
14.30 “Аляксандр Ісачоў. Майстар і Афрадыта”. Дак.фільм.
14.55 “Тры трэйлеры”. Дак.фільм.
15.25 “Рэпартэр”.
15.50 “Моўнік”.
16.05 “Ранча”. Серыял.
17.05 “Загадкі Мэрдака”. Серыял.
17.55 “Таямніца Нарыльскага паўстання”. Дак.фільм.
19.25, 20.20 “Вагон”.
19.30 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
19.55 “Еўропа сёння”.
20.30 “Расія. ХХ стагоддзе. Погляд на ўладу”.
21.15 “Два на два”.
21.45 “У тупіку”. Маст.фільм.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 20 МАРТА

Первый

07.55 Мультфильмы.
08.45 “Оружие”.
09.00, 12.00, 15.00, 19.00 “Новости”.
09.10 “Арсенал”.
09.40 “В мире моторов”.
10.15 “Культурные люди”.
10.45 “Сваты-3”. Сериал.
12.10 “Плохой хороший человек”. Худ.фильм.
14.05 “В интересах национальной безопасности”.
14.35 “Земельный вопрос”.
15.15 “Новости региона”.
15.35 “В круговороте олимпийского движения”.
16.05 “Потому что я так хочу”. Худ.фильм.
18.05 “Суперлото”.
19.15 “Деревенская комедия”. Сериал.
20.30 “Спортлото 5 из 36”.
20.50 “КЕНО”.
21.00 “В центре внимания”.
21.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
22.30 “Соммерсби”. Худ.фильм.

ОНТ

07.00 “Воскресное утро”.
08.00, 09.00, 16.00 “Наши новости”.
09.05 “Воскресная проповедь”.
09.20 “Моя прекрасная няня”. Сериал.
09.55 “Непутевые заметки”.
10.15 “Пока все дома”.
11.15 “Фазенда”.
11.50 “Утренняя почта”.
12.25 “Индийские йоги среди нас”.
13.25 “Дети Дон Кихота”. Худ.фильм.
15.00 “Брэйн ринг”.
16.15 “Новости спорта”.
16.20 “Давай поженимся!”.
17.25 “Эстрадный коктейль”.
18.45 “Зачистка”.
20.00 “Контуры”.
21.05 “Лучше не бывает”. Худ.фильм.
23.35 “Домовой”. Худ.фильм.
23.55 “Специальный корреспондент”.
01.05 “Чужие письма”. Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00, 12.05 Мультфильмы.
07.30 “Проездной билет”. Худ.фильм.
11.00, 14.00, 20.00 “Вести”.
11.15 “Сам себе режиссер”.
12.20 “Команда “33”. Худ.фильм.
14.15 “Смехопанорама”.
14.45 “Романтика романса”.
15.35 “Города и веси”. Док.фильм.
16.35 “Городок”. Дайджест.
16.55 “Дело было в Пенькове”. Худ.фильм.
18.50 “Смеяться разрешается”.
21.05 “Танцы со звездами”.

НТВ-Беларусь

07.40 Мультфильм.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
08.20 “В зоне особого риска”.
08.50 “Их нравы”.
09.20 “Едим дома!”.
10.20 “Первая передача”.
10.55 “Пир на весь мир”.
11.55 “Дачный ответ”.
13.20 “Таинственная Россия”.
14.10 “Последнее слово”.
15.15 “Сеанс с Кашпировским. Экстрасенсы”.
16.20 “История всероссийского обмана”.
17.20 “И снова здравствуйте”.
18.25 “Чрезвычайное происшествие”.
20.00 “Чистосердечное признание”.
20.55 “Центральное телевидение”.
22.10 “Глухарь”. Сериал.
01.00 “Внимание: розыск!”.
01.35 “Футбольная ночь”.

СТВ

05.25 “Михайло Ломоносов. От недр своих”. Худ.фильм.
06.40 “Переговорщик”. Худ.фильм.
09.00 “Говорит и показывает Минск”.
09.30, 19.00 “Автопанорама”.
10.00 “Очевидец” представляет: самое смешное”.
10.50 “Большой завтрак”.
11.30 “Солдаты”. Сериал.
13.20 “Здравствуйте, доктор!”.
13.55 “Дача”. Худ.фильм.
15.35 “Судьба”.
16.30 “24 часа”.
16.50 “Правда”.
17.30 Концерт Михаила Задорнова.
19.30 “Неделя”.
20.40 “Крутой Джо”. Худ.фильм.
22.35 “День полнолуния”. Худ.фильм.
00.10 “Секретные материалы”. Сериал.

ЛАД

07.25 “Благовест”.
07.55 “Мир вашему дому”.
08.05 “Мое большое греческое лето”. Худ.фильм.
10.00 “Врачебные тайны”.
10.40 “Врачебные тайны +”.
10.55 “Школа ремонта”.
12.00, 21.00 “Новости погоды”.
12.10 “Наши тесты”.
12.45 “Кинопробы”.
13.05 “Права человека”.
13.20 “Бухта капитанов”.
14.00 “Невероятные истории любви”.
14.55 Биатлон. Финал Кубка мира-2011. Гонка с массовым стартом. Женщины. Прямая трансляция.
15.45 Юмористическая программа.
16.55 Биатлон. Финал Кубка мира-2011. Гонка с массовым стартом. Мужчины. Прямая трансляция.
17.55 Футбол. Чемпионат Англии. Премьер-лига. “Челси”—”Манчестер Сити”. Прямая трансляция.
19.55 “Дети нового поколения”.
21.30 “Смешное времечко”.
22.05 “Мой лучший любовник”. Худ.фильм.
00.05 “Культпросвет”.

Мир

05.00, 12.50 “Комиссар Мегрэ”. Сериал.
05.50 “Простые числа”.
06.20 “Лувр. Самый большой музей мира”.
07.30 “Гадкий утенок”.
07.55 “Бериляка учится читать”.
08.20 “Давайте рисовать”.
08.40 “Спроси у Всезнамуса”.
09.00, 15.00 “Новости Содружества”.
09.10 “Знаем русский”.
10.10 “Охота к перемене мест”.
10.40 “Любимые актеры”.
11.00 “Шаг навстречу”. Худ.фильм.
13.50, 00.00 “Доказательства вины”.
14.30, 00.40 “Диаспоры”.
15.10 “Ландыш серебристый”. Сериал.
18.10 “Париж, я люблю тебя”. Худ.фильм.
20.00 “Вместе”.
21.00 “Полуночники”.
21.30 “Обезьяна зимой”. Худ.фильм.
23.15 “Живая история”.
01.10 “Новости Содружества. Культура”.

Белсат

07.00 “Аб’ектыў”.
07.10, 12.50 “Еўропа сёння”.
07.40 “Загадкі Мэрдака”. Серыял.
08.25, 13.20 “Машына змен”. Серыял.
08.55, 13.50, 19.40 “Калыханка для самых маленькіх”.
09.25 “Расія. ХХ стагоддзе. Погляд на ўладу”.
09.50 “Форум”.
10.35, 15.55, 19.50 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
10.50 “Таямніца Нарыльскага паўстання”. Дак.фільм.
12.20 “Два на два”.
14.20 “У тупіку”. Маст.фільм.
15.45 “Вагон”.
16.05 “Ранча”. Серыял.
17.00 “Прэс-экспрэс”.
17.15 “Час гонару”. Серыял.
18.00 “Ганна, сем год на лініі фронту”. Дак.фільм.
19.25 “Моўнік”.
20.05 “ПраСвет”.
20.30 “Басанож па свеце”.
21.00, 23.40 “Тыдзень у “Аб’ектыве”.
21.30 “Эксперт”.
22.00 “Дабранач”. Маст.фільм.
23.30 “Калыханка” ад Сашы і Сірожы”.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.by

ISSN 2071-9647

9772071964000 11035

Падпісныя індэксы: 63222, 632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродка масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 10.03.2011 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26150 экз. Заказ №1157.